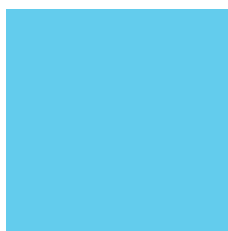
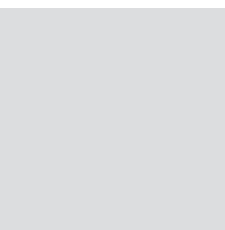
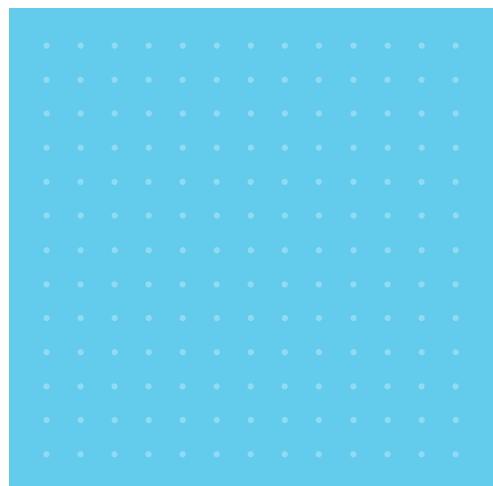
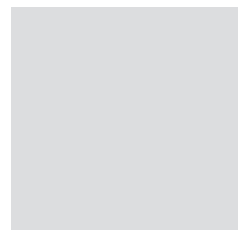

Pobail a **Mhaoiniú** go ceann i bhfad

Ár Misean

Éascaíonn an Ghníomhaireacht Airgeadais do Thithe (GAT) soláthar tithíochta sóisialta agus inacmhainne in Éirinn.

Tabhair cuairt ar líne

Tuilleadh eolais ar ár suíomh gréasáin: www.hfa.ie
Lean muid agus glac páirt sa chomhrá

Clár Ábhair

Athbhreithniú Bliana

Cé muid féin	2
2022: Bliain ina raibh Seachadadh Láidir	4
Ag Bogadh ar aghaidh le Chéile	6
Bliain gan Fasach	8
Tithe Nua ar fud na Tíre	10
Scéal Amanda	12
Spotsolas ar an gCíos de rér Costais	14
Ag Féachaint ar aghaidh – Straitéis GAT 2026	15
Comhshaoil, Sóisialta agus Rialachas	16
Ag Freastail ar ár gCustaiméirí	18
Ár mBord	20
Ár bhFoireann Bainistíochta	24

Rialachas

Tuarascáil na Stiúrthóirí	27
Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí	31
Rialachas Corparáideach	32
Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca	37

Ráiteas Airgeadais

Tuarascáil an Iniúcháir Niamhspleách le Comhaltaí na Gníomhaireachta Airgeadais do Thithe cpt	44
An Ráiteas ar Ioncam	47
An Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach	48
An Ráiteas ar Staid an Airgeadais	49
An Ráiteas ar Athruithe sa Chothromas	50
An Ráiteas ar Shreabhadh Airgid	51
Nótaí leis na Ráitis Airgeadais	52
Faisnéis Chorporáideach	84

Is comhlacht leathstáit é an Gníomhaireacht Airgeadais do Thithe (GAT) a éascaíonn do Chomhlachtaí Ceadaithe Tithíochta, d'Údaráis Áitiúla agus d'Institiúidí Ardoideachais, tithíocht shóisialta agus inacmhainne a sholáthar.

Déanaimid é seo trí iasachtaí iomaíocha fadtéarmacha a sholáthar don earnáil, agus úsáidimis ár saineolas airgeadais chun tacú le custaiméirí agus chun cláir thithíochta éifeachtacha a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm. Tá an GAT tiomanta maoiniú €5 billiún a chur ar fáil thar saolré phlean an Rialtais *Tithíocht do Chách*.

Cad é a dhéanaimid

Seirbhís do Chustaiméirí

Cuirimid tacaíocht ar fáil do chustaiméirí chun go mbeidh ar a gcumas tithíocht ardchaighdeán a sheachadadh.

Tacú le Polasaí an Rialtais

Cuirimid maoiniú ar fáil d'iasachtaí tithíochta na nÚdarás Áitiúil agus scéimeanna eile atá faoi stiúir an Rialtais.

Todhchaí Inmharthana

Tacaímid le tithíocht agus infreastruchtúr inmharthana a fhorbairt.

Maoiniú Iomaíoch

Soláthraímid iasachtaí fadtéarmacha ar rátaí margaidh iomaíocha chun tithíocht shóisialta agus inacmhainne a éascú.

Táirgí Nuálacha

Dearaimid táirgí iasachta nuálacha chun freastail ar riachtanais ár gcustaiméirí.

Pobail a Thógáil

Déanaimid infheistiú sna pobail ina gcuireann ár gcustaiméirí tithíocht ar fáil.

2022: Bliain ina raibh Seachadadh Láidir

Seachadaíodh

€1.2bn

Iasachtaí iomlána

€853m

Iasachtaí CCT

€87.4m

Iasachtaí tithíochta ó na hÚdaráis Áitiúla

3,353

Líon iomlán na dtithe a seachadaíodh

2,889

Tithe Sóisialta

464

Tithe ar Cíos de réir Costais

Fás

€6.7bn

Méid an Leabhair iasachtaí 2022

€226.3m

Fás ar an iasachtú 2022

€73m

Brabús

20%

Méadú ar an lucht saothair

Píblíne

€704m

Iasachtaí CCT a ceadaíodh

€5.3m

Meánmhéid na n-iasachtaí

2,955

Líon na n-aonad CCT a ceadaíodh

Ag Bogadh ar aghaidh le Chéile

Frank Allen
Cathaoirleach

Mar Chathaoirleach den chéad uair, is cúis áthais dom é Tuarascáil Bhliantúil na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta a chur i láthair. Leagann an tuarascáil béim ar an méid atá déanta ag an GAT chun cuidiú leis an Rialtas an plean *Tithíocht do Chách* a sheachadh sa bhliain 2022.

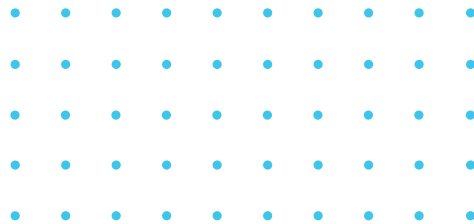
D'ainneoin bliana a bhí dúshlánach don earnáil tithíochta i gcoitinne, ba bhliain í 2022 inar lean an GAT uirthi ag fás. Tháinig méadú ar ár leabhar iasachtaí go dtí €6.7 billiún, agus bhí brabús de €73 milliún san iomlán.

Tá géarghanntanas tithíochta in Éirinn i gcónaí agus bhí éifeacht shuntasach ag an gcogadh san Úcráin ar na hiarrachtaí atá ar bun chun déileáil leis seo.

In ainneoin na ndeacrachtaí atá ag soláthróirí tithíochta, lean ár gcustaiméirí orthu le tithe sóisialta agus inacmhainne a sheachadadh in 2022. Chuir an GAT maoiniú iasachta de €853 milliún ar fáil do Chomhlachtaí Ceadaithe Tithíochta, rud a thacaigh le 3,353 tithe a sholáthar, lena n-áirítear cóiríocht ar cíos de réir costais.

Tá *Tithíocht do Chách* tiomanta líon na dithte atá á soláthar a mhéadú dóibh siúd a bhfuil riachtanais speisialta acu. Áirítear leis sin daoine aosta, daoine faoi mhíchumas agus daoine eile a bhfuil meascán de thacaíochtaí tithíochta, sláinte agus pobail ag teastáil uathu. Bímid i mbun caidrimh i gcónaí le heagraíochtaí sa chuid seo den earnáil, ach cé go bhfuil maoiniú ar fáil don tithíocht tacaíthe, tuigimid gur constaic í an neamhchinnteacht maidir le maoiniú le haghaidh seirbhísí tacaíochta.

Tá an GAT ar bís le maoiniú cuí a sholáthar le haghaidh riachtanas éagsúil tithíochta agus beimid ag obair le soláthróirí tithíochta speisialaithe sa bhliain 2023 chun féachaint conas is féidir linn cúnamh a thabhairt dóibh.

Déanfaimid ár ndícheall ár spriocanna uaillmhianacha a bhaint amach, agus tá pleananna againn ár bpunann iasachtaí a mhéadú go dtí €11.8 billiún faoin mbliain 2026.

Ba í seo an chéad bhliain iomlán den straitéis nua atá ag an GAT agus baineadh amach roinnt torthaí tábhachtacha cheana féin. Áirítear leis sin athbhreithniú cuimsitheach ar Pholasáí Creidmheasa CCT, méadú ar mhaoiniú ó chustaiméirí atá ann cheana féin, ceadaiodh plean nua don lucht saothair, agus bhí leibhéal ard suime ann i gCiste Infheistíochta Sóisialta an GAT in 2022.

Tá sé i gceist ag an straitéis ról an GAT mar phríomhimreoir a chaomhnú amach anseo maidir leis an tithíocht shóisialta agus inacmhainne a sheachadadh. Déanfaimid ár ndícheall ár spriocanna uaillmhianacha a bhaint amach, agus tá pleananna againn ár bpunann iasachtaí a mhéadú go dtí €11.8 billiún faoin mbliain 2026.

Chuaigh Bord GAT trí thréimhse athnuachana in 2022. Ceapadh stiúrthóirí nua chun dul in áit na stiúrthóirí a raibh a dtréimse tar éis críochnú. Thar ceann an Bhoird, ba mhaith liom aitheantas a thabhairt don Ollamh Michella Norris agus do chomhghleacaithe eile as ár straitéis reatha a fhorbairt, agus ba mhaith liom mo chomhghleacaithe go léir ar an mBord a mholadh as a ndíograis agus as an tacaíocht a thug siad.

Gach bliain tugann an Bord cuairt ar roinnt láithreán tithíochta agus in 2022 thugamar cuairt ar dhá scéim tógála de thithe nua i gCorcaigh inar sholáthraigh Tuath agus Respond 69 teach ar an iomlán. Chuir an GAT os

cionn €8 milliún ar fáil do gach ceann de na scéimeanna seo, agus ba mhór an pléasúr é bualadh le hurraitheoirí na dtionscadal agus taithí pearsanta a fháil ar an obair fíorthábhachtach atá ar siúl ag ár gcustaiméirí.

Ba mhaith liom buíochas a ghabháil lenár bpáirtithe leasmhara go léir, go háirithe leis na hAirí Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, Airgeadais agus Caiteachais Phoiblí, agus leis an bhfoireann Seachadadh agus Athchóirithe don Phlean Forbartha Náisiúnta, as a gcuid tacaíochta sa bhliain 2022.

Ba mhaith liom freisin moladh a thabhairt don fhoireann ag an GAT a bhfuil dearcadh iontach dearfach agus díograiseach acu i leith na hoibre a dhéanann siad. Tá an méid seo le feiceáil go soiléir i dtorthaí na bliana 2022

Frank Allen
Cathaoirleach

30 Márta 2023

Bliain gan Fasach

Barry O'Leary
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

De réir mar a d'fhágamar na srianta Covid-19 taobh thiar dúinn, bhí fócas agus diongbháilteacht nua le brath ar fud na nearnála tithíochta maidir le tithe sóisialta agus inacmhainne ardchaighdeáin a sheachadadh. Ba bhliain curiarrachta í 2022 don Ghníomhaireacht Airgeadais Tithíochta – cuireadh €1.2 billiún ar aghaidh chuig ár gcustaiméirí. Bhí na hiasachtaí a tugadh do Chomhlachtaí Ceadaithe Tithíochta (CCT) thar a bheith láidir ag €853 milliún.

De réir cuspóirí uailmhianacha an phlean *Tithíocht do Chách*, éilítear cur chuige ina bhfuil gach uile dhuine ar deic. I rith na bliana, thuig an GAT go maith go raibh sé riachtanach freagairt go mear ar chúrsaí a bhí ag athrú agus ar imeachtaí domhanda a bhí gan fasach.

Ba mhaith linn comhghairdeas a dhéanamh lenár gcustaiméirí ar an dul chun cinn atá déanta acu d'ainneoin tionchair an chogaidh san Úcráin agus an mhéadaithe domhanda atá tagtha ar chostais tógála. Le tacaíocht ón GAT sholáthraigh siad 3,353 teach sóisialta agus inacmhainne le linn 2022.

Sa GAT tuigimid go maith cé chomh tábhachtach is atá sé dár gcustaiméirí rochtain a bheith acu ar mhaoiniú iomaíoch chun cinnte a dhéanamh de go bhfuil faighteoirí na tithe atá á soláthar acu, ag fáil luach a gcuid airgid. Bhí an timpeallacht maidir le rátaí úis an-dúshlánach sa bhliain 2022 mar a chonacthas leis na méadaithe ar na rátaí tagartha a chuir an Banc Ceannais Eorpach i bhfeidhm agus bhí leibhéal ard luaineachta ann i dtorthaí bannaí.

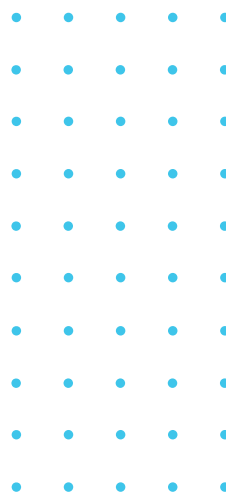
Mhéadaigh an GAT an ráta úis dhá uair in 2022 mar thoradh ar na coinníollacha margaidh a bhí i bhfeidhm ag an am. Mar sin féin, i gcomparáid le caighdeáin stairiúla agus le tairiscintí margaidh ghinearálta, tá rátaí úis fadtéarmacha an GAT an-íseal.

Dúramar i gcónaí go bhfuilimid réidh le tuilleadh a dhéanamh agus sa bhliain 2022 léiríomar go rabhamar réidh lenár maoiniú a mhéadú agus a éagsúlú.

- Ba chúis bróid í don GAT maoiniú a sholáthar don chéad fhorbairt tithíochta ar cíós de réir costais sa Stát a tógadh le sainchuspóir. Tá sí sa Chéim i mBaile Átha agus is iad ár gcustaiméirí Respond agus Tuath a sholáthraigh í. Tá 50 teach nua ar fáil do thionóntaí agus tá an chíos i bhfad faoi bhun an ráta margaidh. Bhí áthas orm freisin a bheith i láthair leis an Taoiseach Micheál Martin nuair a osclaíodh an scéim cíós costais de chuid Clúid, ag Geata Lancaster. Is eiseamláirí iontacha íad seo de scéimeanna atá maoinithe ag an GAT agus den chaoi a n-oibríonn an múnla seo, agus fáiltíonn an GAT roimh tiomantas an Rialtais maidir le tithíocht ilthionachta a fhorbairt.

Níl aon ‘réiteach draíochta’ ann chun déileáil leis an ngéarchéim tithíochta agus tá an GAT sásta na tacaíochtaí cuí a sholáthar chun tithíocht shóisialta agus inacmhainne a sheachadadh.

- Cuireadh lenár sainchúram iasachtaí a chur ar fáil d’institiúidí Ardoideachais agus táimid ag cur maoiniú ar fáil le haghaidh cóiríochta nua do mhic léinn atá ar bun ag Ollscoil na Gaillimhe.
- Ceadaíodh don GAT iasachtaí a sholáthar do na hOllscoileanna Teicniúla chun tithíocht inacmhainne a sholáthar do mhic léinn agus táimid ag súil le dul i mbun caidrimh leis na hinstiúidí seo sa bhliain 2023.
- Is ábhar suime dúinn i gcónaí an taighde a dhéantar i réitigh tithíochta agus in 2022 cuireadh maoiniú ar fáil do Chomhairle Contae Mhaigh Eo do scéim phíolótach a scrúdódh cur chuige nua maidir le réadmhaoin neamhshealbhaíthe agus dearóilíthe, agus úsáid a bhaint as Orduithe Cheannaigh Éigeantaigh.
- Cuireadh os cionn €303 milliún ar aghaidh do na hÚdaráis Áitiúla sa bhliain 2022, lena n-áirítear maoiniú a tugadh do Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh chun tithíocht a sholáthar do Cheathrú Ceoldrámaíochta na cathrach.
- Bhí áthas orm aitheasc a thabhairt do chustaiméirí ag comhdháil de chuid Chomhairle na hÉireann um Tithíocht Shóisialta i Sligeach. Rinne mé cur síos ar na roghanna maoinithe atá ann, go háirithe dóibh siúd atá ag soláthar tithíocht tacaithe. Déanann siad éacht oibre chun cinnte a dhéanamh de go bhfuil díon os a gcionn ag na daoine is leochailí sa tír.

Níl aon ‘réiteach draíochta’ ann chun déileáil leis an ngéarchéim tithíochta agus tá an GAT sásta na tacaíochtaí cuí a sholáthar chun tithíocht shóisialta agus inacmhainne a sheachadadh. Tá an GAT sásta 25% ar a laghad den mhaoiniú €20 billiún atá beartaithe faoi *Tithíocht do Chách*

a sholáthar, agus tá sé mar aidhm ag ár straitéis tacú le 19,000 teach nua a sheachadadh faoi dheireadh 2026.

De réir mar a mhéadaigh ár leabhar iasachtaí sa bhliain 2022, tháinig méadú ar ár bhfoireann sa GAT. D’earcaíomar i réimsí ar nós an t-iasachtú, acmhainní daonna agus an chumarsáid. Leanfaimid orainn ag cur lenár bhfoireann ionas gur féidir linn an tseirbhís is fearr is féidir a thairiscint agus ionas go mbeidh próiseas leanúnach ann dóibh siúd atá ag obair go dian chun tithíocht a sholáthar in Éirinn.

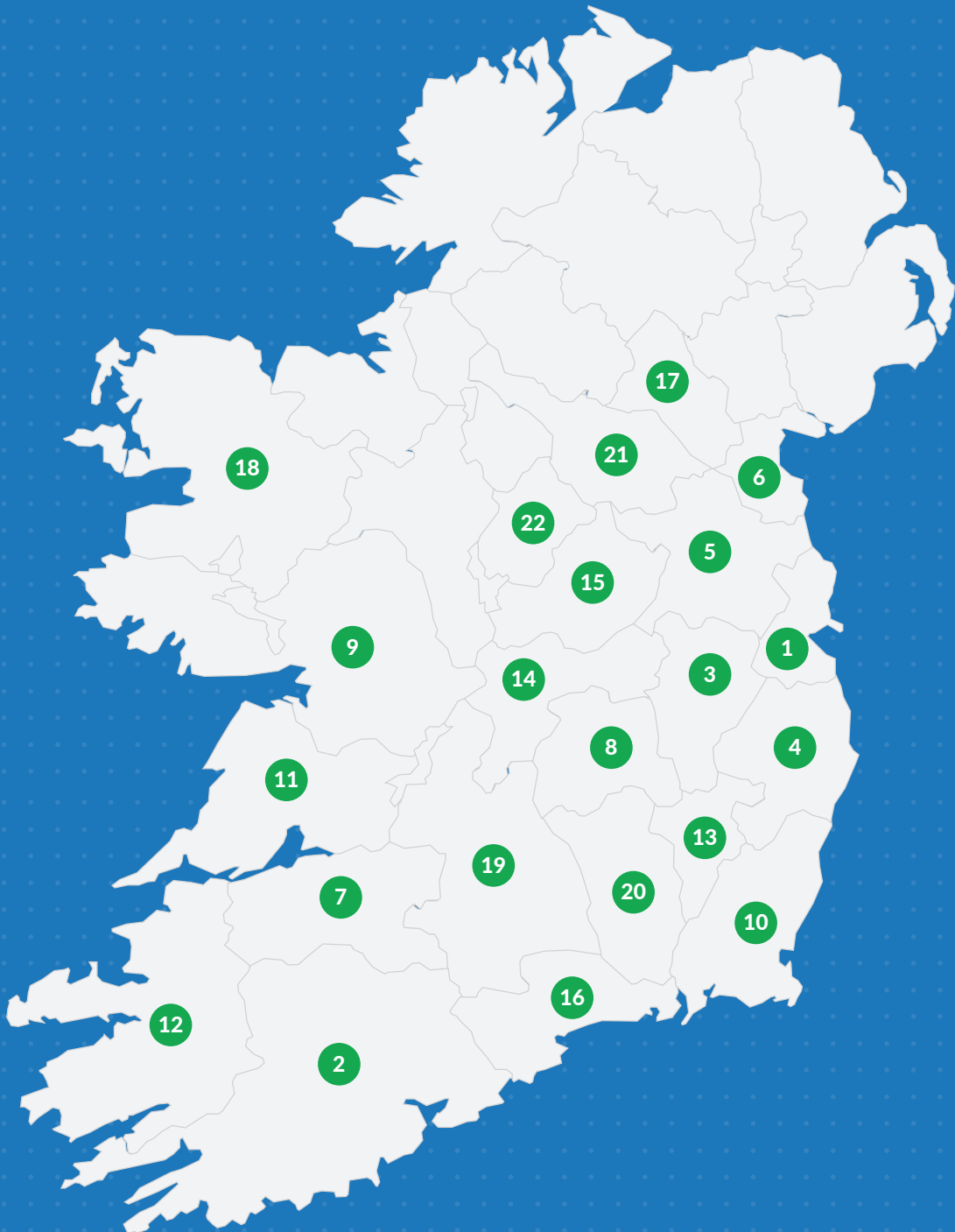
Ba mhaith liom buíochas a ghabháil lenár gcustaiméirí as an rannpháirtíocht dhearfach atá léirithe acu agus as an tacaíocht fhíorluachmhar a fuaireamar in 2022 ó pháirtithe leasmhara, go háirithe ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, ón Roinn Airgeadais agus Caiteachais Phoiblí, agus ón bhfoireann Seachadadh agus Athchóirithe don Phlean Forbartha Náisiúnta, Ní fhéadfaí aon rud a dhéanamh gan ár maoinitheoirí, lena n-áirítear Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta, an Banc Eorpach Infheistíochta agus Banc Forbartha Chomhairle na hEorpa.

Táimid ag súil le leanúint ar an aistear seo le chéile.

Barry O’Leary
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

30 Márta 2023

Tithe Nua ar fud na Tíre

Os cionn 10 mbliana ag cur maoinithe ar fáil do CCT

Sa bhliain 2022 chuir ár gcustaiméirí sna Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta na mílte teach den scoth ar fáil ar fud na hÉireann le tacaíocht ón GAT.

Tithe a sholáthraigh Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta sa bhliain 2022 le maoiniú ón GAT¹:

€853m

Méid iomlán iasachtaí a cuireadh ar fáil

3,353

Líon iomlán na dtithe a críochnaíodh

1 Áirítear sna hiasachtaí, maoiniú do thithe atá críochnaithe agus d'aonaid atá fós á dtógáil. Baineann na figiúirí do na haonaid le tithe atá críochnaithe amháin.

Scéal Amanda

"Is pobal an-speisialta é an pobal atá cruthaithe againn anseo i mo chul de sac beag."

Bhog Amanda Shannon agus a mac Armand isteach ina dteach nua ag Moinear, Ros Leamhain, in Inis, Co an Chláir, in 2022.

Ní raibh an bealach go dtí Moinear éasca dúinn. Chaill mé m'fhear céile sa bhliain 2017. Chaitheamar roinnt blianta i gcóiríocht ar cíos a bhí ar dhroch-chaighdeán. Bhí mise ag déileáil le fadhbanna sláinte agus ba bheag nach raibh mé i ndeireadh na feide mar gheall ar an strus.

Ar an lá a bhogamar bhí mé an-chorraithe. Thug mé na heochracha ar ais don tiarna talún agus bhí mé ag gol sa ghluaisteán sular thiomáin mé go dtí ár dteach nua, áit a d'fhéadfaimis tús nua a dhéanamh.

Ceann de na rudaí is fearr liom faoinár dteach i Moinear ná an radharc ó mo sheomra codlata tosaigh. Is cuimhin liom an chéad mhadin sa teach, tháinig mo mhac isteach chun grianghraf a thógáil d'éirí na gréine. Dúirt sé liom féachaint amach agus is cuimhin liom go maith nuair a chuala mé na héin agus an gliondar a chuir sé ar mo chroí bheith ag féachaint ar an dúlra. Mhothaigh mé faoiseamh mór ansin den chéad uair le fada.

Is pobal an-speisialta é an pobal atá cruthaithe againn anseo i mo chul de sac beag. Nuair a bhí mé sa choláiste, chuir mé mo sheanmháthair faoi agallamh i gcomhair tionscadail staire agus d'inis sí dom faoin am a bhog sise go hInis agus conas a thug na daoine aire dá chéile. Sin é an rud atá againn anseo. Dar ndóigh, táimid go léir gnóthach ach tá a fhios againn go bhfuil duine éigin ann nuair is gá. Tá mise sa chlub leabhair anseo agus tá a fhios agam go bhfuil sé ar intinn ag Comharthithíocht Éireann (CÉ) tuilleadh rudaí mar seo a fhorbairt chun cuidiú le daoine ceangal a dhéanamh lena chéile.

Bhí an taithí a bhí agam le CÉ dearfach ón tús. Táim buíoch as an tacaíocht a thug ár nOifigeach Tithíochta, Niamh, dúinn. Is aingeal í, gan aon dabht. Ise an duine a ghlaoigh orm chun a rá liom go raibh an teach againn. Ise a thug na heochracha dom agus tá an leanúnachas sin, bheith ag déileáil leis na daoine céanna, an-tábhachtach dom. Oibríonn siad go léir chomh dian sin ag CÉ. Tá sé sin le feiceáil de réir mar a théann siad i méid agus de réir mar a chuireann siad leis an méid atá déanta acu cheana féin. Beidh siad ábalta 'na fraitheacha a thógáil den áit' agus iad ag cabhrú le daoine cosúil liomsa teach slán sábháilte a fháil.

Spotsolas ar ar gCíos Costais

Cad is Cíos Costais ann?

Is éard atá i gceist leis an gCíos Costais ná bealach chun tithe a fháil ar cíos go fadtéarmach agus ar bhealach atá innharthana. Tá sé dírithe ar theaghlaigh mheáin aicme a bhfuil a n-ioncam os cionn na teorainneacha tithíochta sóisialta. Tairiscíonn an cineál seo tithíochta, cíos do thionóntaí ag rátaí atá 25% ar a laghad faoi bhun na luachanna atá le fáil ar an margadh oscailte.

Soláthraíonn an GAT suas le 70% den mhaoiniú fadtéarmach, seasta do chustaiméirí le haghaidh forbairtí ar cíos de réir costais. Is féidir teacht ar an gcuid eile den mhaoiniú tríd an scéim lasachtaí Cothramais Cíosa de réir Costais de chuid an Rialtais.

Forbairtí Cíosa de réir Costais a seachadaíodh go dtí seo:

€227m

Lasachtaí a ceadaiódh

€132m

Íostarraingtí

551

Aonaid a críochnaíodh

Woodside

In Aibreán 2022, bhog na tionóntaí nua isteach i Woodside sa Chéim, Baile Átha Cliath, an chéad fhorbairt tithíochta ar cíos de réir costais a tógadh le sainchuspóir.

Is iad Respond agus Tuath soláthróirí Woodside, agus i gceist leis an bhforbairt tá 50 árasán ar cíos de réir costais ina bhfuil dhá sheomra leapa. Í sí €1,200 in aghaidh na míosa atá leagtha síos mar chíos, laghdú suntasach ar an gcíos margaidh le haghaidh réadmhaoín den chineál sin san áit sin.

Sholáthraigh an scéim seo 105 teach sóisialta freisin, rud a chuir tithíocht ar fáil do dhaoine ar liosta tithíochta sóisialta na Comhairle Dhún Laoghaire Ráth an Dúin.

Is cúis bhróid í don GAT gur chuir sí maoiniú ar fáil don tionscadal suaitheanta seo, inar cuireadh tionacht cíosa ar fáil do theaghlaigh ar meánioncam atá inacmhainne, fadtéarmach agus sábháilte.

Geata Lancaster

I mí Dheireadh Fómhair 2022, chuir Cathair Chorcaí fáilte roimh an gcéad scéim Cíosa Costais sa chathair.

San fhorbairt Geata Lancaster de chuid Clúid ar bhruach na Laoi, tá 73 árasán ar cíos de réir costais mar aon le 15 teach sóisialta. Táirgeadh na tithe ag Geata Lancaster ar cíos atá thart ar 45% faoi bhun na rátaí margaidh a bhí i bhfeidhm go háitiúil ag an am.

Sháraigh líon na n-iarratas ar na tithe nua seo líon na dtithe féin. Bhí os cionn 1,200 iarratas ann, rud a dhírigh aird ar an éileamh suntasach atá ann i gCorcaigh agus i gcathracha eile ar an gcineál seo tithíochta.

Bhí áthas orainn a bheith in éineacht leis an Taoiseach Micheál Martin nuair a osclaíodh Geata Lancaster chun na tithe ardchaighdeán seo, a soláthraíodh le maoiniú ón GAT, a fheiceáil.

Ag Féachaint ar aghaidh – Straitéis na GAT 2026

Sa bhliain 2021 sheol an GAT a straitéis cúig bliana inar leagadh an bhéim ar an ról tábhachtach atá ag an maoiniú iomaíoch i bpleananna an Rialtais chun tithíocht shóisialta agus inacmhainne a sholáthar in Éirinn. Faoin straitéis seo, tá sé beartaithe againn ár bpunann iasachtaí a mhéadú, seirbhís eisceachtúil a sholáthar do chustaiméirí agus dea-cháil i measc na bpáirtithe leasmhara a chinntiú.

Aithnítear an GAT mar sholáthróir tosaíochta le haghaidh maoinithe tithíochta sóisialta agus inacmhainne

19,000 teach nua

3,300 leaba nua do mhic léinn

Méadú ar an leabhar iasachtaí go dtí

€11.8
billiún

Maoiniú nuálach ar fáil chun freastail ar riachtanais ár gcustaiméirí

Tá an GAT tar éis dul in oiriúint mar eagraíocht chun freastail ar an bhfás pleanáilte seo

Maoiniú

25%

den infheistíocht do
Tithíocht do Chách

Comhshaoil, Sóisialta, Rialachas (CSR)

Sa bhliain 2022, lean an GAT uirthi ag cur clár inbhuanaitheachta réamhghníomhach i bhfeidhm. Le linn an ama seo, bhunaigh an GAT Foireann Ghlas um Athrú Aeráide agus príomhionadaí a bheadh i gceannas ar chúrsaí Comhshaoil, Sóisialta agus Rialachais (CSR). Is í Katherine Hammond ár seaimpín CSR agus cuireadh de chúram uirthi an dul chun cinn a dhéantar sna trí príomhréimsí CSR a rianú, a mheas agus a thuairisciú.

Mat atá leagtha síos i Mandáid na hEarnála Poiblí um Ghníomhú ar son na hAeráide 2022, baineadh amach na bearta a leanas sa bhliain 2022:

- Cuireadh i bhfeidhm Plean Gníomhaithe ar son na hAeráide.
- Bhunaíomar Foireann Ghlas a thuairiscíonn don ardbhainistíocht chun go gcuirfear chun cinn an inbhuanaitheacht sa GAT ar bhealach comhtháite.
- D'ainmníomar Seaimpín Aeráide agus Inbhuanaitheachta atá freagrach as an Mandáid a chur i bhfeidhm agus tuairisciú ina leith.
- Tugadh isteach oiliúint gníomhaithe ar son na haeráide agus inbhuanaitheachta, lena n-áirítear ceardlanna Gníomhaithe ar son na hAeráide a reáchtálfar dhá uair sa bhliain don fhoireann.
- Tá athbhreithniú á dhéanamh ar gach próiseas atá bunaithe ar pháipear chun a mheas an féidir iad a dhigitú agus go mbeidh sé mar chur chuige réamhshocraithe don GAT.
- Tá foirgneamh ag an GAT ar féidir le fostaithe agus le cuairteoirí é a úsáid le haghaidh rothar. Is féidir rothair a pháirceáil in áit atá sábháilte, inrochtana agus atá éasca í a aithint agus a úsáid.

Is féidir an inbhuanaitheacht a bhriseadh síos i dtrí chuid atá nasctha le chéile - comhshaoil, sóisialta agus rialachas – déantar cur síos thíos ar na trí polasaí seo.

Comhshaoil

Aithníonn an Ghníomhaireacht Airgeadais Tithíochta (GAT) go bhfuil dúshlán chomhshaoil roimh an domhan agus tá sí tiomanta comhshaoil sláintiúil a chur chun cinn. Mar eagraíocht a bhfuil baint aici le seirbhísí airgeadais, creidimid go bhfuil rudaí ann ar féidir linn a dhéanamh chun tionchar dearfach a chothú maidir leis seo. Trí dul i mbun caidrimh le páirtithe leasmhara – lena n-áirítear fostaithe, cliant agus soláthróirí – is féidir linn ár gcion a dhéanamh chun feabhas a chur ar an inbhuanaitheacht, chun freastail ar ár bpobal ar bhealach níos fearr, agus ag an am céanna feidhmíocht mhaith a sheachadadh.

Táimid i mbun caidrimh go leanúnach lenár bpáirtithe leasmhara go léir chun go rachaidh an GAT i méid mar chomhlacht inbhuanaithe. Creidimid go bhfuil sé seo rithábachtach chun an comhshaoil a fheabhsú. Tá an GAT tiomanta laghdú a fheiceáil sa mhéid fuinnimh, uisce, diúscairt dramhaíola agus an lorg carbóin a ídímid ar bhealach praiticiúil agus éifeachtach ó thaobh costais de. Déanfaimid é seo trí thionscnaimh chomhshaoil a chur chun cinn le fostaithe chomh maith le comhoibriú lenár dtiarnaí talún, ár soláthróirí, ár gcustaiméirí agus páirtithe leasmhara eile chun a chinntiú go mbeidh feabhas oibríochtúil le brath.

Caomhnú Fuinnimh

Is foirgnimh nua iad 95% de na tithe atá maoinithe ag an GAT, agus beidh rátáil fuinnimh foirgnimh de A2 acu nó os a chionn.

In 2022, d'úsáid an GAT 17.4 MWh (2021: 19.5 MWh) leictreachais. Is ionann seo agus meánidí de 0.9 MWh (2021 1.2 MWh) leictreachais in aghaidh an fhostaí.

Sóisialta

Tá an GAT tiomanta don fhreagracht shóisialta agus tá sé seo i gcroílár ár bhféiniúlacht mar chomhlacht. Creidimid go bhfuil daoine i gcroílár ár ngnó agus go bhfuil bród orthu as an gcultúr oibre atá againn. Déanaimid ár ndícheall feidhmiú mar fhostaitheoir optamach agus mar chomhpháirtí luachmhar do na pobail a bhfreastailimid orthu.

Tairiscíonn an GAT buntáistí iomaíocha do gach fostaí, lena n-áirítear polasaithe atá oiriúnach do theaghlaigh ar nós saoire thuismitheoireachta, an scéim um bhliain oibre níos giorra agus buntáistí a bhaineann le pinsin. Sa timpeallacht oibre hibrídeach atá ann faoi láthair, cothaítear cothromaíocht oibre is saoil d'fhostaithe, rud atá rithábachtach chun fostaithe nua a mhealladh agus a choimeád.

Fáiltímid roimh agus cuirimid luach ar éagsúlacht de gach sórt, pé acu ionscne, aois, eitneacht nó cúlra cultúrtha. Is cuid lárnach denár bpróiseas earcaíochta í comhdheiseanna, mar tá sé mar aidhm againn pobal a bhfuil buanna éagsúla acu a fhorbairt. Déanaimid iarracht áit oibre dhearfach a chothú trí chumarsáid agus chomhoibriú idir foirne a spreagadh i dtimpeallacht chultúrtha atá láidir.

Tacaíonn ár gCiste Infheistíochta Sóisialta lenár gcustaiméirí trí thionscadail nuálacha agus fiúntacha a sholáthar. D'fhéadfadh sé nach dtárlódh na tionscadail seo mura mbeadh an maoiniú seo ar fáil. Rinneadh 68 iarratas ar ár gCiste Infheistíochta Sóisialta 2022, suas ó 28 sa bhliain 2021.

Mar thoradh ar cheardlanna a reáchtáladh le tionóntaí i gCeatharlach, Laois agus Corcaigh, chuir Comhthithíocht Éireann Bosca Uirlisí Sláinte Mheabhach agus Folláine 2022 ar fáil le maoiniú ónár gCiste Infheistíochta Sóisialta. Bhí áthas ar Daragh Johnston, a bhí i gceannas ar ár bhFoireann Measúnachtaí Creidmheasa, bheith i láthair le CÉ agus le rannpháirtithe na ceardlainne ag an seoladh.

Rialachas

Is cuid lárnach í an dea-rialachas chun go bhfeidhmeoidh comhlachtaí seirbhísí poiblí go héifeachtach. Tá sé fíorthábhachtach chun go gcomhlíonfar oibligeáidí reachtúla agus polasaí. Cinntíonn sé go mbíonn creat struchtúr, polasaithe agus próiseas i bhfeidhm chun na hoibleagáidí seo a sheachadadh, agus cinntíonn sé gur féidir measúnú oibiachtúil a dhéanamh ar an bhfeidhmíocht bhainistíochta agus chorporáideach. Áirítear leis seo cur chuige láidir maidir leis an rialachas corporáideach a chomhlíonann an reachtaíocht, na rialacha agus na rialacháin go léir a bhaineann le hábhar, agus leis an treoir a fhaightear ón earnáil phoiblí.

Rialachas Corporáideach

Tá Bord Bainistíochta againn atá éifeachtach agus an-oillte, ina bhfuil trí choiste: Iniúchóireacht agus Riosca, Creidmheas agus Feidhmíocht Eagraíochtúil agus Forbairt.

Spreagaimid neamhspleáchas maidir leis an mbord agus fáiltímid roimh éagsúlacht ar an bord, lena n-áirítear scileanna, taithí, inscne, eitneacht agus cine. Leanaimid na treoirlínte don Rialachas Corporáideach atá leagtha amach sa Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú. Sa treoir seo leagtar amach prionsabail agus rialacha a chuideoidh lenár Stiúrthóirí Boird a bhfreagrachtaí a chomhlíonadh, rud a fhreastalóidh ar leasanna an chomhlachta agus a pháirtithe leasmhara. Iompraíonn ár stiúrthóirí agus ár bhfostaithe ar fad iad féin de réir na gcaighdeán is airde ó thaobh moráltachta agus eitice de, bunaithe ar Chód Cleachtais do Stiúrthóirí láidir agus ar Chód Cleachtais d'Fhostaithe.

Táimid tiomanta cinnte a dhéanamh de go bhfuil áit oibre chothrom ann dár bhfostaithe agus do na comhpháirtithe lena bhfuilimid i mbun gnó. Tá polasaithe dochta againn chun cosaint i gcoinne leithcheala agus ciaptha. Tá straitéis **GAT 2026** forbartha againn, a thacaíonn le, agus a chomhlánaíonn an plean tithíochta atá ag an Rialtas don tír, *Tithíocht do Chách*. Cuireann an straitéis seo leis an straitéis dheireanach a bhí againn agus ar éirigh go maith léi.

Ag Freastail ar ár gCustaiméirí

Ag an nGníomhaireacht Airgeadais Tithíochta, tá meas againn ar ár gcustaiméirí agus ar an obair fhíorthábhachtach a dhéanann siad chun tithíocht shóisialta agus inacmhainne a sholáthar in Éirinn.

Ag an GAT, déanaimid iarratais ar iasachtaí a mheas, déanaimid athbhreithniú ar mhéadracht airgeadais mar a bhaineann sí le custaiméirí agus ar íostarraingtí iasachta, agus cruthaímid saoráidí nua iasachtaí chun dul in oiriúint ar pholasaithe tithíochta an Rialtais. Cinntímid go bhfuil a fhios ag custaiméirí go bhfuil an fhoireann ann chun tacú leo agus iad ag dul trí gach cuid den phróiseas. Áirítear leis sin cruinnithe pearsanta inár n-oifigí.

Is eol don GAT cé chomh tábhachtach is atá sé do chustaiméirí go mbeidh rochtain acu ar rátaí maoinithe atá inacmhainne ionas gur féidir leo tithíocht a sholáthar don luach is fearr is féidir don Stát agus dá gcliaint.

Tá saineolas againn, atá curtha le chéile againn le daichead bliain anuas, maidir le maoiniú fadtéarmach ar rátaí iomaíocha a sholáthar dár gcustaiméirí. Tá dea-cháil bainte amach againn as ár rannpháirtíocht éifeachtúil lenár gcustaiméirí agus déanaimid ár ndícheall i gcónaí cur leis sin.

Ba í 2022 an chéad bhliain iomlán den straitéis nua cúig bliana atá ag an GAT, ina bhfuil roinnt tionscnamh nua a bhaineann le Seirbhís Ardchaighdeán do Chustaiméirí (SAC).

Tríd an straitéis seo, táimid ag cur leis an gcaidreamh atá againn lenár gcustaiméirí agus oibrímid leo chun na riachtanaí agus na dúshláin atá acu a thuiscint.

Sa bhliain 2022 bhí cruinnithe aiseolais againn le custaiméirí ina raibh comhrá oscailte; d'eagraíomar grúpaí agus imeachtaí tithíochta agus airgeadais; agus rinneadh forbairt leanúnach ar struchtúir agus ar tháirgí áirithe.

Lena chois sin, chuir an GAT Straitéis Chumarsáide i bhfeidhm a bhfuil mar aidhm aici aird a tharraingt ar an obair chomhoibrithe atá ar bun againn le Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta, le hÚdaráis Áitiúla, le hInstitiúidí Ardoideachais agus lenár bpáirtithe leasmhara go léir.

Rochtain Éasca ar Fhaisnéis

Tá an GAT tiomanta freagairt gan mhoill ar iarratais ar eolas, ar bhealach oscailte, agus eolas fúinn féinn agus

faoinear seirbhísí a sholáthar do chustaiméirí nuair a iarrtar é.

Mar fhreagairt ar an bpaindéim Covid-19, tugadh isteach an obair hibrídeach san earnáil agus tuigeanann an GAT go bhfuil sé tábhachtach go mbeidh rochtain éasca ann ar líne ar ár dtáirgí agus ár seirbhísí.

Tá sé i gceist ag an GAT líon na seirbhísí ar líne atá á soláthar aici a uasmhéadú, rud a chinnteoidh go mbeidh seirbhís níos fearr ann do chustaiméirí, go mbeidh rochtain feabhsaithe ar shonraí agus go laghdófar an costas d'úsáideoirí seirbhísí. Trí shuíomh gréasáin na GAT, tá teacht ag custaiméirí ar shonraí agus ar sheirbhísí, is cumas cén áit ina bhfuil siad.

Faoi láthair, tá forbairt á déanamh ar chóras nua Bainistíochta Airgeadais agus ar chóras feabhsaithe um Chaidreamh le Custaiméirí agus cuirfidh siad feabhas mór ar acmhainní na GAT mar a bhaineann siad le custaiméirí.

Áireofar sa chóras nua seo tairseach iasachtaí, a chuirfidh ar chumas custaiméirí CCT iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú ar líne. Gabhfaidh sé freisin sonraí iasachta tábhachtacha agus éascóidh sé sin amharc-thuairisciú a bheidh ar ardchaighdeán.

Tá nós imeachta láidir curtha i bhfeidhm againn do chustaiméirí agus táimid tiomanta ár bhfeidhmíocht a mhonatóiriú, a mheas agus a fheabhsú nuair is gá. Tá sé mar sprioc againn déileáil le gach gearán laistigh de 10 lá oibre.

Tá sé mar aidhm againn freisin rialacha, rialacháin, foirmeacha, bileoga eolais agus nósanna imeachta a shruthlíniú agus soiléireacht a chinntiú.

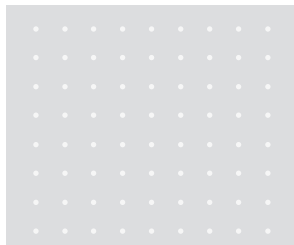
Comhaontú Maoirseachta

Tá Comhaontú Maoirseachta maidir le Feidhmíocht a Sheachadadh ag an GAT leis an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht mar a éilítear faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú.

Is i cuspóir an chomhaontaithe ná téarmaí an chaidrimh idir an GAT agus a príomhpháirtithe leasmhara a leagan síos. Sa chomhaontú tá sonraí faoi chreat dlí na GAT, ról agus freagrachtaí na GAT, conas a chomhlíontar an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, socruithe a mhonatóiriú, an tréimhse a chlúdaíonn an comhaontú agus na sínitheoirí.

Clúdaíonn an Comhaontú Maoirseachta maidir le Feidhmíocht a Sheachadadh atá i bhfeidhm faoi láthair an tréimhse 2022 go dtí 2024.

Cad atá le rá ag ár gCustaiméirí fúinn

Turlough O'Brien, POF Tinteán:

"Nuair a fuair Tinteán, Comhlacht Ceadaithe Tithíochta Leibhéal 1, an stádas Iasachtaí Deimhnithe ón nGníomhaireacht Airgeadais Tithíochta, chuir sé ar ár gcumas forbairt agus méadú suntasach a dhéanamh go tapa.

"Is cúis áthais dúinn go háirithe go rabhamar ábalta cuidiú le 14 teaghlach, a raibh morgáistí neamh-iniompartha acu, fanacht ina dtithe féin trí pháirt a ghlacadh san Scéim Morgáiste go Cíos, rud a d'athraigh an saol do na teaghlaigh seo.

"Murach Tinteán, bheadh sé dodhéanta é seo a dhéanamh gan an maoiniú a chuir an GAT ar fáil agus na hlasachtaí CALF ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, i gcomhar le Comhairle Contae Cheatharlach."

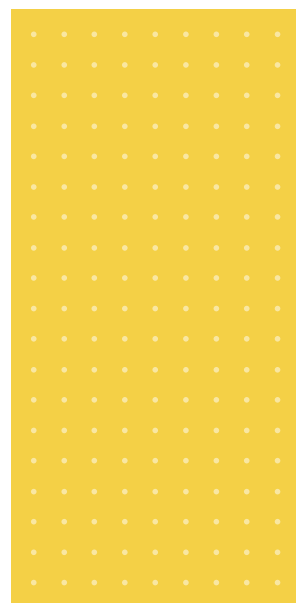
Brian O'Gorman POF Tithíocht Clúid:

"Oibríonn Clúid go dlúth leis na nGníomhaireacht Airgeadais Tithíochta, agus seachadaíodh os cionn 1,200 teach sa bhliain 2022. Tá áthas orainn go bhfuil comhpháirtí againn a thacaíonn go mór linn agus a oibríonn go réamhghníomhach chun dul i ngleic leis na dúshláin a thagann chun cinn. Tá an fhís cheanna againn agus atá ag an GAT - áit chónaithe iontach do gach duine agus táimid ag obair go dian chun é seo a bhaint amach."

Paul Coote, Bainisteoir Measúnaithe Tionscadal ag Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath:

"Chabhraigh an Gníomhaireacht Airgeadais Tithíochta go mór le Coláiste na Tríonóide tríd an bpróiseas Iasachta don tionscadal Cearnóg Theach Priontála. Bhí siad i gcónaí sásta cuidiú linn le gach ceist mhaoinithe a bhí againn."

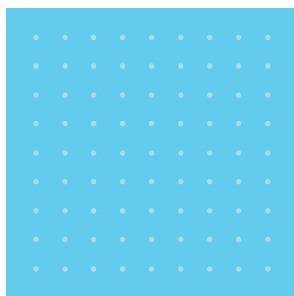
Kath Cottier, POF Tithíochta Fold:

"Tá Tithíocht Fold an-sásta leis an gcomhpháirtíocht ghairmiúil atá againn leis an GAT. Is comhpháirtíocht chuimsitheach láidir í, a chosnaíonn ár gcomhleasanna agus i ndeireadh na dála, leasanna ár n-áitritheoirí."

Sean Coughlan, Leas-Príomhfheidhmeannach, Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh:

"Caidreamh oibre ar fheabhas leis an nGníomhaireacht Airgeadais Tithíochta. Nuair a bhímid ag déileáil le baill éagsúla d'fhoireann GAT, bíonn said i gcónaí an-ghairmiúil agus éifeachtúil. Tá an maoiniú Iasachta a chuireann siad ar fáil rithabhachtach chun tacú le tionscadail thithíochta tábhachtacha laistigh dár nÚdarás Áitiúil."

Frank Allen
Cathaoirleach

Ceapachán ar an mBord

Ceapadh é i mBealtaine 2022 mar Chomhalta Boird neamhfheidhmiúcháin.

Ballraíocht Choiste

Cathaoirleach den Choiste Creidmheasa agus ina chomhalta den Choiste Feidhmíochta Eagraíochtúil agus Forbartha.

Gairm bheatha go dtí seo

Tá Frank ag obair in oibríochtaí infreastruchtúir agus airgeadais le mórán blianta agus tugann sé comhairle don Bhanc Domhanda agus do Rialtais i dtíortha atá i mbéal forbartha maidir le hinfheistíocht a dhéanamh san iompar poiblí. Tá sé ina chathaoirleach ar Iarnród Éireann agus Corre Energy BV. Bhí sé ina phríomhfheidhmeannach ar an nGníomhaireacht um Fháil Iarnróid ó 2002 go dtí 2012, nuair a bhí an Luas á chur i bhfeidhm, agus roimhe sin bhí sé i gceannas ar airgeadas infreastruchtúir ag an mBanc KBC. Chuir sé tús lena ghairm bheatha leis an gCorparáid Airgeadais Idirnáisiúnta, cuid den Bhanc Domhanda. Tá tiomantas seanbhunaithe aige i leith na tithíochta sóisialta agus bhí sé ina chathaoirleach ar Depaul Éireann agus ar Cnumann Tithíochta Depaul.

Barry O'Leary
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Ceapachán ar an mBord

Ar dtús i Lúnasa 2013, ceapadh arís é in Eanáir 2017 mar Chomhalta Boird (ex-officio) agus ina dhiaidh sin i mBealtaine 2020.

Ballraíocht Choiste

An Coiste Creidmheasa agus an An Coiste Feidhmíochta Eagraíochtúil agus Forbartha.

Gairm bheatha go dtí seo

Is cuntasóir ó thaobh gairme é Barry, a ceapadh mar phríomhoifigeach feidhmiúcháin i Meán Fómhair 2012. Tá sé ag obair leis an nGníomhaireacht Airgeadais Tithíochta ó 1988 agus bhí na ról a leanas aige ann - Rialtóir Airgeadais/Rúnaí Cuideachta agus Ceannasaí Cisteáin. Tá taithí ag Barry ar dhócmhainneacht freisin agus d'oibrigh sé roimhe seo leis an An Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Deirdre Collier
Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin

Ceapachán ar an mBord

Ceapadh í i mBealtaine 2022 mar Chomhalta Boird neamhfheidhmiúcháin.

Ballraíocht Choiste

An Coiste Creidmheasa

Gairm bheatha go dtí seo

Is Cuntasóir Cairte í Deirdre agus tá sí ag obair san earnáil Seirbhísí Airgeadais le os cionn 20 bliain. Is Sainchomhairleoir Airgeadais Cáilithe í freisin agus d'oibrigh sí i mBanc KCB. Sa ról deireanach a bhí aici ann bhí sí i gceannas ar Eastát Réadaigh Tráchtála agus ar Neamhchosaintí Móra. Roimhe sin bhí sí ina comhalta den Bhord Acomhairc don Chód Cleachtais maidir le riaráistí morgáiste ar feadh os cionn 5 bliana. Rinne sí ionadaíocht freisin ar son KCB ar an bhfo-choiste airgeadais de chuid Tionscail Maoine Éireann. Tá MBA ag Deirdre ó UCD mar aon le Diplóma sa Rialachas Corparáideach ón Institiúid Stiúrthóirí.

Tom Enright
Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin

Ceapachán ar an mBord

Ceapadh é i mBealtaine 2022 mar Chomhalta Boird neamhfheidhmiúcháin.

Ballraíocht Choiste

An Coiste Feidhmíochta Eagraíochtúil agus Forbartha.

Gairm bheatha go dtí seo

Is é Tom an t-ainmní don Bhord ón mBord Bainistíochta Contae agus Cathrach. Bhain sé céim amach san Innealtóireacht Shibialta ó Ollscoil Chorcaí agus tá M.Sc. san Innealtóireacht ó Ollscoil Cranfield aige sa Ríocht Aontaithe mar aon le MBA ó DCU. D'fheidhmigh sé mar Phríomhfheidhmeannach Chomhairle Contae Loch Garman, mar Stiúrthóir ar an nGníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil, mar Chathaoirleach ar an gCoiste um Bainistíocht Athraithe ar an nGníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil, mar Stiúrthóir ar an gCuideachta Aerfoirt Phort Láirge ó 2015 agus mar Stiúrthóir ar Ionad Ealaíon Loch Garman ó 2014.

Aileen Hayden
Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin

Ceapachán ar an mBord

Ar dtús i Márta 2017 agus athcheapadh arís í in Eanáir 2022 mar Chomhalta Boird neamhfheidhmiúcháin.

Ballraíocht Choiste

An Coiste Creidmheasa agus An Coiste Feidhmíochta Eagraíochtúil agus Forbartha.

Gairm bheatha go dtí seo

Ceapadh Aileen don Bhord i Márta 2017 den chéad uair agus athcheapadh í in 2022. Tá roinnt staidéar agus tuarascálacha scríofa ag Aileen ar chúrsaí tithíochta. Bhí sí ina Cathaoirleach ar Threshold: An Charthanacht Náisiúnta Tithíochta ar feadh os cionn 20 bliain agus tá sí fós ina cathaoirleach ar an ngrúpa polasaí agus tithíochta ann. Bhí sí ina comhalta de Sheanad Éireann ó 2011 go dtí 2016 mar ainmní den Taoiseach. Bhí sí ina leaschathaoirleach ar an gComhchoiste Oireachtais a bhí ag déileáil le Caiteachas Poiblí Airgeadais. Lena chois sin, is comhalta í den Údarás Rialála Seirbhísí Maoine agus bhí sí ar dhuine de bhunaitheoirí an Bhoird um Thionóntachtaí Cónaithe. Is dlíodóir cáilithe í. Tá céim san eacnamaíocht aici mar aon le PhD ó UCD.

William Johnston
Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin

Ceapachán ar an mBord

Ar dtús i Márta 2017 agus athcheapadh é in Eanáir 2022 mar Chomhalta Boird neamhfheidhmiúcháin.

Ballraíocht Choiste

An Coiste Iniúchóireachta agus Riosca, agus an Coiste Creidmheasa.

Gairm bheatha go dtí seo

Is dlíodóir é William a bhfuil céim bainte amach aige ó Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, agus is sainchomhairleoir é le Byrne Wallace LLP. Is eisean an Scrúdaitheoir seachtach do Dhlí-Chumann na hÉireann sa dlí baincéireachta, Is iar-chathaoirleach é de rannóg dlí baincéireachta an Chumainn Bharra Idirnáisiúnta agus scríobh sé 'An Dlí Baincéireachta agus Urrúis in Éirinn (2ú eagrán, Bloomsbury Professional, 2020)'. Tá sé ar Bhord na Cuideachta Cuain Phort Láirge agus ar an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca. Lena chois sin, is eisean an Rúnaí Oinigh de Bhord an Ospidéil Náisiúnta Máithreachais, Stráid Holles.

Ár mBord (ar lean)

Michael Lee
Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin

Ceapachán ar an mBord

Ceapadh i mBealtaine 2022 é mar Chomhalta Boird neamhfheidhmiúcháin.

Ballraíocht Choiste

An Coiste Creidmheasa.

Gairm bheatha go dtí seo

Is Cuntasóir Cairte cáilithe é Michael agus tá taithí aige sa bhainistíocht airgeadais agus san infheistíocht. Faoi láthair, tá Michael ag obair mar Cheannasaí na Straitéise Infheistíochta agus Bunsamhaltú ag Reverence Capital Partners, cuideachta cothromaíais phríobháidigh agus infheistíochta creidmheasa. Roimhe sin bhí Michael ag obair ag FPG Amentum, léasóir aerárthaí bunaithe i mBaile Átha Cliath, mar Leasuachtarán Sinsearach do Mhargáí Infheisteora. D'oibrigh Michael freisin mar Leasstiúrthóir ag Ciste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann ag Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta. Bhí Michael ag obair ag Goldman Sachs ar feadh 17 bliain i ról éagsúla sa Rannóg Baincáireachta Infheistíochta i Nua-Eabhrac, áit a raibh sé freagrach le déanaí as smaointe infheistíochta a fhorbairt, agus i Sydney, áit a raibh sé i gceannas ar an nGrúpa Urraitheoirí Airgeadais. D'oibrigh Michael freisin ar roinnt idirbhearta rialtais mhóra chun sócmhainní a phríobháidiú sa tSeapáin agus san Astráil.

Thomas Mc Dermott
Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin

Ceapachán ar an mBord

Ceapadh é i mBealtaine 2022 mar Chomhalta Boird neamhfheidhmiúcháin.

Ballraíocht Choiste

An Coiste Iniúchóireachta agus Riosca.

Gairm bheatha go dtí seo

Bhain Thomas cáilíocht amach mar Chuntasóir Cairte le Pricewaterhouse Coopers agus is Comhalta é d'Institiúid na gCuntasóirí Cairte. Ina dhiaidh sin, d'oibrigh sé i Londain don Bhanc Infheistíochta agus Corparáideach Citigroup agus do Bhanc Ríoga na hAlban sna réimsí seo – Tuairisciú Corparáideach, Bainistíocht Riosca agus Féitheacha a Fhorbairt. Bhí sé ina Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin agus ina Chisteoir ar Network/Stadium Homes, cumann tithíochta mór i Londain, agus ina Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin agus Cathaoirleach ar an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca de Dhearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann. Is céimní é de Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath agus tá MSc aige san Eacnamaíocht ó UCD agus tá MSc san Fhorbairt Inmharthana aige ó Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath.

Rory O'Leary
Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin

Ceapachán ar an mBord

Ceapadh é i Márta 2021 mar Chomhalta Boird neamhfheidhmiúcháin (ex-officio).

Ballraíocht Choiste

An Coiste Iniúchóireachta agus Riosca agus an Coiste Feidhmíochta Eagraíochtúil agus Forbartha.

Gairm bheatha go dtí seo

Is Príomhoifigeach é Rory sa Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht. Faoi láthair, tá sé sa Rannóg Pleanála agus tá sé freagrach as an Údarás Rialála Limistéir Mhuirí a bhunú. Bhí Rory freagrach le déanaí as Rialáil agus Polasaí sna Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta. Bhí ról éagsúla eile aige laistigh den Roinn, lena n-áirítear na Rannóga Rialtais Áitiúil (Airgeadas), Comhshaoil agus Corparáideach. Chaith sé am freisin sa Choimisiún Eorpach (oifig an Ardstiúrthóra, Comhshaoil) agus in Oifig na nOibreacha Poiblí. Tá MSc ag Rory san Eacnamaíocht Chomhshaoil, Polasaí agus Riosca ó Ollscoil Herriot-Watt san Albain, agus BSc sa Zó-eolaíocht aige ó Choláiste na hOllscoile, Corcaigh.

David Owens
Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin

Ceapachán ar an mBord

Ceapadh é i mBealtaine 2022 mar Chomhalta Boird neamhfheidhmiúcháin.

Ballraíocht Choiste

An Coiste Iniúchóireachta agus Riosca

Gairm bheatha go dtí seo

Faoi láthair, tá David ag obair ar airgeadas inmharthana agus aeráide sa Roinn Airgeadais agus ceapadh ar an mBord é i mBealtaine 2022. Tá an-chuid taithí sa tseirbhís phoiblí aige a bhain sé amach in Éirinn agus thar lear, lena n-áirítear an Roinn Caiteachas Poiblí, An Plean Náisiúnta Forbartha a Sheachadadh agus a Athchóiriú, agus sa Choimisiún Eorpach. Bhí sé ag obair sna seirbhísí airgeadais agus san earnáil phríobháideach agus i mBanc Ceannais na hÉireann. Roimhe sin, ceapadh ar an mBord Pinsean é.

Lianne Patterson
Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin

Ceapachán ar an mBord

Ar dtús i Márta 2017 agus athcheapadh í in Eanáir 2022 mar Chomhalta Boird neamhfheidhmiúcháin.

Ballraíocht Choiste

Cathaoirleach an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca agus ina comhalta den Choiste Feidhmíochta Eagraíochtúil agus Forbartha.

Gairm bheatha go dtí seo

Thosaigh Lianne i Státseirbhís Thuaisceart Éireann sa bhliain 2005 agus ceapadh í don ról atá anois aici mar Leas-Rúnaí Acmhainní, Athchóirithe agus Infreastruchtúir ag an Roinn Oideachais i Márta 2019. Roimhe sin, bhí ról aici mar Stiúrthóir Seachadadh Ceartas sa Roinn Dlí agus Cirt agus mar Leas-Rúnaí sa Roinn Bonneagair. Is cuntasóir cairte í Lianne ó thaobh gairme de agus chaith sí mórán ama nuair a thosaigh sí amach i ról bainistíochta i Deloitte and PricewaterhouseCoopers.

Jennifer Ward
Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin

Ceapachán ar an mBord

Ar dtús i Márta 2017 agus athcheapadh í in Eanáir 2022 mar Chomhalta Boird neamhfheidhmiúcháin.

Ballraíocht Choiste

Cathaoirleach an Choiste Feidhmíochta Eagraíochtúil agus agus ina comhalta den Choiste Forbartha Iniúchóireachta agus Riosca.

Gairm bheatha go dtí seo

Is sainchomhairleoir neamhspleách í Jennifer a bhfuil líon mór cliant éagsúil agus gníomhach aici. Bhí Jennifer ina comhalta boird neamhfheidhmiúcháin de Tithíocht Clúid ó 2015 go dtí 2017, agus bhí sí ar Chóise Clúid, 'Ár nGnó a Mheadú'. Roimhe sin, d'oibrigh sí le AIB sa ghrúpa réitigh airgeadais mar Cheannasaí Pleanála Infheistíochta agus Tosaíochtaí, agus mar Cheannasaí Grúpa um Bainistiú Athruithe don Ghrúpa AIB. Tá MSc ag Jennifer sa Chleachtadh Bainistíochta agus BA (Mod) san Eacnamaíocht agus Gnó, an dá cheann ó Scoil Ghnó Choláiste nua Tríonóide.

Ár bhFoireann Bainistíochta

Seán Cremen
Ceann an Chisteáin

Tá breis is tríocha bliain de thaithí ag Seán ag oibriú sa Chisteán agus i Margaí Caipitil. Roimhe sin bhí Seán ag oibriú mar Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar Bhord Morgáiste Bhanc-Aontas Éireann agus thosaigh sé ag oibriú leis an GAT mar Cheann an Chisteáin in 2014.

Tom Conroy
Ceann Airgeadais agus Rúnaí na Cuideachta

Is cuntasóir é ó thaobh gairm bheatha de, agus d'oibrigh Tom leis an GAT ó bhí 1999 ann i roinnt príomhróil éagsúla airgeadais, sular ceapadh é lena ról reatha in 2008 mar Cheann Airgeadais agus Rúnaí na Cuideachta. Mar sin, tá taithí fhairsing aige i ngach gné de ghnó an GAT. Roimhe sin d'oibrigh Tom mar chuntasóir le Jurys Hotel Group cpt.

Damian Flynn
Cuntasóir Airgeadais

Thosaigh Damian ag oibriú leis an GAT in 2000 agus faoi láthair tá ról an Chuntasóra Airgeadais aige, a dhéanann bainistiú ar fhoireann Seirbhísí Corparáideacha an GAT. Tá MA sa Bhainistíocht Airgeadais agus Ard-Diplóma sa Bhainistíocht Phoiblí bainte amach aige. Roimhe seo d'oibrigh Damian san earnáil phríobháideach le haghaidh Irish Cement Ltd, (cuid den Ghrúpa CRH), áit ar cháiligh sé mar chuntasóir.

Maria O'Reilly
Ceann na Foirne Iasachtaithe

Faoi láthair déanann Maria bainistiú ar fhoireann Seirbhísí Iasachtaithe an GAT. Bhain sí céim Bhaitsiléara sa Staidéar Gnó (Onóracha) amach ó Institiúid Teicneolaíochta Phort Láirge in 2006. D'oibrigh Maria leis an GAT ó bhain sí a céim amach, agus i measc na ról a bhí aici, bhí Cúntóir Cuntas agus Feidhmeannach Iasachtaithe do CCTanna agus Oifigeach Sinsearach Iasachtaithe, agus bhain sí taithí amach i rith an ama sin ag tabhairt iasachtaí don earnáil CCT.

Daragh Johnston
Ceann na Foirne um Measúnú Creidmheasa

Faoi láthair, tá Daragh ag bainistiú na Foirne um Measúnú Creidmheasa agus tá sé ina Rúnaí don Choiste Creidmheasa. Thosaigh sé leis an GAT sa bhliain 2017. Roimhe sin, bhí sé ina Oifigeach um Measúnú Creidmheasa agus ina Fheidhmeannach Sinsearach Iasachtaithe. Tá Céim Máistir sa Réadmhaoin aige ó Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath. Roimhe sin, bhí sé ag obair san earnáil phoiblí do AIB agus do Certus i ról a bhain le Caidrimh a Bhainistiú.

Foireann atá ag dul i méid

Sa bhliain 2022, tháinig méadú 20% ar lucht saothair na GAT. Tá baill foirne nua againn inár bhFoireann Iasachtaithe sna réimsí Acmhainní Daonna agus Cumarsáid. Tháinig méadú ar ár bhfoireann ardbhainistíochta freisin, rud a chuirfidh ar ár gcumas tuilleadh earcaíochta a dhéanamh sa bhliain atá romhainn.

Paul Kilroy
Rialtóir Airgeadais

Is cuntasóir cairte é Paul ó thaobh gairme de agus tá os cionn 18 bliain taithí oibre aige in eagraíochtaí seirbhísí airgeadais in Éirinn agus san Astráil, lena n-áirítear Bank KBC agus Deloitte. Tá taithí ag Paul freisin san earnáil phoiblí mar Rialtóir Airgeadais. Thosaigh sé leis an GAT in 2023.

Javier Villagran
Stiúrthóir Riosca agus Comhlíonta

Is iomaí bliain de thaithí idirnáisiúnta atá ag Javier i ngach réimse den bhainistíocht ar riosca creidmheasa sa bhaincéireacht chorparáideach. Roimhe sin, bhí sé ag obair le Rabobank Idirnáisiúnta sa tSile, san Ísiltír agus in Éirinn, áit a raibh poist ardbhainistíochta aige. Tá céim ollscoile aige san eacnamaíocht agus i riarachán gnó. Thosaigh sé leis an GAT sa bhliain 2023.

Ráitis Airgeadais

Tuairisc na Stiúrthóirí	27
An Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí	31
Rialachas Corparáideach	32
Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca	37
Tuarascáil an Iniúcháir Neamhspleách le Comhaltaí na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta CPT	44
Ráiteas Ioncaim	47
Ráiteas Ioncaim Cuimsitheach	48
Ráiteas ar Staid an Airgeadais	49
Ráiteas ar Athruithe sa Chothromas	50
Ráitis Sreabhaidh Airgid	51
Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais	52
Faisnéis Chorporáideach	84

Tuairisc na Stiúrthóirí

Cuireann na Stiúrthóirí a dtuairisc agus na Ráitis Airgeadais iniúchta don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2022 i láthair.

Torthaí agus Díbhinní

	2022 €'000	2021 €'000
Gnóthachan aitheanta iomlán don bhliain	72,705	72,182
Cistí scairshealbhóirí ag tús na bliana	366,118	293,936
Cistí scairshealbhóirí ag deireadh na bliana	438,823	366,118

Toradh iontach is ea é seo agus léirítear leis seo brabúis a gineadh de bharr beartais, a cheadaigh na Stiúrthóirí i leith na gcorrlach, rud a dearadh lena chinntiú go mbeidh dóthain cúchistí ag GAT chun na costais a sheasamh a mheastar a thiochfaidh sa ghnó.

Ní mholann na Stiúrthóirí íocaíocht díbhinne i gcomhair 2022 (2021: nialas).

Tugtar cuntas mionsonraithe i nóta 18 a ghabhann leis na ráitis airgeadais ar rioscaí airgeadais na GAT, a haidhmeanna bainistíochta, mionsonraí faoina hionstraimí airgeadais agus gníomhaíochtaí fálaíthe, agus a nochtadh do rioscaí creidmheasa, rioscaí leachtachta agus rioscaí margaidh. Tugtar aghaidh i dTuairisc na Stiúrthóirí ar na rioscaí suntasacha ó thaobh cúrsaí gnó a bhfuil GAT nochta dóibh.

Athbhreithniú ar fhorbairt an ghnó

Iasachtaí d'údaráis áitiúla (a cheadaíodh roimh an 27 Bealtaine 1986)

Bunaíodh GAT chun iasachtaí treoirtasachta a eisiúint d'údaráis áitiúla go dtabharfaidís siúd airgead ar iasacht ar bhonn gníomhaireachta do dhaoine aonair. San iomlán, tugadh €403 milliún ar airleacan d'údaráis áitiúla faoin scéim seo ó 1982 go 1986 agus úsáideadh é chun 15,571 mhorgáiste a mhaoiniú. Malartaíodh na hiasachtaí seo go hiasachtaí inathraitheach agus ráta seasta i 2015, ag aibíocht banna innéacsachta. Ag 31 Nollaig 2022 b'ionann iasachtaí den sórt sin agus fuilleach €1.14 milliún a bhí gan íoc. Dlítear aon chaillteanais chreidmheasa a d'fhéadfadh teacht chun cinn as siocair na n-iasachtaí sin a chur ar GAT.

Iasachtaí d'údaráis áitiúla (a cheadaíodh tar éis an 27 Bealtaine 1986)

Le héifeacht ó mhí Bealtaine 1986, bhí GAT ag eisiúint iasachtaí d'údaráis áitiúla chun tacú le forbairt na tithíochta sóisialta chun na gcríoch arna gceadú faoi Achtanna na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha), 1966-2014. B'ionann luach na n-iasachtaí gan íoc a cuireadh ar fáil ó bhí an 27 Bealtaine 1986 ann, agus €3.36 billiún amhail ag deireadh mhí na Nollag 2022.

Coinníonn an t-údarás áitiúil cuid shuntasach de na cistí sin chun críocha ar nós tithíocht shoisialta. Tugann na húdaráis áitiúla an fuilleach ar iasacht d'iasachtaithe aonair. Bíonn na húdaráis áitiúla freagrach as aon chaillteanais a d'fhéadfadh teacht chun cinn i leith na n-iasachtaí sin. I gcomhthéacs:

- gur comhlachtaí reachtúla iad údaráis áitiúla faoin Acht Rialtais Áitiúil, 2001 agus achtacháin eile;
- gurb ionann a n-ioncaim nó a gcistí agus urrúis ó thaobh íocaíochta dlíthe don GAT i ngach suim a bhíonn le híoc ag údaráis áitiúla (faoi mar atá leagtha amach sa chomhaontú idir gach údarás áitiúil agus an GAT);
- gurb é an tAire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht a cheadaíonn gach iasacht a thugtar air airleacan d'údaráis áitiúla;
- tuisceant an Bhoird go dtacaíonn an Rialtas Láir le húdaráis áitiúla ina n-oibleagáidí do GAT a chomhlíonadh; agus,
- nár bhain aon chaillteanais mar gheall ar iasachtaí do GAT maidir leis na hiasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla i ndiaidh 1986.

Is é tuairim an Bhoird nach fiú le háireamh é aon riosca creidmheasa, seachas riosca ceannasach, maidir le hiasachtaí a thugtar ar airleacan d'údaráis áitiúla ar an 27 Bealtaine 1986 nó dá éis agus níl aon fhorálacha caillteanais iasachta taifeadta i leith na n-iasachtaí sin.

In 2022, b'ionann ollmhéid na n-airleacan iasachtaí i ndiaidh mhí Bealtaine 1986 agus €304 milliún (2021: €209 milliún), b'ionann aisíocaíochtaí is fuascailtí agus €281 milliún (2021: €200 milliún), ag fágáil gur €23 milliún (2021: glanréamhíocaíochtaí €9 milliún) don bhliain suim na nglanréamhíocaíochtaí don bhliain. B'ionann iasachtaí den sórt sin agus iarmhéideanna €3.36 billiún (2021: €3.33 billiún) a bhí gan íoc. Féachann GAT le bheith ag obair leis na húdaráis áitiúla le struchtúir chuí iasachtaí a fhorbairt dóibh gur fearr a bheidh siad ag

Tuairisc na Stiúrthóirí (ar lean)

teacht le cúinsí airgeadais na n-údarás féin. Maidir leis seo, féadfaidh GAT téarmaí sínte a sholáthar le haghaidh iasachtaí, tréimhsí leis an ús iarchurtha nó ath-idirbheartaíocht eile a thairiscint de réir mar is cuí. I rith 2022, rinne GAT ath-idirbheartaíocht i leith €26.43 milliún (2021: €76.78 milliún) d'iasachtaí nár bhain le morgáiste agus rinneadh idirbheartaíocht i rith na bliana i leith €nialas (2021: €6.05 milliún) iasacht a bhain le tithíocht (2020: €31.32 milliún). Tá an ath-idirbheartaíocht sin tarlaíthe i gcomhthéacs an €3.36 billiún d'iasachtaí a tugadh air airleacan d'údaráis áitiúla faoi mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2022 agus mar sin, is ionann é sin agus thart faoi 0.79% de ghníomhaíochtaí a bheith ina gníomhaíocht ath-idirbheartaíochta in 2022 (2021: 2.49%).

Tugadh tréimhsí sínte úis amháin d'iasachtaí ath-idirbheartaithe nach mbaineann le morgáiste agus iasachtaí a bhaineann le morgáiste, nach raibh lagú nó dí-aithint na sócmhainní iasachta bunaidh mar thoradh orthu toisc nach raibh siad suntasach modhnú téarmaí. Scoireann GAT de bheith ag meas go bhfuil ath-idirbheartaíocht déanta i leith na n-iasachtaí seo nuair a bheidh bliain amháin, d'aisíocaíochtaí sceidealaithe suas chun dáta, dulta in éag tar éis na hath-idirbheartaíochta. Maidir leis seo, measann GAT go ndearnadh ath-idirbheartaíocht i leith luach €26.43 milliún d'iasachtaí (2021: €82.83 milliún) ag 31 Nollaig 2022 agus gur aithníodh €0.15 milliún (2021: €0.38 milliún) d'ioncam úis ar na sócmhainní sin.

B'ionann suim an úis a fabhraíodh ar iasachtaí a athraíodh ar theacht in albíocht dóibh an 31 Nollaig 2022 agus €nialas (2021: €nialas).

Iasachtaí do Chomhlachtaí Ceadaithe Tithíochta

Maidir le hiasachtaí do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe faoi Alt 17 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha) 2002, cumasaítear GAT chun iasachtaí a thabhairt do CTCanna go díreach, lena n-áirítear comhlachtaí tithíochta deonacha agus cumainn chomharthithíochta. Faoin Tionscnamh um Léasú Tithíochta Sóisialta, faigheann an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, trí údaráis áitiúla, aonaid chuí tithíochta ar leas ó CTCanna, a thugtar ar cíós do thionóntaí tithíochta sóisialta atá ainmnithe ag údaráis áitiúla.

Ceannaíonn nó tógann CTCanna maoine agus maoineáir sin trí airgeadas i bhfoirm iasachtaí a thiomsaíonn an CTC. Maoineoidh ioncam, a gheobhaidh na CTCanna ó Chomhaontú Íocaíochta agus Infhaighteachta le húdarás

áitiúil ar feadh tréimhse chomh fada le 30 bliain, aisíocaíocht iasacht GAT.

Bíonn ar CTCanna ar mian leo iasacht a fháil ón GAT measúnú airgeadais ginearálta a sheasamh chun stádas mar Chomhlacht Deimhnithe a fháil (ach amháin iad siúd a chuir isteach iarratas faoi thairge Catagóir 2). Nuair a dhearbhaítear an stádas sin, agus nuair atá máistir-chomhaontú sínithe, is ansin amháin is féidir leo cur isteach ar airleacain iasachtaí a ndéantar a mheasúnú ag an bhfoireann measúnú creidmheasa. Mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2022, fuarthas naoi gceann déag d'iarratais (2021: naoi gceann déag) ar stádas mar Chomhlacht Deimhnithe ó CTCanna.

Cheadaigh Coistí Creidmheasa agus Bainistíochta an GAT, amhail an 31 Nollaig 2022, 1,054 iarratas ar iasacht (2021: 921) dar luach €4.50 billiún (2021: €3.81 billiún), agus tá €3.39 billiún de curtha chun cinn (2021: €2.53 billiún). Meastar go bhfógróidh 2023 fás leanúnach ar leibhéal na n-iasachtaí sa réimse seo. Bíonn idirghníomhú go minic ag an GAT le CTCanna chun an tsraith táirgí atá á dtairiscint a fhorbairt.

Táirge Catagóir 2

I 2016, thug GAT isteach táirge nua 'Catagóir 2' do Chiseal 2, CTCanna meánmhéide, lena bhféadfadh siad iarratas a dhéanamh ar iasacht suas le €1.5 milliún, gan dul faoi mheasúnú iomlán na Comhlachta Deimhnithe i 2016. Ó 1 Bealtaine 2022, méadaíodh an teorainn seo go €5 milliún. Déantar iarratais ar iasachtaí a bhreithniú ceann ar cheann. Go dtí seo, tá leas bainte ag 2 CTC as an táirge Catagóir 2 agus ina dhiaidh sin bhain siad amach stádas mar Chomhlacht Deimhnithe. Tá ocht CTC sa chatagóir seo faoi láthair.

Iasachtaí le Institiúidí Ardoideachais

Tá cead ag an GAT iasachtaí a thabhairt do institiúidí ardoideachais faoi Alt 51 den Acht um Pleanáil agus Forbairt (Tithíocht) agus um Thionóntachtaí Cónaithe 2016 le cóiríocht nua do mhic léinn a fhorbairt.

Tugann na cumhachtaí seo rochtain do Institiúidí Ardoideachais ar mhaoiniú saor, seasta fad téarmach do chóiríocht do mhic léinn ar champas agus lasmuigh den champas, ag laghdú na costais go suntasach ar an gcaoi sin ar thionscadail do Ollscoileanna agus ag feabhsú inacmhainneacht do mhic léinn. Tá buntáiste breise le soláthar cóiríocht nua do mhic léinn le cur ar fáil le tuilleadh stoc cíosa reatha le tacú le tithíocht shóisialta agus inacmhainne sa bhreis.

Tuairisc na Stiúrthóirí (ar lean)

San am i láthair tá ceithre Ollscoil ar ceadáíodh a n-áiseanna iasachta le iomlán de €238m le 2,102 seomra codlata do mhic léinn a sholáthar. Táthar ag súil go gheofar níos mó iarratais iasachta sa míonna le theacht. Réamhioc an GAT cistí de €3 milliún (2021: €16) go institiúid ardoideachais amháin le linn 2022.

Gnóthas Leantach

Is ar bhonn an ghnóthais leantaigh a rinneadh na Ráitis Airgeadais a ullmhú. Agus measúnú á dhéanamh ar chumas GAT leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach, chuir Bord na Stiúrthóirí san áireamh na rioscaí suntasacha agus éiginnteachtaí a théann i bhfeidhm ar an nGníomhaireacht faoi láthair. Sa chuid maidir le Bainistíocht Rioscaí thíos agus sa chuid ar 'Rochtain ar Mhaoiniú agus Gnóthas Leantach' laistigh den chuid ar Bhonn Ullmhúcháin den Ráiteas faoi bheartais chuntasaíochta, liostaítear gníomhaíochtaí gnó na GAT agus cuirtear san áireamh na rioscaí agus éiginnteachtaí suntasacha a théann i bhfeidhm ar an nGníomhaireacht faoi láthair.

Anuas air sin, tugtar cuntas mionsonraithe i nóta 18 a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais, ar rioscaí airgeadais na GAT, a haidhmeanna bainistíochta; mionsonraí faoina hionstraimí airgeadais agus gníomhaíochtaí fálaithe; agus a nochtadh do rioscaí creidmheasa, rioscaí leachtachta agus rioscaí margaidh. Cuirtear an mheasúnacht ar ghnóthas leantach i láthair ar leathanac 38.

Bainistíocht rioscaí

Bíonn an Bord freagrach as córas bainistíochta rioscaí agus rialaithe inmheánaigh GAT, rud a dearadh chun bainistiú, seachas díothú ar fad, a dhéanamh ar an riosca go dteipfeair ar iarrachtaí le cuspóirí gnó a chomhlíonadh, agus ní féidir leis an gcóras seo ach dearbhú réasúnach agus ní dearbhú absalóideach a sholáthar i gcoinne míráitis nó caillteanais ábhartha.

Tá an fhreagracht as monatóireacht leanúnach ar éifeachtacht an chórais seo tarmilgthe ag an mBord chuig an gCoiste Iniúchóireachta agus Rioscaí. Leagtar mionsonraí amach i ndáil le hobair an Choiste maidir leis seo i dTuairisc an Choiste Iniúchóireachta agus Rioscaí ar leathanaigh 37 go 43.

Tuairiscíonn an Príomhfheidhmeannach don Bhord thar cheann na Bainisteoireachta freisin maidir le hathruithe suntasacha sa timpeallacht ghnó agus sa timpeallacht sheachtrach, a théann i bhfeidhm ar rioscaí. Is mír sheasta cúrsaí rioscaí ar chlár oibre gach cruinniú Boird. Sa chás

go n-aithnítear réimsí infheabhsaithe sa chóras, breithníonn an Bord na moltaí arna ndéanamh ag mBainisteoireacht agus ag an gCoiste Iniúchóireachta agus Rioscaí.

Stiúrthóirí

Tá na Stiúrthóirí tar éis na príomhrioscaí agus neamhchinnteachtaí a théann i bhfeidhm ar an nGníomhaireacht a mheas. Maidir leis seo, tá na Stiúrthóirí tagtha ar an gconclúid go bhféadfadh GAT a bheith nochta do rioscaí ó thaobh cúrsaí creidmheasa, leachtachta agus ón margadh mar gheall ar an úsáid a bhaineann sí as ionstraimí airgeadais le haghaidh cineálacha áirithe iasachtaí. Tá cuspóirí, beartais agus nósanna imeachta GAT maidir leis na rioscaí seo a thomhas agus bhainistiú leagtha amach thuas agus i Nóta 18 a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais. Níl aon leasanna i scaireanna nó i mbintíúir GAT ag na Stiúrthóirí nó ag an Rúnaí.

Conarthaí

Níl aon conarthaí le haithint.

Imeachtaí i ndiaidh an ráitis maidir leis an staid airgeadais

Níor tharla aon imeachtaí ó dheireadh na bliana a d'fhágadh go gcaithfí na Ráitis Airgeadais a mhionathrú nó nóta a chur leo.

An tAcht Toghcháin, 1997

Níor thug an GAT aon síntiúis pholaitíochta i rith na bliana.

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Mhall in Idirbhearta Tráchtála) 2012

Tá dlite ar GAT ceanglais Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Mhall in Idirbhearta Tráchtála), 2012 a chomhlíonadh, rialacháin lenar tugadh éifeacht do Threoir Uimh. 2011/7/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Feabhra 2011 agus dá réamhtheachta, Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Mhall in Idirbhearta Tráchtála), 2002. Taispeánann athbhreithniú a rinneadh ar na hiocaíochtaí go léir i rith na bliana dar críoch 31 Nollaig 2022 nach ndearnadh aon íocaíochtaí déanacha i rith 2022 faoin Acht thuas.

Tuairisc na Stiúrthóirí (ar lean)

Taifid Chuntasaíochta

Is eol do na Stiúrthóirí a gcuid freagrachtaí faoi Ailt 281 go 285 d'Acht na gCuideachtaí 2014 maidir le cibé, dar leo, gur leor taifid chuntasaíochta GAT go mbeifí in ann na ráitis airgeadais a iniúchadh go réidh agus i gceart agus an bhfuil siad ag comhlíonadh a bhfreagrachta trína chinntiú go mbeidh go leor acmhainní de chuid na cuideachta ar fáil don tasc. Coinnítear na taifid chuntasaíochta ag ofig chláraithe GAT ag 46 Faiche Stiabhna, Baile Átha Cliath 2.

Rialachas Corparáideach

De réir mar a d'éiligh Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, a ghlac an GAT, d'ullmhaigh na Stiúrthóirí Ráiteas Rialachais Chorporáidigh, atá leagtha amach ar leathanaigh 32 go 36. agus ar chuid de Thuairisc na Stiúrthóirí é chun críocha na hIonstraime Reachtúla 450/2009 de chuid Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Treoir 2006/46).

Iniúcháirí

De réir Alt 383(2) d'Acht na gCuideachtaí, 2014, leanfaidh na hIniúcháirí, JPA Brenson Lawlor, Cuntasóirí Cairte, ar aghaidh le bheith in oifig. Molfar rún le húdará a thabhairt do na Stiúrthóirí a luach saothair a dhéanamh amach, ag an Ollchruinniú Ginearálta.

Príomhrioscaí agus neamhchinnteachtaí

Tá na Stiúrthóirí tar éis na príomhrioscaí agus neamhchinnteachtaí a théann i bhfeidhm ar GAT a mheas. Maidir leis seo, tá na Stiúrthóirí tagtha ar an gconclúid go bhféadfadh GAT a bheith nochta do rioscaí ó thaobh cúrsaí creidmheasa, leachtachta agus ón margadh, go príomha, mar gheall ar an úsáid a bhaineann sí as ionstraimí airgeadais. Tá cuspóirí, beartais agus nósanna imeachta GAT maidir leis na rioscaí seo a thomhas agus bhainistiú leagtha amach i Nóta 18 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

Ráiteas faoi Chomhlíonadh

Chuir na Stiúrthóirí i bhfeidhm socruithe nó struchtúir iomchuí a chuirfidh, dar leo, dearbhú réasúnta ar fáil do bhfuiltear ag comhlíonadh na ngnéithe ábhartha d'oibleagáidí ábhartha GAT chun críche alt 225 d'Acht na gCuideachtaí 2014 (na nOibleagáidí Ábhartha).

Is iad na príomhshocruithe agus struchtúir ar bhaint GAT leas astu, chun comhlíonadh ábhartha na n-oibleagáidí sin a chinntiú, go bhfuil pearsanta cáilithe a bhfuil an taithí chuí acu (idir fhoireann inmheánach agus saineolaithe

seachtracha) ann chun cuidiú leo na feidhmeanna comhlíonta dlí agus cánach a chomhlíonadh. Ina thaobh sin, feictear do na Stiúrthóirí go bhfuil an t-eolas agus an taithí ag Rúnaí an Chomhlachta comhairle a chur ar GAT maidir leis an méid atá a Oibleagáidí Ábhartha á gcomhlíonadh ag an gComhlacht.

Tá GAT i dteideal úsáid a bhaint as soláthraithe seirbhís agus comhairleoirí gairmiúla eile a bhfuil an t-eolas agus an taithí riachtanach acu chun comhairle a chur ar GAT maidir le comhlíonadh agus oibleagáidí ábhartha freisin.

Go háirithe, tá na Stiúrthóirí sásta go bhfuil Rúnaí na Cuideachta:

- go hiomlán faisnéisithe maidir le halt 225 d'Acht na gCuideachtaí 2014;
- ar an eolas faoi na hOibleagáidí Ábhartha agus a n-ábharthacht maidir le gnó agus oibríochtaí GAT, agus vice versa;
- tar éis measúnú riosca a dhéanamh i ndáil leis an hOibleagáidí Ábhartha sin atá laistigh dá fhreagracht fheidhmiúil agus oibríochtúil;
- tar éis an próiseas iomchuí rialaithe a chur i bhfeidhm i ndáil le gach Oibleagáidí Ábhartha infheidhmithe;
- ar an eolas riachtanach, nó in ann rochtain a fháil ar phearsanra eile a bhfuil an eolas, na scileanna, an taithí agus na hacmhainní aige aici chun comhairle a chur ar GAT maidir le comhlíonadh na nOibleagáidí Ábhartha ag an gComhlacht; agus
- ag tuairisciú go rialta do Bhord Stiúrthóirí GAT, agus trí chaineáil oibríochtúla níos minice más gá, i ndáil leis an próisis rialaithe atá i bhfeidhm chun a chinntiú go bhfuil GAT ag comhlíonadh na nOibleagáidí Ábhartha go hábhartha;
- sa chaoi is, á gcur go léir le chéile, go gcuireann na socruithe agus na struchtúir dearbhú ar fáil go bhfuil GAT ag comhlíonadh na nOibleagáidí Ábhartha go hábhartha, ar gach bealach ábhartha.

Déanfaidh an Bhord athbhreithniú ar na socruithe seo go bliaintiúil ar a laghad.

Díbhinn

Níl aon díbhinn le fógart i gcomhair 2022.

An Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí

Bíonn na Stiúrthóirí freagrach as an Tuarascáil Bhliantúil agus ráitis airgeadais a ullmhú, de réir na ndlíthe agus na rialachán is infheidhme. Ceanglaíonn dlí na gcuideachtaí ar na Stiúrthóirí Ráitis Airgeadais a ullmhú i leith gach bliain airgeadais. Faoi dlí sin roghnaigh na Stiúrthóirí na Ráitis Airgeadais a ullmhú de réir Acht na gCuideachtaí 2014 agus FRS 102 (an Caighdeán Tuairisceoireachta is infheidhme RA agus i bPoblacht na hÉireann) arna n-eisiúint ag an gComhairle Tuairisceoireachta Airgeadais. Faoi dhlí na gcuideachtaí, caithfidh na Stiúrthóirí na Ráitis Airgeadais a cheadú nuair atá siad sásta go dtugann siad léargas fíor cothrom ar ghnóthaí GAT agus ar an fharasbarr agus ar an easnamh don tréimhse sin.

Agus na Ráitis Airgeadais á n-ullmhú acu, ceanglaítear ar na Stiúrthóirí:

- beartais chuntasaíochta chuí a roghnú agus ansin iad a fheidhmiú ar bhealach comhleanúnach;
- breithiúnais agus meastach.áin a dhéanamh a bheidh réasúnach agus stuama;
- gilleadh le caighdeán cuntasaíochta, na caighdeáin sin a aithint, agus na héifeachtaí agus fáthanna ar son aon imeachtaí ábhartha ó na caighdeáin sin a nótaíl agus;
- na Ráitis Airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh ach amháin sa chás gur mí-oiriúnach glacadh leis go leanfaidh GAT ar aghaidh i mbun gnó.

Ceanglaítear ar na Stiúrthóirí faoi dhlí na gcuideachtaí freisin Tuairisc Stiúrthóirí a chur isteach lena n-áirítear athbhreithniú cothrom ar an ngnó agus cur síos ar na príomhrioscaí agus éiginnteachtaí. Faoi Dhlí na gCuideachtaí, ceanglaítear ar na Stiúrthóirí tuairisc a ullmhú le déileáil, oiread agus is ábhartha le staid ghnóthaí na cuideachta a thuiscint, le haon athrú i rith na bliana airgeadais ar chineál gnó na cuideachta.

Bíonn na Stiúrthóirí freagrach as leabhair chuntais chearta a choimeád a nochtann le cruinneas réasúnach ag am ar bith staid airgeadais na GAT agus a chuireann ar a gcumas a chinntiú go gcomhlíonann a Ráitis Airgeadais Acht na gCuideachtaí 2014. Bíonn siad freagrach freisin as gach beart is féidir leo a dhéanamh le réasún a dhéanamh chun sócmhainní na cuideachta a chosaint agus chun teacht roimh chalaíoch agus mhírialtachtaí eile agus iad a bhrath.

Bíonn na Stiúrthóirí freagrach freisin as an láithreán gréasáin (www.hfa.ie) a chothabháil agus as sláine an láithreáin.

Bíonn na Stiúrthóirí freagrach freisin as Tuairisc Stiúrthóirí a ullmhú a chomhlíonfaidh ceanglais Acht na gCuideachtaí 2014.

Dearbhaíonn gach duine de na Stiúrthóirí, ar feadh eolas agus tuairim gach duine,

- go dtugann Ráitis Airgeadais na GAT, arna ullmhú de réir FRS 102, léargas fíor cothrom ar shócmhainní, ar dhliteanais, agus ar staid airgeadais na GAT mar a bhí ag 31 Nollaig 2022 agus ar bhrabús na GAT don bhliain dar chríoch sin; agus,
- go bhfuil an Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais, agus iad á nglacadh le chéile mar aonad iomlán, cothrom, comhardaithe agus intuigthe agus go soláthraíonn siad an fhaisnéis atá riachtanach go ndéanfaidh scairshealbhoirí measúnacht ar fheidhmíocht na GAT, mar aon lena múnla agus a straitéis gnó.

Ráiteas Faisnéisithe chuig Iniúcháir

Cinntíonn gach Stiúrthóir in oifig ag dáta ceadúcháin an tuasascáil bhliantúil seo:

- nach bhfuil aon eolas iniúchta ábhartha atá Iniúcháir na Cuideachta neamhchinnte faoi; agus
- go dearn na Stiúrthóirí gach beart ar cheart déanamh mar Stiúrthóirí le iad féin a chuir ar an eolas faoi aon eolas iniúchta ábhartha agus fáil amach go bhfuil Iniúcháir na Cuideachta ar an eolas faoin teolas.

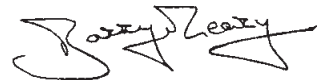
Tá an deimhniú seo tugtha agus ba cheart féachaint air de réir foráil Alt 330 de Acht na gCuideachtaí 2014.

Thar ceann an bhoird,

Frank Allen
Cathaoirleach

30 Márta 2023

Barry O'Leary
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

30 Márta 2023

Rialachas Corparáideach

Tá na Stiúrthóirí tiomanta do na caighdeáin is airde rialachais chorparáidigh a choinneáil agus comhlíonann siad an Cód Cleachtais athbhreithnithe do Rialachas Comhlachtaí Stáit (an Cód), mar atá foilsithe ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe. Tá an Cód athbhreithnithe agus nuashonraithe deartha chun a chinntiú go gcomhlíonann comhlachtaí Stáit tráchtála agus neamhtráchtála na caighdeáin is airde de rialachas corparáideach. Soláthraíonn sé creat chun an cleachtas is fearr a chur i bhfeidhm agus tá sé beartaithe forbairtí a chur san áireamh maidir le maoirseacht, riachtanais tuairiscithe agus ceapadh comhaltáí Boird. Tá an Cód bunaithe ar bhunphrionsabail an dea-rialachais: cuntasacht, trédhearcacht, ionracas agus fócas ar rath inbhuanaithe na heagraíochta san fhadtéarma.

Rinne an Bord athbhreithniú ar a cuid oibleagáidí le déanaí faoin gCód lena n-áireofar ceanglais bhreise ar an mBord agus ar Choistí Iniúchóireachta agus Rioscaí maidir le comhsheasmhacht agus oiriúnacht cúrsaí a nochtadh, chomh maith le halt ar leith don Choiste Iniúchóireachta sa Tuarascáil Bhliantúil. Tá 'Ráiteas Rialachais Chorparáidigh' ullmhaithe ag na Stiúrthóirí agus leagtar an Ráiteas seo amach sa chuid seo agus, chun críocha Rialacháin Ionstraim Reachtuil 450/2009 ón gComhphobal Eorpach (Treoir 2006/46) 2009, déanann an Ráiteas seo cuid de Thuairisc na Stiúrthóirí. Tá an Cód Cleachtais do Rialachas Comhlachtaí Stáit comhlíonta ag an GAT.

Cur i bhFeidhm Phrionsabail agus Fhorálacha Chód Rialachais Chorparáidigh RA

Míníonn an t-eolas seo a leanas an chaoi a gcuireann GAT prionsabail agus forálacha an Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit, arna fhoilsiú ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe.

Bord na Stiúrthóirí

Déanann an Bord na mórchinntí straitéiseacha, agus coinníonn sé aige féin an rialú lánéifeachtach ach san am céanna tugann sé don bhainistíocht feidhmiúcháin dóthain solúbthachta chun an gnó a reáchtáil go héifeachtúil éifeachtach laistigh de fhrámaíocht lárnaithe tuairisceoireachta.

Tá sceideal foirmiúil ábhair a bhaineann le GAT agus a treo sa todhchaí coinnithe aige féin ag an mBord le cinntí a dhéanamh ina leith, amhail gnóhachtálacha agus diúscairtí móra, ceapachán agus aistriú Rúnaí na Cuideachta, buiséid caiteachais agus beartais um bainistiú riosca. Tugann gach Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin breithiúnas neamhspleách leis nó léi i leith na ngnóthaí a bpléann an Bord leo, lena n-áirítear na cinn sin a bhaineann le straitéis, feidhmíocht, acmhainní agus caighdeáin iompraíochta. Is féidir le gach comhalta den Bhord teacht ar chomhairle agus ar sheirbhísí Rúnaí na Cuideachta, a bhíonn freagrach as a chinntiú go leantar nósanna imeachta an Bhoird agus go gcomhlíontar na rialacha agus na rialacháin is infheidhme. Bíonn comhairleoirí gairmiúla GAT ar fáil le haghaidh comhairliúcháin leis na Stiúrthóirí de réir mar is gá. Féadfaidh Stiúrthóirí Aonair comhairle ghairmiúil neamhspleách a ghlacadh, más gá, ar chostas na Gníomhaireachta.

Ar 31 Nollaig 2022, bhí Bord na Stiúrthóirí comhdhéanta de aon Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin déag agus Stiúrthóir feidhmiúcháin amháin. Ceapann an tAire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht na Stiúrthóirí i gcomhchomhairle leis an Aire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe ar feadh tréimhse nach mó ná cúig bliana, ach amháin sa chás gur cuí leis an Aire Stiúrthóir a athcheapadh ar feadh an dara téarma. Bíonn ról an Chathaoirligh agus ról an Phríomhfheidhmeannaigh scartha ó chéile. Fostaítear an Príomhfheidhmeannach ar bhonn lánaimseartha agus ní bhíonn aon ghnóthaí suntasacha eile ar a chúram. Bíonn gach Stiúrthóir eile, ach amháin an POF, ina Stiúrthóirí Neamhfheidhmiúcháin neamhspleacha. Tháinig an Bord le chéile naoi n-uair in 2022 agus bíonn sé freagrach as GAT a bhainistiú i gceart. Athcheapadh ceathrar Stiúrthóirí ag tús 2022 agus tá téarmaí ag dul in éag ag deireadh 2024. Tá téarmaí ag beirt dár stiúrthóirí a thagann chun deiridh in 2025 agus 2026. Tá téarmaí ag na Stiúrthóirí eile go léir a scoirfidh i mBealtaine 2027.

Rialachas Corparáideach (ar lean)

Tinreamh ag cruinnithe i rith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2022 agus fad seirbhíse ag an 31 Nollaig 2022

Comhaltaí	Cruinnithe a réachtáladh	Tinreamh Stiúrthóirí	Fad Seirbhíse ar an mBord
Frank Allen (Cathaoirleach neamh-fheidhmiúcháin)*	5	5	0.63 bliain
Barry O' Leary (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)	9	9	7.67 bliain
Deirdre Collier (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)*	5	4	0.63 bliain
Tom Enright (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)*	5	3	0.63 bliain
Aideen Hayden (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)	9	7	5.82 bliain
William Johnston (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)	9	9	5.82 bliain
Michael Lee (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)*	5	4	0.63 bliain
Thomas McDermott (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)*	5	5	0.63 bliain
Rory O'Leary (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)	9	9	1.83 bliain
David Owens (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin) *	5	5	0.63 bliain
Lianne Patterson (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)*	9	8	5.82 bliain
Jennifer Ward (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)	9	6	5.82 bliain

* Ceapthan bhun an Bord 17 Bealtaine 2022

Tá Bord GAT comhdhéanta de dhaoine aonair a thugann raon leathan agus fairsinge taithí do ghníomhaíochtaí GAT, agus iad roghnaithe as measc saineolaithe i réimsí amhail bonneagair, forbairt inbhuanaithe, beartas tithíochta, luacháil tithíochta, na Ranna Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht agus ba cheart go gcumasódís do GAT aghaidh a thabhairt ar dhúshláin ollmhóra amach anseo.

Luach Saothair agus Bainistiú na Stiúrthóirí

Cinneann an tAire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht leibhéal luach saothair na Stiúrthóirí. Ní bhíonn luach saothair na Stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin nasctha le feidhmíocht. Tugann an tábla thíos mionsonraí na dtáillí go léir a íocadh le Stiúrthóirí i rith na bliana.

Comhaltaí	Táillí 2022 €	Táillí 2021 €
Frank Allen (Cathaoirleach neamh-fheidhmiúcháin)*	7,473	-
Deirdre Collier (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)*	4,804	-
Tom Enright (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)**	-	-
Aideen Hayden (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)	7,695	7,695
William Johnston (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)	7,695	7,695
Michael Lee (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)*	4,804	-
Thomas McDermott (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)*	4,804	-
Rory O'Leary (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin) **	-	-
David Owens (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin) **	-	-
Lianne Patterson (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)	7,695	7,695
Jennifer Ward (Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin)	7,695	7,695
	52,665	30,780

* Ceaptha 17 Bealtaine agus táillí leithroinnte dá réir.

** Níor cheart luach saothair a íoc le seirbhísigh phoiblí atá ag fónamh ar bhoird stáit i gcáil ex officio nó thar ceann a Máthair-Roinne/eagraíochta i bhfoirm táillí boird agus iad ag fónamh i gcáil ionadaíochta den sórt sin.

Tá mionsonraí ar luach saothair an Stiúrthóra Feidhmiúcháin/an Phríomhfheidhmeannaigh i nóta 8 de na Ráitis Airgeadais.

Rialachas Corparáideach (ar lean)

An Coiste um Fheidhmíocht agus Fhorbairt Eagraíochtúil

Mhol Rialachas Éireann nuair a comhaontaíodh straitéis GAT 2026 leis an Roinn, gur chóir dó treoir a thabhairt don Bhord maidir lena ról féin a athlua agus maidir le cinneadh a dhéanamh ar chruth struchtúr, próiseas agus tacar faisnéise a bheidh ag teastáil amach anseo chun tacú lena chuid oibre. Go háirithe, ba chóir don mBord suntasacht níos mó a thabhairt dá fhreagrachtaí maidir le maoirseacht feidhmíochta agus maoirseacht riosca agus a chlár oibre amach anseo á chur le chéile aige.

Ainmníodh an Coiste ag cruinniú an Bhoird ar an 2 Meitheamh 2023 agus comhaontaíodh Téarmaí Tagartha an Choiste ag cruinniú an Choiste ar an 15 Meán Fómhair.

Tinreamh ag cruinnithe OPDC i rith na bliana dar críoch 31 Nollaig 2022

Comháltaí	Cruinnithe a Tionóladh	Tinreamh Stiúrthóirí
Jennifer Ward (Cathaoirleach an Choiste)	1	1
Barry O' Leary (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)	1	1
Frank Allen	1	1
Seán Cremen	1	1
Tom Enright	1	-
Aideen Hayden	1	-
Rory O'Leary	1	1
Lianne Patterson	1	1

Eitic in Oifig Phoiblí

Tá an GAT san áireamh i Ionstraim Reachtúil uimh. 699 de 2004 le haghaidh an Acht um Eitice in Oifigí Phoiblí 1995 agus 2001. Comhlíon Comháltaí an GTA agus foireann uí á oibleagáid faoin reactaíocht seo.

Nochtuithe Cosanta

Níor rinneadh aon nochtuithe cosanta leis an GAT le linn 2022.

Ceartha an Duine agus Comhionannas

De réir Alt 42 den Acht um Choimisiún um Chearta an Duine agus Comhionannas na hÉireann, 2014 tá nósanna imeachta bunaithe agus cothabhála ag an GAT chun deireadh a chur le hidirdhealú, comhionannas a chur chun cinn agus ceartha daonna na ndaoine a úsáideann seirbhísí na Gníomhaireachta, daoine a dtéann a cuid beartas i bhfeidhm orthu agus daoine atá fostaithe a chosaint. ag an nGníomhaireacht. Maidir le 2022 ní dhearnadh aon nochtadh don Gníomhaireacht faoin Acht um Choimisiún um Chearta an Duine agus Comhionannas, 2014.

Costais Riaracháin

Ag teacht le hAguisín B.7 den Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit, seo a leanas an líon fostaithe ar sháraigh a sochair gearrthéarmacha €60,000 sa bhliain (costais phinsin an fhostóra as an áireamh):

€	Líon
130,001-140,000	-
120,001-130,000	1
110,001-120,000	1
100,001-110,000	-
90,001-100,000	1
80,001-90,000	2
70,001-80,000	1
60,001-70,000	2

Chomh maith leis sin, de réir mar a cheanglaítear faoi Aguisín B.5 den Chód, seo a leanas an caiteachas ar comhairleoireacht sheachtrach/seirbhísí comhairleoireachta le haghaidh 2021:

Táillí dlíthiúla: €1,581,453 (2021: €1,578,463). Tá táillí dlíthiúla ceangailte go díreach le tíolachtaí.

Táillí comhairleoireachta bainistíochta: €nialas (2021: €16,962).

B'ionann iomlán na speansas arna n-aisíoc le Stiúrthóirí le haghaidh taistil agus cothabhála agus: €9,905 (2021: €1,265) agus don taisteal idirnáisiúnta (i ndáil le RA agus AE) agus €nialas (2021: €nialas).

B'ionann na speansais le haghaidh taistil agus cothabhála d'fhostaithe agus: €4,509 (2021: €2,508) agus don taisteal idirnáisiúnta (i ndáil le RA agus AE) agus €nialas (2021: €nialas).

Caiteachas ar fháilteachas agus €2,316 (2021: €1,469).

Rialachas Corparáideach

(ar lean)

Éagsúlacht

Creideann an GAT go gcabhraíonn comhionannas, éagsúlacht agus cuimsiú le hionad oibre a chruthú a fhágann go mhothaíonn gach ball foirne go bhfuil an tacaíocht chéanna acu, go bhfuil siad rannpháirteach agus go bhfuil meas orthu. Táimid tiomanta dá chinntiú go bhfuil ár dtimpeallacht oibre saor ó idirdhealú bunaithe ar bhallaíocht i bPobal an Lucht Síúil, cine, reiligiún nó creideamh, aois, míchumas, gnéaschlaonadh, stádas sibhialta, stádas teaghlaigh nó inscne.

Is féidir le héagsúlacht mhéadaithe feidhmíocht cuideachta a fheabhsú agus táimid bródúil go bhfuil lucht saothair againn a léiríonn meascán de scileanna, cúlaí, aoisghrúpaí, inscne agus cultúir. Tá an GAT ag dúil go mór le leanúint lena fhorbairt sa réimse seo, mar shampla, an chothromaíocht inscne ar ár mBord agus ar ár bhFoireann Bainistíochta Shinsearach. Tá ochtar fear agus ceathrar ban ar Bhord reatha GAT.

Cé go bhfuil deiseanna feabhsúcháin aitheanta againn, tá sé tábhachtach aird a tharraingt freisin ar an dul chun cinn a rinneadh in 2022. Ar an iomlán, bhí 52.6% de lucht saothair GAT baineann, suas ó 43.7% in 2021.

Mar Fhostóir Comhdheiseanna, úsáideann an GAT earcú éagsúlachta. Cé gur próiseas bunaithe ar fhiúntas atá ann i gcónaí, tá sé dirithe freisin ar aon chlaontachtaí a bhaint d'aon duine aonair nó grúpa iarrthóirí féideartha nó ina gcoinne.

Coistí Boird

Tá struchtúr éifeachtach de choistí ag an mBord chun cabhrú leis a chuid freagrachtaí a chomhlíonadh. Féach ar na téarmaí tagartha do gach coiste boird atá ar fáil ar láithreán gréasáin GAT, www.hfa.ie.

Coist Iniúcháireachta agus Rioscaí

Féach ar Thuairisc an Choiste Iniúcháireachta and Rioscaí igh idir 37 go 43.

Coiste Creidmheasa

Tá Coiste Creidmheasa GAT comhdhéanta de chomhaltaí Boird agus an Bhainistíocht. Bunaíodh an Coiste sa bhliain 2009 chun rioscaí creidmheasa a choimeád faoi chuimsiú bheartas an Bhoird, le hathbhreithniú a dhéanamh ar acmhainneacht chreidmheasa CTCanna agus le teorainneacha maidir rioscaí creidmheasa a cheadú agus sula dtéitear ar aghaidh chun airgead dá leithéid a thabhairt ar airleacan do CTCanna. Feidhmíonn

an coiste faoi théarmaí tagartha foirmiúla atá ceadaithe ag an mBord.

Tinreamh ag cruinnithe i rith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2022

Comhaltaí	Cruinnithe a reáchtáladh	Tinreamh Comhaltaí
Frank Allen (Cathaoirleach an Choiste)*	6	6
Barry O' Leary (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)	11	11
Tom Conroy**	3	2
Seán Cremen	11	11
Deirdre Collier****	6	6
Aideen Hayden	11	9
William Johnston	11	10
Michael Lee****	6	6
Maria O'Reilly***	6	6
Lianne Patterson*****	5	5
Jennifer Ward*****	5	2

* Ceaptha chun an coiste 2 Meitheamh 2022

** Ar shaoire shínte ó thús Aibreáin 2022,

*** Ar shaoire ó Iúil 2022

**** Ceaptha chun an Coiste Creidmheasa ar 30 Meitheamh 2022

***** D'éirigh Lianne Patterson agus Jennifer Ward as an Coiste Creidmheasa ar 2 Meitheamh 2022

Ionduchtú agus Forbairt Ghairmiúil

Tá próiseas ionduchtaithe ann do Stiúrthóirí nua. Athraíonn a mbíonn i gceist leis idir Stiúrthóirí Feidhmiúcháin agus Stiúrthóirí Neamhfheidhmiúcháin. Maidir leis an dara grúpa, tá an t-ionduchtú deartha le Stiúrthóirí Neamhfheidhmiúcháin a chur ar an eolas faoi GAT agus a cuid oibriúcháin, agus cuimsítear soláthar ábhair faisnéise ábhartha, lena n-áirítear mionsonraí de phleananna oibríochtúla agus straitéiseacha na GAT, mar aon le clár cruinnithe leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus le lucht na Bainistíochta.

Caidreamh le páirtithe leasmhara

Coinníonn na Stiúrthóirí agus an Bhainistíocht plé leanúnach ar bun le páirtithe leasmhara GAT maidir le

Rialachas Corparáideach (ar lean)

ceistanna straitéiseacha. Bíonn ceadú ón Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht agus/nó ón Aire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe riachtanach i leith gnóthaí sainithe áirithe agus coinnítear cumarsáid leanúnach ar bun leis na hAirí, trína Ranna, i leith na gnóthaí sin.

Ríomhphost tiomnaithe le haghaidh comhaltaí Oireachtais

Tá ríomhphost tiomnaithe ag an GAT do chomhaltaí Oireachtais chun go bhféadfaí fiosrúite GAT a dhéanamh – oireachtas.enquiries@hfa.ie. Fuair GAT ceithre fiosrú dá leithéid i 2022 (2021: naoi bhfiosrú). Cuireadh admháil go bhfuarthas na ríomhphoist sin agus freagraíodh iad in am trátha.

Cuntasacht agus Iniúchóireacht

Cuntais agus Freagrachtaí na Stiúrthóirí

Tá na Stiúrthóirí tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar Thuarascáil Bhliantúil 2022 agus tá siad den tuairim go gcuireann sé measúnú cóir, fóircheart, cothrom i láthair de staid agus ionchais GAT.

Ráiteas maidir le hInmharthanacht

Rinne na Stiúrthóirí measúnú ar inmharthanacht GAT ag cur san áireamh a staid reatha agus na príomhrioscaí a gcaithfidh GAT aghaidh a thabhairt orthu don chéad dá bhliain eile go dtí an 31 Nollaig 2024. Ghlac na Stiúrthóirí leis go bhfuil tréimhse dhá bhliain ina thréimhse iomchuí don mheasúnú bliantúil fócais a gcaithfear próiseas pleanála straitéisí GAT a chur i bhfeidhm lena linn.

Sa mheasúnú breithníodh an fheidhmíocht, maoiniú agus bainistiú leachtachta atá ann faoi láthair ag GAT, maille le creat rialachais agus eagrúcháin GAT a bhféachann an eagraíocht lena mbainistiú agus, más féidir, riosca a mhaolú, de réir mar atá sonraithe i Nóta 18. Tugadh faoi agus ceapadh measúnú ar na príomhrioscaí os comhair an GAT le iad sin atá éifeacht acu ar na hoibríochtaí, rialú agus córais rialaithe inmheánach san áireamh. Tá sonraithe seo san áireamh i Nóta 18. Tá ionchas réasúnta ag na Stiúrthóirí, ag cur staid reatha GAT san áireamh, agus faoi réir na rioscaí a sainithníodh, go leanfaidh GAT ag feidhmiú agus go leanfaidh sé ag comhlíonadh a dhliteanas, de réir mar a thiocfaidh siad chun cinn thar thréimhse dhá bhliain an mheasúnaithe.

Ráiteas faoi Chomhlíonadh Rialachais Chorporáidigh

Iniúchóireacht inmheánach

Tá na Stiúrthóirí sásta áfach go dtugtar leibhéal leordhóthanach neamhspleáchais d'fheidhm na hiniúchóireachta inmheánaí chun ligean di a cuid dualgas a chomhlíonadh ar bhealach oibiachtúil atá sách neamhspleách.

Nochtadh maidir leis an scéim shochar sainithe do Stiúrthóirí

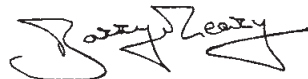
Chomhlíon na Stiúrthóirí na treoirlínte maidir le nochtadh a leagtar amach sa Chód Cleachtais do Chomhlachtaí Stáit.

Thar ceann an bhoird,

Frank Allen
Cathaoirleach

30 Márta 2023

Barry O'Leary
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

30 Márta 2023s

Tuarascáil an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca

Is é cuspóir an Choiste Iniúchóireachta agus Rioscaí, de réir a théarmaí tagartha, cabhrú leis an mBord lena mhaoirseacht ghinearálta ar thuairisceoireacht airgeadais, rialuithe inmheánacha agus ar fheidhmeanna iniúchóireachta GAT. Comhlíontar freagrachtaí an Choiste Iniúchóireachta trína chruinnithe agus trí thuairiscí a fháil ón mBainistíocht, ón gCoiste Bainistíochta Rioscaí (ina bhfuil an Príomhfheidhmeannach, an Ceannasaí Cistíochta agus Rúnaí na Cuideachta), comhairleoirí seachtracha agus na hiniúcháirí seachtracha agus inmheánacha. Tá clár oibre ag an gCoiste Iniúchóireachta, de réir a Théarmaí Tagartha, don bhliain lena n-áirítear:

- monatóireacht ar an bpróiseas tuairisceoireachta airgeadais, ar ionracas na ráiteas airgeadais agus ar aon fhógraí foirmiúla a bhaineann le feidhmíocht GAT ó thaobh cúrsaí airgeadais;
- monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht shocruithe GAT maidir le rioscaí a bhainistiú agus cúrsaí a rialú go himmheánach;
- athbhreithniú a dhéanamh ar bhreitheanna suntasacha maidir leis an tuairisceoireacht airgeadais;
- athbhreithniú a dhéanamh ar aon athruithe a bheartaítear a dhéanamh ar chleachtais rialachais chorparáidigh agus tacaíocht a thabhairt go nglacfaidh an Bord na hathruithe sin;
- monatóireacht a dhéanamh ar Iniúchóireacht reachtúil na Ráiteas Airgeadais Bliantúil;
- athbhreithniú a dhéanamh ar fheidhmíocht, ar oibiachtúlacht, ar cháilíochtaí agus ar neamhspleáchas an Iniúcháir Seachtraigh;
- moltaí a dhéanamh don Bhord i ndáil le ceapachán an Iniúcháir Seachtraigh, luach saothair is téarmaí fostaíochta na hiniúcháirí a cheadú;
- déileáil le saincheisteanna suntasacha maidir le rialú a tharraingítear anuas de bharr Iniúchóireachta Inmheánaigh nó Seachtraí;
- athbhreithniú a dhéanamh ar chostas cistí agus ar na rátaí úis a ghearrtar; agus
- monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh an Rialacháin Ghinearálta maidir le Cosaint Sonraí agus na nAchtanna um Chosaint Sonraí in Éirinn.

De réir Alt 289 d'Acht na gCuideachtaí 2014, caithfidh na ráitis airgeadais léargas fíor agus cóir a thabhairt ar na sócmhainní, na dliteanais agus an staid airgeadais, amhail ag deireadh na bliana airgeadais, agus brabús nó caillteanas, don bhliain airgeadais.

Tuairiscíonn an Coiste Bainistíochta Rioscaí seo don Choiste Iniúchóireachta agus don Bhord ar bhonn rialta. Rinne an Bord athbhreithniú bliantúil ar riosca airgeadais an GAT ag a chruinniú ar 30 Márta 2023.

Inreamh ag cruinnithe don Choiste Iniúchóireachta agus Rioscaí don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022

Comhaltaí	Cruinnithe a reáchtáladh in 2022	Tinreamh Stiúrthóirí
Lianne Patterson (Cathaoirleach an Choiste)	4	4
Aideen Hayden*	1	-
William Johnston	4	4
Thomas Mc Dermott**	3	3
Rory O' Leary	4	4
David Owens **	3	3
Jennifer Ward	4	4

*D'éirigh Aideen Hayden as an Choiste ar 27 Aibreán 2022

**Ceapadh Thomas McDermott agus David Owens chun an coiste ar 2 Meitheamh 2023

Freastalaíonn an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, Ceann an Státhiste, an Rúnaí na Cuideachta agus ionadaí an Iniúcháir Seachtracha ar chuireadh.

Monatóireacht ar Ionracas na Ráiteas Airgeadais lena n-áirítear Breitheanna Suntasacha

Tuairisceoireacht Airgeadais

Faigheann agus measann an Coiste Iniúchóireachta agus Rioscaí tuairiscí rialta maidir le feidhmíocht airgeadais ón mBainisteoireacht i rith na bliana, agus treoraíonn an Coiste obair an Iniúcháir Inmheánaigh agus faigheann tuairiscí uaidh maidir leis an obair sin. Pléann an Coiste straitéis agus fócas iniúchóireachta an Iniúcháir Seachtraigh freisin.

Agus faisnéis ó na gníomhaíochtaí seo á gcur san áireamh chomh maith le dearcaí ó chruinnithe Bhord na Stiúrthóirí, rinne an Coiste Iniúchóireachta amach rioscaí buntábhachtacha na tuairisceoireachta airgeadais a bhaineann le hinfhaighteacht mhaoiníocháin agus gnóthas leantach agus le socruithe d'fhiacha amhrasacha

Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca (ar lean)

a thagann chun cinn ar iasachtaí i ndiaidh 1986, i gcomhthéacs choinníollacha reatha an mhargaidh.

Pléadh na saincheisteanna seo leis an mBainisteoireacht i rith na bliana agus leis an Iniúcháir seachtrach tráth ar cuireadh críoch leis an Iniúcháireacht Sheachtrach ar na Ráitis Airgeadais. Thug an Bhainisteoireacht le fios don Choiste Iniúcháireachta go raibh Ráitis Airgeadais iniúchta GAT ullmhaithe de réir Acht na Cuideachta 2014 agus IFRS 102.

San áireamh leis an athbhreithniú seo, bhí plé leis an mBainisteoireacht faoi cháilíocht, ní amháin inghlachtacht phrionsabail chuntasaíochta na GAT, réasúntacht na meastachán agus na mbreitheanna suntasach, agus a shoiléire a nochtadh cúrsaí i Ráitis Airgeadais GAT, lena n-áirítear an méid a nochtadh a bhain le meastacháin chriticiúla ó thaobh cúrsaí cuntasaíochta.

Infhaighteacht mhaoiniúcháin agus gnóthas leantach

Is ar bhonn an ghnóthais leantaigh a rinneadh na Ráitis Airgeadais seo a ullmhú. Tá Clár na Nótaí faoi Ráthaíocht faoi ráthaíocht an Aire Airgeadais agus éascaíonn sin le hiasachtaí a eisiúint lena mbaineann aibíocht 30 mbliana ar a mhéad ó dháta a n-eisithe. Ag deireadh 2022 b'ionann meánaibíocht fhiachas GAT agus 9.77 bliain (2021: 6.57 bliain). Cuireann sé seo maoiniú cobhsaí ar fáil do bhonn maoiniúcháin phunann iasachtaí GAT agus laghdaíonn sé go mór an riosca gearrthéarmach leachtachta le haghaidh GAT.

Meastar go méadóidh na phróifíil aibíochta leachtachta in 2023 de réir mar a fhaightear rochtain amach anseo ar mhaoiniú fadtéarmach ag ráta seasta trí mheán an Chláir GN le comhaontuithe déthaobhacha le GBCN agus leis an mBanc Eorpach Infheistíochta agus le Banc Forbartha Chomhairle na hEorpa. Chomh maith leis sin, beidh rochtain leanúnach ag GAT ar GBCN agus ar an rótharraingt Bhainc do riachtanais ghearrthéarmacha leachtachta, de réir mar is gá.

Tá an Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí sásta lenar nochtadh sna Ráitis Airgeadais seo maidir lena a oiriúnaí is atá an toimhde maidir le gnóthas leantach agus maidir leis an rochtain ar mhaoiniú.

Míráitis

Dearbhaigh an Bhainisteoireacht don Choiste Iniúcháireachta and Rioscaí nach raibh siad ar an eolas faoi aon mhíráitis ábhartha nó neamhábhhartha a rinneadh d'aon ghnó go gcuirfí cás ar leith i láthair.

Idirchaidreamh leis an mBainisteoireacht

Mar chuid den phróiseas leis na ráitis airgeadais a cheadú, faigheann an Coiste Iniúcháireachta and Rioscaí agus déanann sé léirmheas ar pháipéar arna ullmhú ag an mBainisteoireacht lena leagtar amach na rioscaí suntasacha a théann i bhfeidhm ar GAT, measúnacht mhionsonraithe na Bainisteoireachta ar na rioscaí sin agus ar an mbealach a dhéantar iad a mhaolú. Tugann an Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí dúshlán na dtiomhdaí agus na mbreitheanna a bhíonn sna tuairiscí seo ón mbainisteoireacht sula gcuirtear na Ráitis Airgeadais faoi bhráid an Bhoird lena bhfaomhadh. Féach ar leathanaigh 42 agus 43 de na Ráitis Airgeadais le haghaidh tuilleadh eolais a bhaineann le freagrachtaí leanúnacha an Choiste Iniúcháireachta agus Rioscaí i leith rialuithe inmheánacha GAT.

Moladh go gCeadófaí na Ráitis Airgeadais

De thoradh na léirmheasanna agus na gcomhráite seo leis an mbainisteoireacht agus de thoradh na hiniúcháireachta inmheánaí agus thuairiscí an Iniúcháir Seachtraigh don Choiste Iniúcháireachta agus Rioscaí, thuairiscigh an Coiste Iniúcháireachta don Bhord go measann siad go bhfuil na Ráitis Airgeadais, agus iad á nglacadh le chéile mar aonad iomlán, cothrom, comhardaithe agus intuigthe agus go soláthraíonn siad an fhaisnéis atá riachtanach go ndéanfaidh páirtithe leasmhara measúnacht ar fheidhmíocht na cuideachta, mar aon lena múnla agus a straitéis gnó. Mhol an Coiste Iniúcháireachta freisin go gcuirfí na Ráitis Airgeadais iniúchta san áireamh i dTuarascáil Bhliantúil GAT don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2021.

Iniúcháireacht Sheachtrach

Tairiscintí ó Ghnólachtaí Iniúcháireachta

In 2021 lean an HFA lena chleachtas tairisceana chun seirbhísí iniúchta seachtracha a sholáthar gach trí bliana, chun an tréimhse iniúcháireachta seachtraí 2021 -2023 a chlúdach, agus ba iad JPA Brenson Lawlor buaiteoirí na tairisceana. Mhol an Bord go gceapfaí JPA Brenson Lawlor mar iniúcháir seachtrach neamhspleách ar feadh tionachta 3 bliana.

Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca (ar lean)

Neamhspleáchas ár n-iniúcháora sheachtraigh a chinntiú

Is ábhar iontach dáiríre é neamhspleáchas an iniúcháora dar leis an gCoiste Iniúcháireachta agus Rioscaí agus déantar athbhreithniú ar an scéal go bliantúil. Phléigh an Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí neamhspleáchas na gnólachta le JPA Brenson Lawlor agus leis an mbainisteoireacht agus ní raibh aon saincheisteanna le nótáil.

In 2022, seachas obair iniúcháireachta, nór bronnadh aon seirbhís eile nár seirbhís iniúcháireachta í, ar ár iniúcháir seachtrach neamhspleách. Rinne an Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí, trína théarmaí tagartha, athbhreithniú ar obair, nach obair iniúcháireachta a bhí ann, a rinne an t-iniúcháir seachtrach agus dhearbhaigh nach bhfuil aon éifeacht aimhleasach ar an neamhspleáchas iarbhair, nó mar a fheictear an neamhspleáchas, nó ar oibiachtúlacht na hoibre iniúcháireachta í féin.

D'éirigh le Mazars tairiscint a dhéanamh chun seirbhísí Iniúchta Inmheánaigh a sholáthar don tréimhse ó mhí na Samhna 2022 go Deireadh Fómhair 2025.

Déanann Bord na GAT monatóireacht ar sholáthar seirbhísí nach seirbhísí iniúcháireachta iad, a thugann an t-iniúcháir seachtrach agus déanann an Coiste Iniúcháireachta amhlaidh tríd an athbhreithniú leanúnach ar speansais riaracháin. Mar nach raibh aon seirbhís, nach seirbhís iniúcháireachta í, a cuireadh ar fáil ag JPA Brenson Lawlor le linn 2022, níl aon choimhlint mar sin le neamhspleáchas an iniúcháora.

Táillí le haghaidh seirbhísí iniúcháireachta agus neamhiniúcháireachta d'iniúcháirí neamhspleacha JPA Brenson Lawlor

Bliain dar chríoch	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Iniúcháireacht ar ráitis airgeadais	34	34
Seirbhísí comhairleacha cánach	-	-
Seirbhísí eile	-	-
Iomlán luach saothair na nIniúcháirí	34	34
Táillí iniúcháireachta inmheánach	14	16

Idirchaidreamh le hiniúcháirí seachtracha

Soláthraíonn an Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí nasc idir an Bord agus an tIniúcháir Seachtrach agus tá sé neamhspleách ar bhainistíocht GAT. Tá JPA Brenson Lawlor, iniúcháir reachtúil GAT, freagrach as iniúcháireacht neamhspleách a dhéanamh ar Ráitis Airgeadais GAT de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta ar Iniúcháireacht (Éirinn). Tá údarás agus freagracht deiridh ag an gCoiste Iniúcháireachta agus Rioscaí maidir le gnólacht iniúcháireachta neamhspleách GAT a roghnú, a chúiteamh, meastóireacht a dhéanamh uirthi, agus i gcás gur cuí, ath-ghnólacht a chur ina háit. De réir Alt 383(2) d'Acht na gCuideachtaí 2014, leanfaidh an t-iniúcháir, JPA Brenson Lawlor, Cuntasóirí Cairte, ar aghaidh le bheith sa ról seo.

Déanann an Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí gach seirbhís dá bhfuil le soláthar ag na hiniúcháirí seachtracha a cheadú roimh ré. Áirítear leis na seirbhísí sin a cheadaítear roimh ré, seirbhísí iniúcháireachta, seirbhísí a bhaineann le hiniúcháireacht, comhairle chánach agus seirbhísí eile.

Tá sé d'údarás ag an gCoiste Iniúcháireachta agus Rioscaí a chuid comhairleoirí féin ón taobh amuigh a fhostú freisin, lena n-áirítear saineolaithe i réimsí cuntasáíochta áirithe, de réir mar is cuí dar leis, seachas abhcóidí nó comhairleoirí arna bhfostú ag an mbainisteoireacht.

Próiseas iniúcháireachta seachtraí a mheasúnú

Déanann an Coiste athbhreithniú ar fheidhmíocht an Iniúcháora Seachtraigh go bliantúil ag deireadh an timthrialla iniúcháireachta bliantúla. Leis an Athbhreithniú, déantar aiseolas ón mbainisteoireacht agus ó fhoireann na GAT a bhfuil lámh acu sa phróiseas iniúcháireachta, in éineacht le hathbhreithniú ar leibhéal na seirbhíse a sholáthraíonn JPA Brenson Lawlor do GAT. Bunaithe ar a bhreithniú ar an aiseolas, in éineacht lena mheasúnacht leanúnach féin, mar shampla trí cháilíocht thuairiscí na n iniúcháirí seachtracha don Choiste, agus idirghníomhaíocht chomhpháirtí na hiniúcháireachta leis an gCoiste, tá an Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí sásta go leanann JPA Brenson Lawlor ar aghaidh le bheith ag soláthar seirbhíse iniúcháireachta éifeachtaí.

Bainistíocht Rioscaí

Faoi mar a forordaíodh leis an gCód Cleachtas athbhreithnithe um Rialachas Comhlachtaí Stáit, ghlac an Bord agus Coiste Bainistíochta Rioscaí foirmiúil, atá comhdhéanta de lucht na Bainisteoireachta Sinsearaí, leis an Chlár Rioscaí atá i bhfeidhm ó 2009 agus a mbíonn maoirsiú á dhéanamh ag an gCoiste Iniúcháireachta agus

Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca

(ar lean)

Rioscaí air. Rinne an Príomhfheidhmeannach, an Ceannasaí Cistíochta agus Rúnaí na Cuideachta rioscaí na GAT a bhainistiú le chéile agus freagracht chomhionann orthu ar fad, in áit Príomhoifigigh Rioscaí, faoi mar a cheadaítear faoin gCód Cleachtais. Ceapadh Stiúrthóir Riosca agus Comhlíonta le déanaí.

Déanann an Coiste athbhreithniú ar an Chlár Rioscaí go rialta. Bíonn an mhonatóireacht ar rioscaí, i gcónaí, ina mhír ag cruinnithe Boird. Is gnó airgeadais é GAT agus mar sin is rioscaí airgeadais, rioscaí creidmheasa agus rioscaí cisteáinbhainteacha freisin na rioscaí a bhaineann leis an ngnó sin (i.e. rioscaí creidmheasa, margaidh agus leachtachta). Tá cur síos níos sonraí ar na rioscaí sin i Nóta 18 ag gabháil leis na Ráitis Airgeadais.

D'fhorbair GAT próiseas um bainistiú rioscaí a áiríonn athbhreithnithe leanúnacha ar a phunann iasachtaí agus airleacain agus athbhreithniú leanúnach ar rioscaí cisteáinbhainteacha, a chuireann ar a chumas bainistiú a dhéanamh ar na rioscaí sin. Ghlac Bord GAT Beartas Creidmheasa i ndáil le hiasachtaí le CTCanna in 2013 agus déantar uasdátú rialta air sin, agus tharla an t-uasdátú is déanaí i mí na Bealtaine 2022.

Déileáiltear le riosca trí bheartas um chúlchistí agus chorrlaigh faoi mar a phléitear i Lámhleabhar um Beartais agus Nósanna Imeachta GAT agus freisin laistigh de Chlár na Rioscaí den Chreat is Beartas um Bainistíocht Rioscaí. Ó thaobh Chlár Comhardaithe GAT, tagann riosca ráta úis chun cinn i gcás ina n-eascaíonn athrú ar chostas an mhaoiniúcháin atá ann cheana as gluaiseacht i rátaí úis, athrú nach bhfuil fritháirithe le hathrú comhfheagrach ar an ioncam saothraithe ó iasachtaí atá ann cheana, as a dtiocfaidh tionchar dearfach nó diúltach ar bhrabúsacht reatha nó ar bhrabúsacht sa todhchaí. Chun an riosca sin a thomhas, rinne Bainistíocht GAT samhail nua Riosca Ráta Úis (RRÚ) a fhorbairt leis an neamhchosaint RRÚ gan fóc a ríomh ar bhonn bliantúil (an bearna bliantúil) do gach dlíteanas agus sócmhainn ar ráta seasta, suas go dtí a ndáta athphraghsála. Tá athbhreithniú déanta ag iniúcháirí seachtracha GAT ar an tsamhail RRÚ agus tuairisc tugtha faoi.

Déanann GAT athbhreithniú cuimsitheach ar rioscaí go bliantúil, rud a cheadaíonn an Bord agus a dhéanann cuid de bheartas GAT um rátaí úis agus chúlchistí i gcomhair blianta ina dhiaidh. Cuirtear an Bord ar an eolas ar bhonn ráithiúil maidir le dálaí nua agus déantar gníomhartha ceartaitheacha más gá.

Measúnaíonn an Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí ábhartha mar atá:

- neamhréir rioscaí ráta úis;
- rioscaí maidir le maoiniú, leachtacht agus gnóthas leantach;
- riosca creidmheasa a bhaineann le hiasachtaí d'údaráis áitiúla i ndiaidh 1986;
- riaráistí morgáistí údaráis áitiúla;
- riosca creidmheasa a bhaineann le hiasachtaí do chomhlachtaí ceadaithe tithíochta;
- riosca creidmheasa a bhaineann le hinstiúidí ardoideachais;
- riosca creidmheasa a bhaineann le hiasachtaí d'údaráis áitiúla roimh 1986; agus
- riosca maoinithe a bhaineann le céim pinsin le sochair shainithe.

lasachtaí rialtais áitiúla roimh 27 Bealtaine 1986

Maidir le hiasachtaí a thugann GAT d'údaráis áitiúla, bíonn GAT faoi dhlíteanas i leith aon chaillteanas creidmheasa a thagann chun cinn ó mhorgáistí roimh Bhealtaine 1986, a urraítear leis an mbunmhaoín mhorgáiste agus le hárachas um chosaint morgáiste. As suim €1.15 milliún de na hiasachtaí a tugadh roimh Bhealtaine 1986 agus a bhí fós amuigh ag 31 Nollaig 2022 (2021: €1.15 milliún), níl ach €1.12 milliún (2021: €1.12 milliún) díobh sin fós dlite do na húdaráis áitiúla ó na hiasachtaí bunúsacha agus tá soláthar iomlán ann de €0.43 milliún ann le haghaidh lagú.

Tá bearna an €0.03 milliún (2021: €0.03 milliún) tagtha chun cinn toisc nach gceanglaítear ar na húdaráis áitiúla iomlán na suimeanna airgid a fhaigheann siad i ndáil le fuascailtí agus aisíocaíochtaí a chur ar ais chuig GAT, faoi mar a cheadaítear faoi théarmaí na háise iasachta. Is é tuairim an Bhoird, cosúil le hiasachtaí a tugadh i ndiaidh 1986, nach fiú le háireamh é aon riosca creidmheasa, seachas riosca ceannasach. Tá comhthaobhacht ag údaráis áitiúla i gcoinne fuilleach €1.12 milliún na n-iasachtaí a tugadh roimh 27 Bealtaine 1986, i bhfoirm leasanna morgáiste ar mhaoín. Is nuair nach leor an chomhthaobhacht sin chun an fiachas a urscaoileadh go mbíonn GAT faoi dhlíteanas i leith aon chaillteanas um lagú a thiocfaidh chun cinn, agus sa chás sin amháin.

Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca (ar lean)

Ceanglaítear ar iasachtaithe aonair Árachas um Chosaint Morgáiste a bheith acu ar a gcuid réadmhaoine. Clúdaíonn an tÁrachas seo an t-iasachtaí i gcás a báis nó míchumais maidir le suim na hiasachta atá amuigh, gan riaráistí san áireamh.

Iasachtaí rialtais áitiúla i ndiaidh 27 Bealtaine 1986

Meastar nach fiú le háireamh é riosca na haisíocaíochta maidir le hiasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla ar nó i ndiaidh 27 Bealtaine 1986, seachas riosca ceannasach, ós rud é gur le húdaráis áitiúla atá an gaol dlíthiúil, agus ní bhraitheann an riosca ar athruithe ar phraghsanna tithe ná ar athruithe eacnamaíocha eile. I gcomhthéacs:

- (a) údaráis áitiúla a bheith ina gcomhlachtaí reachtúla faoin Acht Rialtais Áitiúil, 2001 agus achtacháin eile;
- (b) a n-ioncainm nó a gcistí a bheith mar urrús don íocaíocht atá dlite do GAT sna suimeanna go léir atá dlite ó údaráis áitiúla (mar atá leagtha amach sa chomhaontú idir gach údarás áitiúil agus GAT);
- (c) go gceadaíonn an tAire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht gach iasacht airleachta d'údaráis áitiúla;
- (d) go dtuigeann an Bord go dtacaíonn an Rialtas láir le húdaráis áitiúla agus iad ag freastal ar a n-oibleagáidí do GAT; agus,
- (e) nach deach aon chaillteanais do GAT de bharr a hiasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla i ndiaidh 1986.

Is é tuairim an Bhoird nach fiú le háireamh é aon riosca creidmheasa, seachas riosca ceannasach, maidir le hiasachtaí a tugadh ar airleacan údaráis áitiúla ar nó tar éis 27 Bealtaine 1986, agus níor taifeadadh aon fhorálacha caillteanais iasachta i leith na n-iasachtaí sin. Tá an Coiste Iniúcháireachta and Rioscaí sásta le húsáid an tuairim seo in ullmhú na ráitis airgeadais seo agus le nochtú na cúinsí seo. Mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2022, tar éis ath-idirbheartaíocht a bheith déanta i leith téarmaí iasachtaí áirithe, bhí gach údarás áitiúil suas chun dáta maidir lena gcuid aisíocaíochtaí sceidealaithe sa phunann seo (féach ar nóta 18(a)). Níor bhain aon chaillteanais don GAT ar a cuid iasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla i ndiaidh 1986.

Iasachtaí do chomhlachtaí ceadaithe tithíochta

Go dtí 2011, thug an Rialtas deontais mhaoiniúcháin do CTCanna, trí údaráis áitiúla, don tithíocht shóisialta. Agus

an ghéarchéim eacnamaíochta ag teacht chun cinn, agus na diansrianta ar chúrsaí buiséid dá bharr, bhí réasúnaíocht ann le hairgeadas iasachtaí a thabhairt isteach le bheith in ionad deontas, agus le hiasachtaí a thabhairt do CTCanna go díreach chun cur ar a gcumas tionscadail tithíochta sóisialta a chur i gcrích go tráthúil. Tugadh ról lárnach don GAT san obair le maoiniúchán iasachtaí a sholáthar don earnáil, is rátaí agus gráid iomaíocha ar lár, ag an am, sa mhargadh.

Bhunaigh GAT próiseas le CTCanna a mheasúnú le haghaidh stádais mar 'Chomhlacht Deimhnithe', i.e. cinn a measadh a bheith oiriúnach le hairgeadas iasachtaí a sholáthar. Tá dhá chuid i gceist leis an bpróiseas measúnachta do CTCanna. Athbhreithniú corparáideach atá caighdeánach sa mhargadh is ea an chéad cheann lena n-úsáidtear maitrís scórála chun feidhmíocht reatha, rialachas corparáideach, agus pleananna forbartha agus airgeadais a mheasúnú. Tugtar an t-iartras os comhair Choiste Creidmheasa GAT ansin lena bhreithniú. Ina dhiaidh sin, bronnar stádas mar Chomhlacht Deimhnithe ar iartrasóirí agus is féidir leo iartras a dhéanamh ar mhaoiniúchán ar bhonn cás-ar-chás ansin. Tacaíonn Áis Léasúcháin Airleacain Chaipitil (ÁLAC), atá státmhaoinithe le hiarratais ar thionscadail, mar a dhéanann an Comhaontú Íocaíochta agus Infhaighteachta (PAA).

I mí na Nollag 2015, sheol GAT tionscnamh iasachtaithe a bhí dírithe go sonrach ar CTCanna nach bhfuil ina gComhlachtaí Deimhnithe faoi láthair. Leis an táirge seo, díritear ar CTCanna a bhfuil riachtanais iasachtaithe acu ó €0.25 milliún suas go dtí €1.5 milliún agus tá sé saindeartha go sonrach i dtreo éadálacha maoine. Níl ar CTCanna atá ag Ciseal 2 agus a chuireann isteach ar an táirge nua dul trí phróiseas athbhreithnithe creidmheasa GAT.

Tá fás suntasach tar éis teacht ar ghníomhaíocht na CTCanna sa bhliain 2022, agus tacaíocht láidir ó GAT trína raon d'iasachtaí ar rátaí seasta lena n-áirítear táirgí don éadail, tógáil nua agus cíos in ionad morgáiste. Go háirithe, chuidigh an maoiniú ón Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN), ón mBanc Eorpach Infheistíochta ("BEI") agus ó Bhanc Forbartha Chomhairle na hEorpa ("BCE") le ráta seasta fadtéarmach ag an ráta reatha de 3.15% ar feadh 30 bliain, agus tá sé sin tar éis an baol rioscaí a bhaineann leis an timpeallacht ráta úis a laghdú go mór d'iasachtaí ó GAT do CTCanna. Tá GAT fós muiníneach gur féidir leis ról lárnach a bheith aige chun a chinntiú go dtacófar le pleananna forbartha ach maoiniú iomaíoch solúbtha a sholáthar a fhreastalóidh ar riachtanais earnáil na CTCanna.

Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca (ar lean)

Iasachtaí le Institiúidí Ardoideachais

Ligeann Alt 51 den Acht um Pleanáil agus Forbairt (Tithíocht) agus Tionóntachtaí Cónaithe, 2016, don GAT iasachtaí a thabhairt d'institiúidí ardoideachais chun cóiríocht nua do mhic léinn a fhorbairt. Ligeann na cumhachtaí seo d'institiúidí ardoideachais rochtain a fháil ar mhaoiniú ráta seasta fadtéarmach fadtéarmach GAT do thithíocht mac léinn ar an gcampas agus lasmuigh de, agus ar an gcaoi sin costais na dtionscadal sin d'Ollscoileanna a laghdú go suntasach agus inacmhainneacht do mhic léinn a fheabhsú. Tá sé de bhuntáiste breise ag soláthar cóiríochta nua do mhic léinn an stoc cíosa atá ann cheana a shaoradh chun tacú le tithíocht shóisialta agus inacmhainne breise.

San am i láthair tá ceithre Ollscoil ar ceadaíodh a n-iarratais iasachta le iomlán de €238m le 2,102 seomra codlata do mhic léinn a sholáthar.

Táthar ag súil go gheofar níos mó iarratais iasachta sa míonna le theacht. Réamhioc an GAT cistí de €3 milliún (2021: €16 milliún) go Institiúid Ardoideachais amháin le linn 2022 (2021: ceann amháin).

Iasachtaí d'Ollscoileanna Teicneolaíochta (Otanna)

I dTithíocht do Chách tá sé beartaithe ligean d'Ollscoileanna Teicneolaíochta iasacht a fháil ón nGníomhaireacht Airgeadais do Thithe.

Cistíocht

Tiomsaíonn GAT maoiniúchán, le tacaíocht ráthaíochta ón Aire Airgeadais, go príomha tríd GBCN, údarais áitiúla agus trí ghníomhaireachtaí idirnáisiúnta amhail an Banc Eorpach Infheistíochta agus Banc Forbartha Chomhairle na hEorpa. Tiomsaítear maoiniúchán imeallach tríd GBCN agus úsáid á baint as Clár na Nótaí faoi Ráthaíocht faoi shocrú praghsála comhaontaithe faoi mar atá faofa ag an mBord.

Athbhreithniú ar rialuithe inmheánacha

Bíonn na Stiúrthóirí freagrach as córas rialaithe inmheánaigh a choinneáil ar bun a sholáthraíonn deimhniú réasúnta i dtaobh oibriúcháin éifeachtach éifeachtúil, i dtaobh an rialaithe inmheánaigh airgeadais, agus go bhfuil dlíthe agus rialacháin á gcomhlíonadh. Sa chomhthéacs seo, tugann an Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí aird ar na nithe a oireann, dar leo, do ghnó GAT, d'ábharthacht na rioscaí airgeadais oibriúcháin a bhíonn de dhlúth agus d'ineach an ghnó, agus do na costais agus na tairbhí coibhneasta i dtaca le sainrialuithe a chur i ngníomh. Tá beartas leagtha amach ag GAT ina Lámhleabhar Beartas agus Nósanna Imeachta lenar féidir le fostaithe nithe atá ina n-údar imní a tharraingt anuas, faoi rún, faoi nithe a

d'fhéadfadh a bheith ina míraltachtaí i dtuairisceoireacht airgeadais nó nithe eile.

Dhéabhlóidigh an Bord an tasc an athbhreithnithe mionsonraithe ar rioscaí, don Choiste, agus bíonn seo ina mhír sheasta ar chlár oibre chruinnithe an Choiste Iniúcháireachta agus Rioscaí. Tuairiscíonn an Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí, agus déanann moltaí don Bhord ina dhiaidh sin, faoina gcuid torthaí, agus tá sé curtha de chúram ar an mBord maoirseacht a dhéanamh ar rioscaí agus moltaí ón gCoiste a bhreithniú. Ag cruinnithe an Choiste Iniúcháireachta agus Rioscaí uilig, déantar athbhreithniú ar réimse amháin de rioscaí faoi mar a thuiriscítear go mion in Clár Rioscaí GAT.

Dearadh córas um rialú inmheánach GAT chun deimhniú réasúnta, ach ní deimhniú absalóideach, a sholáthar in aghaidh an riosca go dtarlódh earráidí ábhartha, calaois nó caillteanais. D'fhéadfadh sé tarlú go mbeadh duine in ann teacht timpeall ar rialuithe inmheánacha, nó iad a sháru. Anuas air sin, mar gheall ar athrú ar chúinsí, d'fhéadfadh go mbeadh athrú ar éifeachtúlacht chórais rialaithe inmheánaigh le himeacht aimsire agus féachann lucht bainistíochta na Gníomhaireachta leis na córais rialaithe inmheánacha a leasú in am trátha de réir mar a thagann athrú ar chúrsaí an ghnó bunaidh.

Déanann an tIniúcháir Inmheánach (anois curtha amach ar conradh chuig Mazars) córais GAT um rialú inmheánach a shonrú agus a mheas, mar bhonn don tuairisceoireacht ar leordhóthanacht agus éifeachtacht na gcóras. Comhaontaítear plean faofa leis an gCoiste Iniúcháireachta agus Rioscaí agus pleanálann, déanann agus measann an tIniúcháir Inmheánach a chuid oibre bunaithe ar an sceideal sin. Má aimsítear laigí suntasacha a bheith ar na rialuithe inmheánacha laistigh de shampla ar bith a thástáiltear, sa chás sin, filleann an t-iniúcháir inmheánach ar a bheith ag déanamh tástálacha substainteacha ar na réimsí mar ar aimsíodh na rialuithe a bheith mí-éifeachtach/lochtach. Déanann an Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí athbhreithniú ar na tuairiscí a dhéanann an t-iniúcháir inmheánach faoi dhó sa bhliain agus bíonn cruinniú príobháideach ag an tIniúcháir Inmheánach leis an gcoiste uair sa bhliain, gan an bhainisteoireacht a bheith i láthair, áit ar féidir leis an tIniúcháir inmheánach nó leis an gcoiste, aon saincheisteanna a tharraingt anuas.

Tá struchtúr eagrúcháin bunaithe ag na Stiúrthóirí lena ngabhann freagracht shainmhínithe as an rialú inmheánach le haghaidh gach comhchuid de ghnó GAT agus déanann an Príomhfheidhmeannach tuairisc ina leith sin go foirmiúil uair sa bhliain, i dteannta leis an bhfreagracht ghaolmhar as athbhreithniú a dhéanamh go tréimhsiúil ar éifeachtacht rialú inmheánach den sórt sin agus déanann an tIniúcháir

Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca (ar lean)

Inmheánach tástáil air i rith na bliana agus eisítear tuairiscí don Choiste Iniúcháireachta agus Rioscaí faoi dhó sa bhliain.

Is iad seo a leanas comhchodanna buntábhachtacha an chórais um rialú inmheánach:

- struchtúr eagraíochta atá sainmhínithe go soiléir agus lena ndéantar dualgaí agus teorainneacha údarais a idirdhealú óna chéile go cuí;
- doiciméadú á dhéanamh ar rialuithe inmheánacha airgeadais i Lámhleabhar um Beartaí agus Nósanna Imeachta, a ndéanann an Bord athbhreithniú go leathbhliantúil orthu, agus ceadaíonn an Bord aon athruithe dá ndéantar ina dhiaidh sin orthu;
- teorainneacha agus nósanna imeachta atá sainmhínithe go soiléir le haghaidh caiteachais airgeadais lena n-áirítear cúrsaí soláthair agus caiteachas caipitil;
- buiséid bhliantúla (agus bealaí chun torthaí iarbhair a chur i gcomparáid le buiséid i rith na bliana) agus pleananna fadtéarmacha don GAT ina sonraítear príomhrioscaí agus deiseanna;
- cuntais bhainistíochta mhíosúla a ullmhaítear agus a gcuirtear i láthair an Bhoird;
- déanann iniúcháir inmheánach athbhreithniú ar chórais agus ar rialuithe buntábhachtacha airgeadais;
- pléann Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí le haon cheisteanna suntasacha maidir le rialú a tharraingítear anuas in Iniúcháireacht inmheánach nó Sheachtrach; agus,
- ullmhú agus eisiúint tuairiscí airgeadais, an Tuarascáil Bhliantúil san áireamh, á mbainistiú ag an Rannóg Airgeadais faoi mhaoirseacht an Choiste Iniúcháireachta agus Rioscaí; lena n-áirítear an Tuarascáil Bhliantúil, arna bainistiú ag an Rannóg Airgeadais le maoirseacht ón gCoiste Iniúcháireachta agus Riosca. Déantar an próiseas tuairiscithe airgeadais a rialú ag úsáid na mbeartas doiciméadaithe cuntasafíochta. Cé go mbíonn freagracht ar na Stiúrthóirí as na Ráitis Airgeadais a ullmhú, tacaíonn an Bhainistíocht Shinsearach leis na Stiúrthóirí, chomh maith le comhairleoirí gairmiúla, mar shampla achtúire, a bhfuil sé d'fhreagracht orthu agus iad cuntasach as faisnéis a sholáthar de réir na mbeartas comhaontaithe lena n-áirítear tabhairt chun críche agus réiteach faisnéise airgeadais i gcórais phróiseála. Cuirtear taca lena cháilíocht trí shocrúithe maidir le hidirdhealú idir dualgaí chun seiceálacha neamhspleacha ar iomláine na dtuairiscí airgeadais a éascú. Tá an fhaisnéis airgeadais do gach bliain faoi réir a hathbhreithnithe

ag an mBainistíocht Shinsearach sula gcuirtear í faoi bhráid an Choiste Iniúcháireachta í. Déanann an Coiste Iniúcháireachta athbhreithniú ar an Tuarascáil Bhliantúil freisin sula gcuirtear i láthair an Bhoird í d'fhonn a fhaomhadh.

Tá athbhreithniú agus plé leis an mBainisteoireacht déanta ag an gCoiste Iniúcháireachta agus Rioscaí ar a mheasúnacht agus ar a thuairisc ar éifeachtacht chóras um rialú inmheánach na GAT ar thuairisceoireacht airgeadais mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2022.

Plé leis an Iniúcháir

Tá tuairisc ón Iniúcháir Seachtrach faighte agus pléite ag an gCoiste Iniúcháireachta agus Rioscaí maidir leis na torthaí ón idirghníomhaíocht hiniúcháireachta seachtraí, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann leis na rioscaí a tugadh le fios thuas. Thuairiscigh an tIniúcháir Seachtrach don Choiste Iniúcháireachta agus Rioscaí faoi na míraitís a fuair siad i rith a gcuid oibre agus níl aon suimeanna ábhartha gan choigeartú fós ann.

Éifeachtacht an Choiste

Déanann idir an Bord agus an Coiste féin athbhreithniú ar éifeachtacht an Choiste ar bhonn bliantúil. Tar éis athbhreithnithe dá leithéid, tá an Coiste sásta a thabhairt le fios go meastar gur chomhlíon sé a chuid dualgas, de réir a théarmaí tagartha, ar bhealach éifeachtach éifeachtúil.

Conclúid

Tar éis don Choiste Iniúcháireachta agus Rioscaí súil a thabhairt ar ar cuireadh i láthair agus ar na tuairiscí ón mBainisteoireacht agus ón Iniúcháireacht Inmheánach, agus dearcaí a chuir an t-Iniúcháir Seachtrach in iúl curtha san áireamh, tá an Coiste Iniúcháireachta agus Rioscaí sásta go dtugtar aghaidh go cuí ar na breitheanna criticiúla agus ar na meastacháin bhuntábhachtacha sna Ráitis Airgeadais i leith na suimeanna a dtuairiscítear ina dtaobh agus a nochtadh araon. Tá an Coiste sásta freisin go ndearnadh grinnscrúdú leordhóthanach ar, agus gur tugadh a ndúshlán, do na toimhdí suntasacha a úsáideadh chun luach sócmhainní agus dliteanas a dhéanamh amach.

Thar ceann an Choiste Iniúcháireachta agus Rioscaí,

Lianne Patterson
Cathoirleach an Choiste

30 Márta 2023

Tuarascáil an Iniúcháir Neamhspleách le Comhaltaí na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta CPT

Tuairim

Tá iniúcháireacht déanta againn ar Ráitis Airgeadais na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta cpt (“an cuideachta”) don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022 lena n-áirítear an Ráiteas Ioncaim, an Ráiteas Ioncaim Chuimsithigh, an Ráiteas faoi Ríocht Airgeadais, an Ráiteas faoi Athruithe i nGnáthscaireanna, an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid agus na nótaí gaolmhara. Is é Acht na gCuideachtaí 2014 agus FRS 102 An Caighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus Éire.

Is é ár dtuairim:

- go dtugann na Ráitis Airgeadais léargas fíor cothrom ar shócmhainní, ar dhliteanais agus ar ríocht airgeadais na cuideachta mar a bhí an 31 Nollaig 2022 agus ar a gnóthú don bhliain dar chríoch sin;
- gur ullmhaíodh na Ráitis i gceart de réir FRS 102 An Caighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus Éire; agus
- ullmhaíodh na Ráitis i gceart de réir an chreata tuairisceoireachta airgeadais ábhartha agus, go háirithe, Acht na gCuideachtaí 2014.

Bunús leis an tuairim

Rinneamar ár n-iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (Éire) agus de réir an dlí is infheidhme. Déantar cur síos ar ár bhfreagrachtaí faoi na caighdeáin sin thíos sa chuid Na freagrachtaí atá ar an Iniúcháir maidir leis an iniúchadh ar na ráitis airgeadais den tuarascáil uainn. Táimid neamhspleách ar an gcuideachta de réir na gceanglas eitle is ábhartha maidir leis an iniúchadh a dhéanaimid ar na ráitis airgeadais in Éirinn, lena n-áirítear an Caighdeán Eiticiúil arna eisiúint ag Údarás Maoirseachta Iniúcháireachta agus Cuntasaíochta na hÉireann, agus chomhlíonamar na freagrachtaí eiticiúla eile atá orainn de réir na gceanglas sin.

Creidimid gur leor agus gur cuí an fhianaise iniúchta a fuairamar chun bunús a thabhairt leis an tuairim uainn.

Ár measúnacht ar rioscaí maidir le míráiteas ábhartha

Is iad na rioscaí maidir le míráitis ábhartha a dtugtar tuairisc mhionsonraithe fúthu sa chuid seo den tuairisc na rioscaí sin atá measta againn, inár dtuairim ghairmiúil, mar rioscaí a raibh an éifeacht is mó acu ar: an straitéis iniúcháireachta fhoriomlán; leithdháileadh na

acmhainní inár n-iniúcháireacht; agus ar a bheith ag stiúradh iarrachtaí na foirne a fostaíodh. Dearadh ár nósanna imeachta iniúcháireachta a bhaineann leis na rioscaí seo i gcomhthéacs ár n-iniúcháireachta ar na Ráitis Airgeadais mar aonad iomlán. Ní mhodhnaítear ár dtuairim maidir leis na Ráitis Airgeadais i leith aon cheann de na rioscaí seo, agus ní chuirimid tuairim in iúl maidir leis na rioscaí aonair seo.

Agus muid ag teacht ar ár dtuairim iniúcháireachta thuas maidir leis na Ráitis Airgeadais, is iad seo a leanas na rioscaí a raibh an éifeacht is mó acu ar ár n-iniúcháireacht:

Eiseadh agus in-aisghabhálacht iasachtaí

Tá riosca ann nach ann d'iasachtaí atá ar leabhar iasachtaí na Gníomhaireachta, nó go bhfuil cistí eisíochta do chomhlachtaí seachas na húdaráis áitiúla nó comhlachtaí tithíochta ceadaithe. Tá riosca ann freisin nach mbeifear in ann iasachtaí a aisghabháil agus go dtagann riosca creidmheasa chun cinn ar leabhar iasachtaí na Gníomhaireachta, go háirithe iasachtaí i ndiaidh na Bealtaine 1986, a dhéanann cuid shubstantiúil de leabhar iasachtaí na Gníomhaireachta.

Roghnaíomar sampla iasachtaí a bhí amuigh ar dháta an ráiteas faoi ríocht airgeadais, lena n-áirítear iasachtaí a tugadh ar airleacan i rith na bliana. Thugamar súil ghéar ar an gcáipéisíocht chun tacú le gach ceann de na hiasachtaí seo, agus rinneamar athríomhadh ar na suimeanna a bhí fós amuigh ar gach ceann de na hiasachtaí ar dháta an ráiteas faoi ríocht airgeadais, ag tagairt d'ionchuir bhuntábhachtacha amhail rátaí úis agus stair aisíocaíochta. I ngach cás, phléamar stádas gach iasachta leis an mbainisteoireacht. I ndáil leis an in-aisghabhálacht, bhreithníomar an méid a nochtadh i dTuairisc an Choiste Iniúcháireachta go háirithe i ndáil le hin-aisghabhálacht iasachtaí i ndiaidh na Bealtaine 1986. Táimid sásta gur cuí measúnacht na bainisteoireachta nach bhfuil aon riosca creidmheasa ann ar iasachtaí i ndiaidh na Bealtaine 1986.

Conclúidí ag baint le gnóthas leantach

Agus na ráitis airgeadais á n-iniúchadh againn, tháinig muid ar an gconclúid gur iomchuí úsáid na stiúirthóirí ar bhonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú. Bunaithe ar an obair a rinneamar, níor shainaithníomar aon neamhchinnteachtaí ábhartha a bhaineann le himeachtaí nó coinníollacha a d'fhéadfadh, ina n-aonair nó i dteannta a chéile, amhras suntasach a chaitheamh ar chumas an GAT leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach ar feadh tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad ón dáta nuair a údaraítear na ráitis airgeadais lena

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách le Comhaltaí na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta CPT (ar lean)

n-eisiúint. Déantar cur síos ar ár bhfreagrachtaí agus ar fhreagrachtaí na stiúrthóirí maidir le gnóthas leantach sna codanna ábhartha den tuarascáil seo.

Faisnéis Eile

Is iad na stiúrthóirí atá freagrach as an bhfaisnéis eile. Cuimsítear leis an bhfaisnéis eile an fhaisnéis atá san áireamh i dTuarascáil Bhliantúil GAT, seachas na ráitis airgeadais agus tuairisciúil an iniúchóra uainn ina leith. Ní chuimsítear sa tuairim uainn ar na ráitis airgeadais an fhaisnéis eile agus, ach amháin sa mhéid a luaitear a mhalairt go sainráite sa tuarascáil uainn, ní léirímid aon chineál conclúide dearbhaithe ina leith.

Maidir lenár n-iniúchadh ar na ráitis airgeadais, is é an fhreagracht atá orainn an fhaisnéis eile a léamh agus a bhreithniú an bhfuil an fhaisnéis eile neamhréireach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuaireamar san iniúchadh, nó ar cosúil go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Má aithnímid neamhréireacht ábhartha den sórt sin nó ráiteas a ndearraíonn sé gur míráiteas ábhartha é, ní mór dúinn a chinneadh an bhfuil aon mhíráiteas ábhartha sna ráitis airgeadais nó an ndearnadh míráiteas ábhartha i leith na faisnéise eile. Más rud é, ar bhonn na hoibre a rinneamar, go gcinimid go ndearnadh míráiteas ábhartha i leith na faisnéise eile sin, ní mór dúinn an méid sin a thuairisciú.

Níl aon ní le tuairisciú againn i dtaca le seo.

Tuairimí ar nithe eile atá leagtha amach ag Acht na gCuideachtaí 2014

Bunaithe ar an obair a rinneadh le linn na hiniúcháireachta amháin, tuairiscíonn muid go bhfuil an méid seo a leanas amhlaidh, inár dtuairim:

- tá an t-eolas atá tugtha i dTuarascáil na Stiúrthóirí ag teacht leis na ráitis airgeadais; agus
- tá Tuarascáil na Stiúrthóirí ullmhaithe i gcomhréir leis na ceanglais dhlíthiúla infheidhme.

Tá an t-eolas agus na mínithe go léir faighte againn a mheasann muid is gá chun críocha na hiniúcháireachta.

In ár dtuairim, bhí taifid cuntasáíochta na cuideachta dóthanach le go gceadófaí iniúchadh gan mhoill agus mar is ceart ar na ráitis airgeadais, agus tagann na ráitis le na taifid cuntasáíochta.

Cúrsaí faoina bhfuil muid ceangailte tuairisc a thabhairt trí eisceacht

Bunaithe ar an eolas agus an tuiscint ar an GAT agus a timpeallacht a fuarthas le linn na hiniúcháireachta, níl aon mhíráiteas ábhartha sainaitheanta againn i dTuarascáil na Stiúrthóirí.

Níl aon ní le tuairisciú againn i leith ár n-oibleagáid faoi Acht na gCuideachtaí 2014 tuairisciú daoibh más rud é nach ndéantar, inár dtuairim, nochtadh luach saothair agus idirbhearta na stiúrthóirí mar atá sonraithe in alt 305 go halt 312 den Acht.

Na Freagrachtaí atá ar na Stiúrthóirí

Mar a dtugtar míniú níos iomláine air sa Ráiteas um Fhreagrachtaí an Bhoird, is iad na stiúrthóirí atá freagrach as ullmhú na ráiteas airgeadais agus as a bheith deimhin gur léargas fórcheart a thugtar iontu agus as cibé rialú inmheánach a chinnfidh na stiúrthóirí is gá ionas gur féidir ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé de bharr calaoise nó de bharr earráide.

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú ag na Stiúrthóirí, tá siad freagrach as cumas na cuideachta a mheas maidir le leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach, ag nochtadh, de réir mar is infheidhme, cúrsaí a bhaineann le gnóthas leantach agus an bonn cuntasáíochta gnóthais leantaigh a úsáid ach amháin má tá sé i gceist ag na stiúrthóirí na cuideachta a leachtú nó scor de na hoibríochtaí, nó mura bhfuil de rogha réalaíoch acu ach é sin a dhéanamh.

Freagrachtaí an Iniúchóra as iniúchadh na ráiteas airgeadais

Is iad ár gcuspóirí dearbhú réasúnta a fháil go bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu mar gheall ar chalaois nó ar bhotún, agus tuarascáil iniúchóra a eisiúint ina mbeidh ár dtuairim. Is ionann dearbhú réasúnta agus leibhéal ard dearbhaithe, ach ní ionann é agus ráthaíocht go n-aimseoidh iniúchadh a dhéantar i gcomhréir le CíCanna (Éire) míráiteas ábhartha i gcónaí. Féadfaidh míráitis eascairt as caolaois nó botún agus meastar iad a bheith ábhartha más rud é go bhféadfaí a bheith ag súil go réasúnta go n-imreodh siad tionchar, go haonair nó go comhiomlán, ar chinntí eacnamaíocha déanta ag úsáideoirí ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Tuarascáil an Iniúcháir Neamhspleách le Comhaltaí na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta CPT (ar lean)

Tá cur síos breise dár fhreagrachtaí ag iniúcháireacht táitis airgeadais le fáil ar shuíomh IAASA ag: [http://www.iaasa.ie/Publications/Auditing-standards/1International-Standards-on-Auditing-for-use-in-Ire/International-Standards-on-Auditing-\(Ireland\)/ISA-700-\(Ireland\)](http://www.iaasa.ie/Publications/Auditing-standards/1International-Standards-on-Auditing-for-use-in-Ire/International-Standards-on-Auditing-(Ireland)/ISA-700-(Ireland)). Tá an cur síos seo mar pháirt dár tuairisc iniúcháireachta.

Feidhm ár n-obair iniúcháireachta agus iad sin a bhfuil ár gcuid freagrachtaí ina leith

Tá an tuairisc seo á déanamh do chomhaltaí na cuideachta amháin, mar chomhlacht, de réir alt 391 d'Acht na gCuideachtaí 2014. Rinneadh ár n-obair iniúcháireachta ionas go mbeimis in ann a rá le comhaltaí na cuideachta na nithe sin is gá dúinn a rá leo i dtuairisc iniúcháir agus ní chun aon chríoch ar bith eile. A mhéid is a cheadaítear leis an dlí, ní ghlacaimid ná ní ghabhaimid orainn féin freagracht d'aon duine eile seachas don cuideachta agus comhaltaí na cuideachta mar chomhlacht, as ár n-obair iniúcháireachta, as an tuairisc seo nó as na tuairimí atá déanta againn.

Thomas McDonald,

Le haghaidh agus thar ceann JPA Brenson Lawlor Cuntasóirí Cairte, Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúil

Cearnóg Earra Ghaidheal,
Bóthar Morehampton,
Domhnach Broc,
Baile Átha Cliath 4,
Éire

30 Márta 2023

Ráiteas Ioncaim

	Nóta	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Ioncam Úis	5	111,854	95,146
Speanas Úis	6	(37,055)	(23,166)
Glan ioncam ó Ús		74,799	71,980
Caiteachas Riaracháin	7	(1,987)	(1,882)
Léas Oibriúcháin	7	(197)	(196)
Dímheas ar Shócmhainní Inláimhsithe	7, 12	(76)	(56)
Lascaine ar aisíocaíochtaí réamh-Bhealtaine 86	7	0	(711)
Muirir bearnúchán	7	0	2,286
Costais Riaracháin Eile	9	(243)	(250)
Gnóthachan ar Ghnáthghníomhaíochtaí roimh ioncam/speansas		72,296	71,171
Ioncam Airgeadais	10	38	-
Speansais Airgeadais	10	(8)	(9)
Gnóthachan ar ghnáthghníomhaíochtaí i ndiaidh ioncaim airgeadais		72,326	71,162

Déanann na nótaí a ghabhann leis seo ar leathanaigh 52 go 83 dlúthchuid de na Ráitis Airgeadais.

Thar cheann an Bhoird,

Frank Allen
Cathaoirleach

30 Márta 2023

Barry O'Leary
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

30 Márta 2023

Ráiteas Ioncaim Cuimsitheach

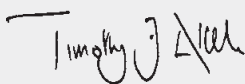
	Nóta	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Gnóthachan ar ghnáth-ghníomhaíochtaí i ndiaidh ioncaim airgeadais		72,326	71,162
Gnóthachan/(Caillteanas) Achtúireachta	17	379	1,020
Ioncam cuimsitheach iomlána don bhliain airgeadais		72,705	72,182

Ráiteas ar Staid an Airgeadais

	Nóta	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus a choibhéis in airgead tirim	11	182,020	624,464
Réadmhaoín, gléasra agus trealamh	12	252	76
Iasachtaí agus airleacain	13	6,795,493	5,968,476
Fiachóirí agus infháltas eile	14	3,597	3,379
Sócmhainní iomlána		6,981,362	6,596,395
Dlíteanais			
Urrúis fiachais in eisiúint	15	5,608,939	5,399,434
Iasachtaí bainc	16	931,662	829,260
Easnamh na scéime pinsean	17	337	636
Ábhair iníoctha eile		1,601	947
Dlíteanais iomlána		6,542,539	6,230,277
Cothromas			
Scairchaipiteal glaoite	20	39	39
Barrachas coinnithe	21	438,784	366,079
Cothromas iomlán		438,823	366,118
Dlíteanais agus cothromas iomlán		6,981,362	6,596,395

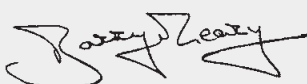
Déanann na nótaí a ghabhann leis seo ar leathanaigh 52 go 83 dlúthchuid de na Ráitis Airgeadais.

Thar cheann an Bhoird,

Frank Allen
Cathaoirleach

30 Márta 2023

Barry O'Leary
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

30 Márta 2023

Ráiteas ar Athruithe sa Chothromas

	Sairchaipiteal €'000	Tuilleamh Coimeádta €'000	Iomlán €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2022 mar a tuairiscíodh cheana féin	39	366,079	293,897
Brabús don bhliain	-	72,326	71,162
Gnóthachain achtúireacha ar scéimeanna pinsin le sochar sainithe	-	379	1,020
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2022	39	438,784	366,079

Ráitis Sreabhaidh Airgid

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		
Brabús don bhliain airgeadais	72,326	71,162
<i>Coigeartuithe do:</i>		
Dímheas	76	56
Costais Achtúireacha Pinsin	379	1,020
Muirir bearnúcháin	-	(2,286)
(Glanméadú)/Glanlaghdú in iasachtaí agus i réamhíoctha	(827,272)	684,604
(Glanméadú)/Glanlaghdú i creidiúnaithe eile	352	(1,060)
(Glanméadú)/Glanlaghdú i bhféichiúnóirí	41	(30)
Airgead tirim glan ginte ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	(754,098)	(615,743)
Sreafaí airgid ó gníomhaíochtaí infheistíochta		
Ceannachán do Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	(254)	(28)
Airgead tirim glan úsáidte i gníomhaíochtaí infheistíochta	(254)	(28)
Sreafaí airgid ó gníomhaíochtaí maoiniúcháin		
Gluaiseacht iasachtaí	311,908	1,239,249
Airgead tirim glan úsáidte i gníomhaíochtaí maoiniúcháin	311,908	1,239,249
Glanméadú/(Glanlaghdú) in Airgead tirim agus coibhéisí airgid	(442,444)	623,477
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ag tús na bliana	624,464	987
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ag deireadh na bliana	182,020	624,464

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais

1. Faisnéis Reachtúil

Cuideachta phoiblí theoranta is ea an Ghníomhaireacht Airgeadais Tithíochta a bhfuil sainchónaí uirthi i bPoblacht na hÉireann, uimhir chlárúcháin 87513. Tá an oifig chláráithe lonnaithe ag 46, Faiche Stiabhna, Baile Átha Cliath 2.

2. Caighdeán Chuntasaíochta a Chomhlíonadh

Tá na ráitis airgeadais ullmhaithe de réir FRS 102, an Caighdeán Tuairisceoireachta Airgeadais is infheidhme sa RA agus i bPoblacht na hÉireann, arna eisiúint ag an gComhairle Tuairisceoireachta Airgeadais. Ní raibh aon chásanna ábhartha ann lenar imíodh ón gcaighdeán sin.

3. Beartais Chuntasaíochta

Bonn ullmhúcháin

Cuireadh i bhfeidhm na beartais chuntasaíochta seo a leanas go comhleanúnach i ndéileáil leis na míreanna ar measadh iad a bheith ábhartha ó thaobh Ráitis Airgeadais GAT.

Ullmhaíodh na Ráitis Airgeadais de réir an choinbhinsiúin costais stairiúil de réir mar a modhnaíodh ag athluacháil ar shócmhainní áirithe seasta.

Tá na ráitis airgeadais ag cloí le FRS 102, an Caighdeán Tuairisceoireachta Airgeadais is infheidhme sa RA agus i bPoblacht na hÉireann, arna eisiúint ag an gComhairle Tuairisceoireachta Airgeadais, de réir mar atá fógartha ag Cuntasóirí Cairte Éireann. Tá na beartais chuntasaíochta leagtha amach anseo thíos agus cuireadh iad i bhfeidhm go comhleanúnach i ngach tréimhse sna Ráitis Airgeadais seo.

Toisc chineál ghnó GAT agus mar gheall ar na cineálacha idirbhearta a bhíonn ar bun aige, tá na Stiúrthóirí tar éis an Ráiteas loncaim a chur in oiriúint do chúinsí an ghnó de réir Alt 3, Cuid II d'Acht na gCuideachtaí 2014. Roghnaigh na Stiúrthóirí a Ráitis Airgeadais a chur i láthair san fhormáid a úsáideann institiúidí airgeadais comhchosúla.

Rochtain ar Mhaoiniúchán agus Gnóthas Leantach

Is ar bhonn an ghnóthais leantaigh a rinneadh na ráitis airgeadais a ullmhú. Agus an measúnú seo á dhéanamh ag Bord na Stiúrthóirí faoi acmhainn GAT leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach, chuir siad na rioscaí agus neamhchinnteachtaí suntasacha san áireamh a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar GAT, go háirithe maidir le deacrachtaí a d'fhéadfadh teacht chun cinn i ndáil le rochtain ar mhaoiniúchán.

Baineann struchtúr ráta inathraithe le thart ar 33% de na n-iasachtaí ó GAT, agus baineann struchtúr cosúil leis sin leis an maoiniúchán a fhaightear chun na hiasachtaí sin a sholáthar. Is é an Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN) príomhmaoinitheoir GAT trí Chlár na Nótaí. Tá Clár na Nótaí faoi ráthaíocht ag an Aire Airgeadais agus eascaíonn sé éisiúint go usaibíocht tríocha bliain ó dháta eisithe.

I mí Eanáir 2016, tugadh isteach socrú nua praghsála le GBCN lena ndéantar an ráta úis d'eisiúintí nua (seasta nó comhlúthacha) a phraghsáil bunaithe ar chuar toraidh bhannaí Rialtas na hÉireann don aibíocht faoi seach móide corrlach atá comhaontaithe idir an dá pháirtí. Ag deireadh 2022 bá é 9.9 bliain (2021: 6.6 bliain) meánaibíocht GAT. Cheannaigh GBCN €3.01bn in GNanna amhail ag 31 Nollaig 2022 (2021: €1.67bn).

Tá na Stiúrthóirí sásta go bhfuil raon imleor de roghanna maoiniúcháin ar fáil, ionas go mbeidh GAT in ann maoiniú leanúnach a sholáthar dá chustaiméirí agus go leanfaidh sé ag feidhmiú amach anseo. Tá na Stiúrthóirí deimhin de freisin, i bhfianaise go bhfuil meánré iasachtaí GAT i bhfad níos faide ná 18 mí ó dhá chheadú na Ráiteas Airgeadais seo, go bhfuil sé iomchuí i gcónaí na Ráitis Airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthais leantaigh agus go leanfaidh GAT ag feidhmiú sa ghnó amach anseo.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

3. Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Airgeadra feidhmiúil agus láithreoireachta

Cuirtear na ráitis airgeadais seo i láthair in euro, airgeadra feidhmiúil GAT. Ach amháin sa chás go dtugtar le fios, rinneadh an fhaisnéis airgeadais a chuirtear i láthair in euro a shlánú go dtí an míle ba chóngaraí.

Úsáid as meastacháin agus breitheanna

Bíonn ar an lucht bainistíochta, le linn Ráitis Airgeadais a ullmhú, meastacháin, breithiúnais agus toimhdí a dhéanamh a mbíonn tionchar acu ar an mbealach a gcuirtear beartais chuntasaíochta i bhfeidhm agus ar shuímeanna tuairiscithe na sócmhainní, na ndlíteanas, an ioncaim agus na speansas.

Bíonn athbhreithniú á dhéanamh go leanúnach ar mheastacháin agus ar thoirimhdí bunúsacha. Aithnítear athbhreithniú a dhéantar ar mheastacháin chuntasaíochta sa tréimhse ina ndéantar an meastachán a athbhreithniú agus in aon tréimhsí as sin amach a dtéann an t-athbhreithniú i bhfeidhm ina leith.

Tá na breitheanna a théann i bhfeidhm go suntasach ar na Ráitis Airgeadais, agus iad sin a mbeadh baol ann go dteastódh coigeartú ábhartha uathu sa bhliain dar gcionn, i réimsí na gcaillteanas lagaithe a d'fhéadfadh a theacht i gceist maidir le hiasachtaí agus airleacain a eisíodh roimh 1986 agus maidir le hiasachtaí do Chomhlachtaí Tithíochta Ceadaithe.

Caillteanas lagaithe ar iasachtaí agus ar airleacain

Tugann GAT iasachtaí d'údarais áitiúla, CTCanna, don Ghníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil agus do institiúidí ardoideachais. Tá próifíl riosca creidmheasa difriúil ag na hiasachtaithe seo. Baineann an bhreith is suntasaí ar ar ullmhaíodh na Ráitis Airgeadais le dearcadh na Stiúrthóirí ar riosca creidmheasa na n-iasachtaí a eisíodh i ndiaidh 1986. Is féidir míniú níos mionsonraithe ina leith seo a fháil i Nóta 18 (a).

I gcomhthéacs a) údarais áitiúla a bheith ina gcomhlachtaí reachtúla faoin Acht Rialtais Áitiúil, 2001 agus achtacháin eile, b) a n-ioncaim nó a gcistí a bheith ina n-urrús don íocaíocht atá dlite do GAT sna suimeanna go léir atá dlite ó údarais áitiúla (mar atá leagtha amach sa chomhaontú idir gach údarás áitiúil agus GAT), c) go gceadaíonn an tAire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht gach iasacht airleachta d'údarais áitiúla, d) go dtuigeann an Bord go dtacaíonn an Rialtas láir le húdarais áitiúla agus iad ag freastal ar a n-oibleagáidí do GAT; agus e) nach deach aon chaillteanas do GAT de bharr a hiasachtaí a tugadh ar airleacan d'údarais áitiúla i ndiaidh 1986, is é tuairim an Bhoird nach fiú le háireamh é aon riosca creidmheasa, seachas riosca ceannasach, maidir le hiasachtaí a tugadh ar airleacan údarais áitiúla ar nó tar éis an 27 Bealtaine 1986, agus níor taifeadadh aon fhorálacha caillteanas iasachta i leith na n-iasachtaí sin.

I measc réimsí eile a bhféadfadh tionchar nach mbeadh chomh suntasach acu ar thuairisceoireacht airgeadais GAT, áirítear caillteanas de bharr lagú a d'fhéadfadh teacht chun cinn ar iasachtaí a eisíodh roimh Bealtaine 1986, ar iasachtaí do CTCanna agus sochair d'fhostaithe. Dlítear aon chaillteanas chreidmheasa a d'fhéadfadh teacht chun cinn as an €1.12 milliún (2021: €1.12 milliún) atá fós dlite do na húdarais áitiúla ó na hiasachtaithe bunúsacha ar mhorgáistí a ceadaíodh roimh an 27 Bealtaine 1986 agus a bhfuil an bhunmhaoín atá faoi mhorgáiste mar urrús leo, a chur ar an GAT. Tá comhsholáthar de €0.43 milliún aitheanta i leith na gcuntas sin. Tagair do Nóta 13 le haghaidh tuilleadh mionsonraí. Tosaíodh ar iasachtaí a thabhairt do CTCanna go díreach in 2012 agus ba é €3.21 billiún na hiarmhéideanna iomlána ag 31 Nollaig 2022 (2021: €2.42 billiún). Níor tharla aon chaillteanas iasachtaí ar iasachtaí do CTCanna agus mar sin, ní dhearnadh aon liúntais le haghaidh caillteanas ar iasachtaí.

Sochair d'fhostaithe

Feidhmíonn GAT scéim pinsin le sochair shainithe a dtagann gach ball den fhoireann a thosaigh fostaíocht roimh 2013 faoina scáth. Is aon fostaí déag atá mar pháirt do Scéim Pinsin Aonar an Seirbhís Phoiblí (Scéim Aonar) de réir polasaí rialtais mar gur thosaigh siad fostaíocht tar éis 1 Eanáir 2013. Déantar luach margaidh sócmhainní agus luach achúireachta dhliteanas na scéime a luacháil go bliantúil. Baineann leis sin go ndéanadh an lucht bainistíochta, i gcomhairle le hachtúire seachtrach, toimhdí maidir le boilsciú ar phraghasanna, ardú ar thuarastail agus ar phinsin, fáltais ar infheistíocht agus ré saolach na bhfostaithe sa todhchaí. Bíonn raon inghlachta i gceist inar féidir le meastacháin den chineál sin a theacht go dlíteanach. D'fhéadfadh gur tionchar eile ar fad a bheadh ar na torthaí i leith na tréimhse agus ar an riocht airgeadais dá réir, dá mbainfí úsáid as malairt toimhdí. Foilsítear breis sonraí ina leith seo i Nóta 17 a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais

(ar lean)

3. Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Is ionann easnamh nó barrachas glan GAT maidir lena plean pinsin le sochair shainithe agus an t-easnamh nó an barrachas faoi seach don luach cóir shócmhainní an phlean i gcomórtas le luach reatha na sochar a bheidh dlite do na fostaithe san am atá le teacht i gcúiteamh ar a gcuid fónaímh le linn na tréimhse reatha agus tréimhsí roimhe seo. Is ionann an ráta lascaire a chuirtear i bhfeidhm agus toradh an mhargaidh ar bhannaí corparáideacha ardcháilíochta ag dáta an chlár chomhardaithe a bhfuil dátaí aibíochta ag dul leo a thagann a bheag nó a mhór leis na téarmaí maidir le hoibleagáidí GAT. Achtúire cáilithe neamhspleách a dhéanann an t-áireamh agus is é modh chostas réamh-mheasta an aonaid a chuirtear i bhfeidhm. Tugtar gnóthachain agus caillteanais achtúireachta go díreach anonn chuig ioncam cuimsitheach eile sa bhliain ina dtabhaítear iad. Áirítear leis an tionchar ar an Ráiteas Ioncain costas reatha na seirbhíse, an costas seirbhíse roimhe seo, an costas úis maidir le dliteanais na scéime, agus an toradh measta maidir le sócmhainní an phlean.

Sócmhainní agus dliteanais airgeadais

Aitheantas

Tugann an GAT aitheantas ar dtús, ar luach cóir, d'iasachtaí agus do shuimeanna ar airleacan, d'éarlaisí, d'urrúis fiachais ar eisiúint agus do bhannaí innéacsnasctha ar an dáta a gcuirtear tús leo.

Dí-aitheantas

Stadann GAT ó aitheantas a thabhairt do shócmhainn airgeadais nuair a théann na cearta faoi chonradh ar shreabhadh airgid ón tsócmhainn in éag, nó nuair a aistrítear na cearta faoi chonradh ar shreabhadh airgid an tsócmhainn airgeadais a fháil trí idirbheartaíocht lena n-aistrítear an riosca ar fad agus an gnóthachan uile a bheag ó a mhór a ghabhann le húinéireacht ar an tsócmhainn airgeadais. Aithnítear mar shócmhainn nó dliteanas ar leith d'aon leas i sócmhainní airgeadais aistrithe, ar leas é a chruthaigh nó a choimeád GAT.

Stadann GAT ó dhliteanas airgeadais a aithint nuair a bhíonn na dualgais a leagtar uirthi faoin gconradh curtha di aici nó ar sin a chur ar ceal nó a dhul in éag. D'fhéadfadh GAT idirbhearta a dhéanamh trína n-aistrítear sócmhainní atá aitheanta ar a clár comhardaithe ach go gcoinníonn sí gach riosca agus gach gnóthachan araon a bhaineann leis na sócmhainní aistrithe nó sciar áirithe díobh. Sa chás go gcoinnítear na rioscaí agus an gnóthachan ar fad, a bheag nó a mhór, ní stadtar sa chás sin ó na sócmhainní aistrithe a aithint ar an ráiteas ar staid an airgeadais.

Ionstraimí Airgeadais

I mblianta airgeadais roimhe, ghlac GAT le ceanglais FRS 26 'Ionstraimí Airgeadais: Aithint agus Tomhas'. Le FRS 26, cuirtear i ngníomh na ceanglais maidir le haithint, tomhas agus cuntasaoíocht fhálaithe a bhaineann le Cighdeán Idirnáisiúnta IAS 39 'Ionstraimí Airgeadais: Aithint agus Tomhas'. Le IAS 39, éilítear Sócmhainní Airgeadais a rangú i gceann de cheithre chatagóir. Rangaigh an GAT a cuid iasachtaí d'údaráis áitiúla, chomhlachtaí tithíochta ceadaithe agus do institiúidí ardoideachais faoi chatagóir 'Iasachtaí agus Infháiltais' de réir IAS 39.

Mar sin aithníodh iasachtaí na Gníomhaireachta ar dtús ar luach cothrom na comaoine a íocadh, agus tomhaiseadh iad ina dhiaidh sin ar chostas amúchta lúide soláthair le haghaidh lagú. Tá ceanglais Ailt 11 agus 12 de FRS 102 breithnithe ag an nGníomhaireacht agus cinneadh á déanamh maidir leis an gcur chuige cuntasaoíochta dá cuid iasachtaí d'Údaráis Áitiúla agus do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe agus d'institiúidí ardoideachais.

Iasachtaí roimh Bhealtaine 1986

Bíonn GAT faoi dhliteanas i leith aon chailteanas creidmheasa a thagann chun cinn ó mhorgáistí roimh Bhealtaine 1986, a urraítear leis an mbunmhaoín mhorgáiste. Measann an Gníomhaireacht go dtiteann na hiasachtaí seo faoi chatagóir urrús bunaithe ar shócmhainní de réir Mhír 11.6 de FRS 102, agus mar sin, go dtiteann siad faoi scóip alt 12 lena bpléitear le hionstraimí chasta airgeadais.

Iasachtaí tar éis Bhealtaine 1986

Tugann GAT na sainmhínithe a áirítear i míreanna 11.8 agus 11.9 de FRS 102 dá haire agus measann gurb ionann a cuid iasachtaí tar éis 1986 d'údaráis áitiúla agus ionstraimí fiachais ina mbíonn an fáltas conartha don Gníomhaireacht ina shuím sheasta agus ina ráta seasta dearfach nó ina ráta inathraithe dearfach, agus mar sin, go gcomhlíonann siad an sainmhíniú maidir le hionstraimí airgeadais bhunúsacha.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

3. Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Iasachtaí do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe

Thosaigh GAT ag tabhairt iasachtaí do CTCanna in 2012. Measann an Ghníomhaireacht go gcomhlíonann na hiasachtaí a thugtar ar airleacan do CTCanna an sainmhíniú maidir le hionstraimí casta airgeadais ar an mbonn go n-urraítear na hiasachtaí trí mhuirir thairis ar na maoine bunúsacha.

Iasachtaí do institiúidí ardoideachais

Thosaigh GAT ag tabhairt iasachtaí do institiúidí ardoideachais in 2019. Measann an Ghníomhaireacht go gcomhlíonann na hiasachtaí a thugtar ar airleacan do institiúidí ardoideachais an sainmhíniú maidir le hionstraimí casta airgeadais ar an mbonn go n-urraítear na hiasachtaí trí mhuirir thairis ar na maoine bunúsacha.

Breithniú ar an gcur chuige cuntasáíochta

Éilítear le hAlt 11 de FRS 102 go ndéanfar lonstraimí Airgeadais Bhunúsacha a thomhas ag praghas an idirbhirt i dtosach báire, agus ina dhiaidh sin ar chostas amúchta agus an modh úis éifeachtaigh á úsáid. Níl aon difríocht i gceist leis an modh cuntasáíochta seo ón gcur chuige a chuir an Ghníomhaireacht chun feidhme roimhe agus ní bheadh aon choigeartuithe i gceist leis an trasdul dá bharr. Baineann Alt 11 leis an gcuid is suntasaí de leabhair iasachtaí na Gníomhaireachta, ag plé leis na hiasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla i ndiaidh na Bealtaine 1986. Éilítear le hAlt 12 de FRS 102 go ndéanfar ionstraimí casta airgeadais a aithint ar luach cothrom i dtosach báire, agus gur chóir iad a thomhas ina dhiaidh sin ar luach cothrom ag deireadh gach tréimhse tuairisceoireachta. Faoi mar a tugadh le fios thuas, déanann na hiasachtaí a bheadh sa chatagóir seo iasachtaí na Gníomhaireachta a thugtar ar airleacan d'Údaráis Áitiúla roimh Bhealtaine 1986 chomh maith lena cuid iasachtaí do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe agus do institiúidí ardoideachais. Níl i gceist leis na hiasachtaí seo ach 49% de leabhar iasachtaí iomlán na Gníomhaireachta.

Measann an Ghníomhaireacht go gciallaíonn a bhfuil i gceist lena cuid gnó go gcomhlíonann an Ghníomhaireacht na ceanglais go rangófaí í mar Eintiteas Tairbhe Phoiblí (PBI) de réir FRS 100. De réir mhír 11.1A de FRS 102, féadfaidh Eintiteas Tairbhe Phoiblí a dhéanann nó a fhaigheann iasachtaí lámhaltais mar eintiteas tairbhe phoiblí tagairt a dhéanann do mhíreanna Alt 34 den chaighdeán i gcomhair na gceanglas cuntasáíochta do na hiasachtaí sin. A mhéid a bhaineann sé leis an nGníomhaireacht, sainmhínítear iasacht dá leithéid sa chaighdeán mar cheann atá faoi bhun ráta úis an mhargaidh atá i réim, nach bhfuil iníoctha ar éileamh, agus a thugtar chun cuspóirí an Eintitis Tairbhe Phoiblí a chur chun cinn. Ceadáítear le hAlt 34 den chaighdeán don úsáideoir na ceanglais maidir le haithint, tomhas agus nochtadh d'Alt 11 nó Alt 12 a chur chun feidhme. Tá an Ghníomhaireacht tar éis roghnú mar sin forálacha Alt 34 a chur chun feidhme agus leanúint ar aghaidh le bheith ag tabhairt cuntas ina cuid iasachtaí ar luach cothrom ar thomhas tosaigh agus ar chostas amúchta. Cuirtear príonsabail Alt 11 den Chaighdeán, lena gcuimsítear lonstraimí Airgeadais Bhunúsacha, chun feidhme leis seo.

I ndáil le gach lonstraim Airgeadais eile, tá an Ghníomhaireacht sásta go gcomhlíonann siad an sainmhíniú maidir le hionstraimí Airgeadais Bunúsacha agus mar sin gur chóir leanúint ar aghaidh le cuntas a thabhairt iontu ar an gcaoi chéanna is a rinneadh i mblianta roimhe. Ní thagann aon choigeartuithe chun cinn dá bharr an trasdula leis seo.

Fritháireamh

Déantar fritháireamh maidir le sócmhainní agus dliteanais airgeadais agus cuirtear an tsuim ghlan i láthair sa ráiteas ar staid an airgeadais nuair atá de cheart ag an GAT faoin dlí, agus sa chás sin amháin, na suimeanna a fhritháireamh agus nuair atá de rún ag an GAT réiteach maidir leis an tsócmhainn ar bhonn glansuime nó an tsócmhainn a réadú agus an dliteanas a réiteach an tráth céanna. Cuirtear ioncam agus speansais i láthair ar bhonn glansuime nuair a bhíonn de rún agus d'acmhainn ag GAT na suimeanna a fhritháireamh.

Costas amúchta a thomhas

Is ionann costas amúchta sócmhainne nó dliteanais airgeadais agus an tsuim a luaitear leis an tsócmhainn nó an dliteanas airgeadais nuair a aithnítear ar dtús é, lúide aisiocaíochtaí i leith na príomhshuime, móide nó lúide an amúchadh carnach, maidir le haon difríocht idir an tsuim a aithníodh ar dtús agus an tsuim aibíochta, lúide aon laghdú maidir le lagú.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

3. Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

An luach cóir a mheas

Bíonn an próiseas maidir le luach cóir a lua le sócmhainní airgeadais agus le dliteanais airgeadais bunaithe ar phraghasanna foilsithe an mhargaidh nó ar thairiscintí praghasanna ó dhéileálaithe i ndáil le hionstraimí airgeadais arna dtrádáil ar mhargaí beo. Maidir le luach foilsithe an mhargaidh, is ar an bpraghas tairisceana a bhunaítear é ach sin a bheith ar fáil. I gcás na n-ionstraimí airgeadais eile ar fad, socraítear an luach cóir trí mhodhanna luachála a chur in úsáid. I gcás urrús nach mbíonn luach foilsithe an mhargaidh ar fáil lena aghaidh, baineann GAT leas as teicnící meastacháin chun an luach cóir a shocrú.

Áirítear ar na modhanna meastúcháin a úsáidtear, sreabhadh airgid lascainithe, samhlacha inmheánacha lena mbaintear leas as sonraí soiléire an mhargaidh nó as comparáidí le hurrús eile atá ar aon dul, a bheag nó a mhór, leis na cinn faoi chaibidil.

Iasachtaí agus suimeanna infhaighte

Is sócmhainní airgeadais nach díorthaigh iad iasachtaí agus suimeanna infhaighte, a mbíonn íocaíochtaí seasta nó íocaíochtaí indeimhnithe ag gabháil leo agus nach luaitear ar mhargadh beo agus nach bhfuil i gceist ag GAT iad a dhíol láithreach ná sa ghearrthéarma.

Déantar iasachtaí agus suimeanna infhaighte a mheas ar dtús ar an luach cóir maidir leis an gcomaoin a fuarthas agus coinnítear ina dhiaidh sin iad arna lua de réir an chostais amúchta lúide soláthar maidir le lagú.

Lagú a aithint agus a thomhas

Déanann GAT, tráth an chláir chomhardaithe i ngach tréimhse airgeadais, an cheist a mheas cé acu an bhfuil fianaise oibiachtúil ann go bhfuil lagú tarlaithe maidir le sócmhainní airgeadais nach ar luach cóir trí bhrabús nó caillteanas a iompraítear iad. Áirítear lagú tarlaithe maidir le sócmhainní airgeadais sa chás gur léir ó fhianaise oibiachtúil gur tharla eachtra caillteanais ó rinneadh an tsócmhainn a aithint ar dtús agus go bhfuil tionchar, ar féidir é a mheas go hiontaofa, ag an eachtra caillteanais sin ar shreabhadh airgid na sócmhainne sin san am atá le teacht.

Déanann an GAT fianaise maidir le lagú a mheas ag leibhéal sócmhainne amháin faoi leith agus ag an leibhéal tiomsaithe chomh maith. Déantar measúnú maidir le gach sócmhainn airgeadais a bhfuil suntas léi aisti féin i ndáil le lagú faoi leith maidir leis an tsócmhainn sin. Déantar gach sócmhainn shuntasach ansin nach meastar gur tharla lagú faoi leith i ndáil leo, a mheas mar thiomsú d'fhonn aon lagú a fúlaingíodh ach nár tuairiscíodh go fóill a thabhairt chun aire. Sócmhainní nach bhfuil suntasach astu féin, déantar an measúnú maidir le lagú ina leith arna dtabhairt ina dtiomsú de shócmhainní airgeadais (arna n-iompar de réir an chostais amúchta) a bhfuil tréithe riosca den chineál céanna ag baint leo. Déantar caillteanas mar gheall ar lagú ar shócmhainní arna n-iompar de réir an chostais amúchta a thomhas de réir an difríocht atá idir luach iompair na sócmhainní airgeadais agus luach reatha an tsreafa airgid measta. Déantar caillteanais a aithint sa ráiteas ioncain agus léirítear iad i gcuntas liúntais maidir le hiasachtaí agus airgead ar airleacan.

Déantar tástáil ar ar gach iasacht a ndéantar athchaibidlíocht uirthi don lagú agus i gcás ina meastar iasacht a bheith lagaithe, ardaítear foráil iomchuí chun an difríocht a chlúdach idir luach carreireachta na hiasachta agus luach reatha na sreafaí airgeadais a bheidh ann amach anseo. I gcás go ndéantar téarmaí na hiasachta a athchaibidlíú a ndearnadh foráil lagaithe ina leith a bhfuil difríocht shuntasach idir é agus téarmaí bunaidh na hiasachta, san anailís chainníochtúil nó cháilíochtúil, déantar an iasacht bunaidh a dhí-aithint agus déantar iasacht nua a aithint ag an luach cóir.

Déantar aon difríocht idir méid carreireachta na hiasachta agus an luach cóir a aithint sa ráiteas ioncain.

Leantar ag aithint an úis ar an tsócmhainn lagaithe agus déantar an díscríobh tráth a meastar an iasacht iomlán nó cuid den iasacht a bheith neamh-inghabhálaíthe nó maite. Gearrtar iasachtaí a díscríobhadh i gcoinne forálacha a bunaíodh roimhe sin don lagú nó go díreach sa Ráiteas Airgeadais.

Airgead tirim agus coibhéis airgid

Is é atá i gceist le hairgead tirim agus a choibhéis ná airgead tirim sa bhanc agus ar láimh agus infheistíochtaí gearrthéarmacha.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

3. Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Sócmhainní seasta inláimhsithe agus cúrsaí dímheasa

Luaitear sócmhainní seasta inláimhsithe de réir an chostais lúide dímheas carntha agus aon lagú. Déantar an muirear maidir le dímheas a ríomh ar an mbonn seo a leanas sa chaoi is go ndéantar díscríobh ar chostas tosaigh gach sócmhainne seasta lúide an luach iarmharach i rith ré measta fiúntais gach sócmhainne seasta:

Sócmhainní ríomhaireachta	Líne dhíreach thar 3 bliana
Sócmhainní eile	Líne dhíreach thar 5 bliana

Déantar athbhreithniú go tráthrialta maidir le meastacháin i ndáil leis an ré measta fiúntais. Déantar soláthar freisin, nuair is gá sin, do lagú ar bith ar shócmhainní seasta inláimhsithe. Déantar athbhreithniú ar luach iompair na sócmhainní seasta inláimhsithe ar gach dáta tuairiscithe d'fhonn a dhéanamh amach cé acu an bhfuil aon chomhartha go bhfuil lagú i gceist. Má tá comhartha den sórt sin ann, déantar an tsócmhainn a thástáil maidir le lagú trí chomparáid a dhéanamh idir an luach iompair agus an luach a d'fhéadfaí a aisghabháil, luach is ionann agus cibé acu is airde idir an tsuim a gheofaí ón tsócmhainn a dhíol nó an luach atá leis an tsócmhainn in úsáid. Aithnítear caillteanais ó lagú sa chuntas loncaim Cuimsitheach.

Ús infhaighte agus iníoctha

Ús atá infhaighte agus iníoctha maidir le hionstraimí airgeadais arna rangú mar iasachtaí agus airgead ar airleacan, agus mar dhliteanais airgeadais de réir an chostais amúchta. Cuirtear san áireamh leis an ríomh sin ús a fuarthas nó a íocadh, táillí agus coimisiúin a íocadh nó a fuarthas atá ina ndlúthchuid den toradh chomh maith le costais incriminteacha na n-idirbheart, nó, tréimhse níos giorra ná sin sa chás gur cuí sin, i ndáil le luach iompair glan na sócmhainne airgeadais nó an dliteanais airgeadais ar a aithint den chéad uair.

Airgeadraí iasachta

Déantar idirbhearta ainmnithe in airgeadra seachas an euro a lua de réir na rátaí a bhí i réim tráth na beartaíochta féin. Aistrítear sócmhainní airgid agus dliteanais in airgeadra eachtrach de réir na rátaí atá i réim ar dháta an chláir chomhardaithe. Déileáiltear leis na difríochtaí malairte sa Ráiteas loncaim.

Tuairisciú teascán

Níl ach aon oibríocht amháin ag an GAT agus ní dhéantar sin ach in aon tír amháin. Déanann an bhainisteoireacht athbhreithniú ar oibríochtaí na Gníomhaireachta mar aonad iomlán agus ní dhéanann idirdhealú idir teascáin oibríúcháin. Mar sin, tuairiscítear oibríochtaí sna Ráitis Airgeadais seo mar theascán aonair.

Léas oibríúcháin

Nochtar costais maidir le léasanna oibríúcháin ar leithligh sa ráiteas ioncaim ar bhonn fabhrúithe ar feadh théarma an léasa agus modh na líne dírí i bhfeidhm. Aithnítear dreasachtaí maidir leis an léas oibríúcháin ar an ráiteas ar staid an airgeadais agus scaoiltear iad ar bhonn dronnlíneach thar an tréimhse chomh fada leis an chéad athbhreithniú de réir ráta an mhargaidh atá ina chuid den léas.

Déantar méadaithe boilscith i gcíos léasaithe a rangú mar costais tabhaithe.

Ioncam airgeadais

Cuimsíonn ioncam airgeadais an t-ioncam ó ús ar chistí infheistithe. Aithnítear ioncam ó ús de réir mar a fhabhraíonn sé.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

4. Stádas GAT agus idirbhearta le páirtithe gaolmhara

Is cuideachta poiblí faoi theorainn scaireanna í An Ghníomhaireacht Airgeadais Tithíochta cpt arna cur chun cinn ag an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta faoi théarmaí an Achta um An Ghníomhaireacht Airgeadais do Thithe, 1981. Is é an Aire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe úinéir tairbhiúil scairchaipiteal eisisithe na Gníomhaireachta. Bunaíodh an GAT ina cuideachta theoranta phríobháideach ar an 8 Feabhra 1982 agus rinneadh cuideachta theoranta poiblí di ar an 13 Eanáir 1983.

Maidir le gnáthchúrsaí gnó, is é Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta ('GBCN') agus údarás áitiúla, ar comhlacht Rialtais freisin iad agus a meastar dá bharr sin gur páirtí gaolmhar atá ann, a chuireann maoiniú ar fáil do GAT. Is féidir sonraí a aimsiú i Nóta 15 faoi na méideanna a bhí gan íoc ar an 31 Nollaig 2022 faoin gclár na Nótaí faoi Ráthaíocht arb é GBCN a chuireann ar fáil é. B'ionann iomlán an chaiteachais ar ús i ndáil leis na háiseanna sin don GBCN agus €24.90 milliún (2021: €12.06 milliún), agus €4.04 milliún (2021: €4.80 milliún) d'údaráis áitiúla don bhliain airgeadais agus €8.09 milliún (2021: €6.31 milliún) do áiseanna eile.

I ngnáthchúrsaí gnó, tugann an GAT cistí ar iasacht d'údaráis áitiúla, ar comhlachtaí Rialtais atá iontu agus a meastar dá bharr sin gur páirtithe gaolmhara iad. Tugtar sonraí i Nóta 6 a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais faoin ús a saothraíodh ar na cistí ar airleacan sin.

Feidhmíonn Irish Life Corporate Business bainistíocht/riarachd scéim phinsin na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta (féach Nóta 17) go, le héifeacht ó 1 Eanáir 2012.

I ngnáthchúrsaí gnó, cuireann GAT cistí i dtaisce ó bharrachais ghearrthéarmacha a thagann chun cinn le Bainc-Aontas Éireann cpt, (a bhfuil formhór a scaireanna i seilbh an Stáit), ar chuntais na GAT a bhaineann leis an státchiste nó a bhaineann le speansais, nó leis an GBCN. Ba ionann agus €0.098 milliún an t-ús a gearradh ar na taiscí seo le linn 2022 (2021: €0.046 milliún) agus b'ionann agus €182.02 milliún (2021: €624.46 milliún) na suimeanna i dtaisce agus infheistithe leis GBCN mar a bhí an 31 Nollaig 2022.

Idirbhearta le príomhphearsanra Bainistíochta

Áirítear ar phríomhphearsanra an lucht Bainistíochta na daoine sin a bhfuil d'údarás acu nó de fhreagracht orthu gníomhaíochtaí GAT a rialú, agus áireofaí orthu seo Bord na Stiúrthóirí, an Ceannasaí Cistíochta agus an Ceannasaí Airgeadais. Chomh maith lena gcuid tuarastal, íocann an Ghníomhaireacht ranníocaíochtaí le plean sochair shainithe iarfhostaíochta ar son príomhphearsanra den lucht Bainistíochta. Is mar seo mar a leanas a cuimsíodh iomlán an chúitimh do phríomhphearsanra den lucht Bainistíochta:

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Tuarastail*	313	323
Táillí Stiúrthóirí	53	46
Ranníocaíochtaí Pinsin	120	127
	486	496

**San áireamh leis na tuarastail, tá an luach saothair don Príomhoifigeach Feidhmiúcháin a dtugtar sonraí i ngeall air i Nóta 8, chomh maith le príomhphearsanra Bainistíochta (i.e. Ceannasaí Státchiste agus Ceannasaí Airgeadais) atá ar tuarastal. Tá aon fhostaí buntábhachtach amháin den Bhainisteoireacht i Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí.*

Stádas GAT maidir le cúrsaí cánach

Faoi Alt 218 den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997, tá ioncam a thuilleann GAT de thoradh an ghnó maidir le hiasachtaí agus airleacain a dhéanamh faoi Alt 5 d'Acht na Gníomhaireachta Airgeadais do Thithe, 1981, saor ó Cháin Corparáide. Bíonn díolúine maidir le Cáin Chorporáide i gceist freisin maidir le hioncam atá inmhuearaithe faoi Chás III, Sceideal D.

Faoi Alt 172(A) den Acht Comhdhlúite Cánacha 1999, tá a cheart ag an GAT díbhinní a íoc gan Cáin Iarchoimeachta Díbhinne bainte as.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

5. Ioncam úis – gníomhaíochtaí leantacha

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Ús ar airleacain d'údaráis áitiúla:		
Tar éis an 27 Bealtaine 1986	44,998	42,273
Roimh 27 Bealtaine 1986	12	(9)
Ús ar airleacain do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe	64,703	50,947
Ús ar airleacain do institiúidí ardoideachais	2,141	1,935
	111,854	95,146

B'ionann luach iomlán an ioncaim ó ús ar shócmhainní airgeadais nach ar a luach cóir a iompraítear iad maidir leis an gCuntas ioncaim agus caiteachais agus ús comhlán €113.6 milliún (2021: €96.96 milliún).

6. Speansas úis – gníomhaíochtaí leantacha

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Costais iasachtaí		
Ús iníoctha ar Nótaí faoi Ráthaíocht	28,968	16,860
Ús iníoctha ar áiseanna EIB agus CEDB	7,990	6,260
Ús iníoctha ar iarmhéideanna dearfacha ar chuntas AIB	97	46
Speansas Úis Iomlán	37,055	23,166

7. Caiteachas nach caiteachais úis é

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Léas Oibriúcháin (Nóta 8)	197	196
Caiteachas ginearálta, luach saothair do Stiúrthóirí agus Fostaithe	1,987	1,882
Dímheas (Nóta 12)	76	56
Lascaine ar aisíocaíochtaí réamh-Bhealtaine 86	0	711
Muirir bearnúchán	0	(2,286)
Caiteachas neamh-úis iomlán	2,260	559

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

8. Caiteachas riaracháin

Ceangaltais maidir leis an Léas Oibriúcháin

Tá ceangaltais ar GAT faoi léas oibriúcháin (áitribh oifige) íocaíochtaí bliantúla mar a leanas a dhéanamh:

Foirgnimh	€'000
Tréimhse is giorra ná aon bhliain amháin	197
Tar éis bliana ach níos giorra ná cúig bliana	788
Tar éis cúig bliana	1,431

Caiteachas riaracháin

Thángthas ar an gcaiteachas riaracháin tar éis muirir mar seo a leanas a ghearradh:

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Bliain dar chríoch		
Luach saothair an iniúcháora		
Iniúchadh ar Ráitis Airgeadais	35	34
Luach saothair iomlán an iniúcháora	35	34
Seirbhísí urrúis eile	14	16
Speansais ghinearálta	502	468
Luach saothair Stiúrthóirí		
Táillí – an Cathaoirleach	7	–*
Táillí – Stiúrthóirí eile	46	46
Luach saothair iomlán na Stiúrthóirí	53	46
Costais fostaithe (gan Stiúrthóirí san áireamh)		
Luach saothair an Phríomhfheidhmeannaigh	129	122
Tuarastail eile	809	776
Ranníocaíochtaí pinsin	77	73
Costais Leasa Shóisialaigh	90	86
Costais seirbhíse – pinsean – faoi láthair	279	261
Costais iomlána a bhaineann le fostaithe	1,384	1,318
Speansas riaracháin iomlán	1,988	1,882

Ba é €313,000 (2021: €323,000) suim iomlán na dtuarastal do phríomhbhaill na bainisteoireachta. Is le haghaidh na foirne riaracháin a bhí iarmhéid de €625,000 (2021: €574,000). Ba é €44,194 (2021: €61,907) suim an ÍMAT/ÁSPC agus CBL ag deireadh na bliana. Ba é seachtar déag (2021: cúigear déag) lena n-áirítear an Stiúrthóir Feidhmiúcháin an meánlíon fostaithe le linn na bliana.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

9. Caiteachas Riaracháin Éile

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Caiteachas Riaracháin Éile	243	250
Iomlán caiteachais riaracháin éile	243	250

Baineann Caiteachas Riaracháin Éile le Ciste Infheistíochta Sóisialta GAT. Cuireann an GAT le creatlach sóisialta agus eacnamaíoch na bpobal trí urraíocht a dhéanamh ar scéimeanna a chuirtear isteach lena gceadú ag custaiméirí. Is é aidhm an Chiste Infheistíochta Sóisialta a chumasú don GAT tacú le tionscadail áitiúla oiriúnacha a chomhlánaíonn tithíocht shóisialta agus a chumasaíonn forbairt pobail.

10. Ioncam/(Speansas) airgeadais

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Costas glan úis ar scéim sochar sainithe shócmhainní dhliteanais phinsin	(8)	(9)
Ioncam infheistíochta ó GBCN	38	-
Ioncam/(speansas) airgeadais glan	30	(9)

11. Airgead tirim agus cóibhéisí airgid

Bliain dar críoch	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Airgead tirim sa bhanc agus ar láimh	11,987	424,464
Méideanna coimeádta ar thaiscí gearrthéarmacha	170,033	200,000
	182,020	624,464

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

12. Maoin, innealra agus trealamh

	31 Nollaig 2022 €'000
Costas nó luacháil	
Ag 1 Eanáir 2022	312
Breisiúcháin	253
Diúscairtí	(58)
Ag deireadh na bliana	507
Dímheas Carntha	
Ag tús na bliana	236
Táille na bliana	76
Diúscairtí	(57)
Ag deireadh na bliana	255
<i>Leabharluach glan</i>	
31 Nollaig 2022	252
31 Nollaig 2021	76

13. Iasachtaí agus airleacain d'údaráis áitiúla, do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe agus do institiúidí ardoideachais

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Iasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla	3,355,873	3,329,248
Iasachtaí a tugadh ar airleacan do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe	3,214,303	2,421,660
Iasachtaí a tugadh ar airleacan do institiúidí ardoideachais	119,568	120,158
Iomlán na n-iasachtaí dlite ar airleacain	6,689,744	5,871,066
Lúide: Comhsholáthar	(425)	(425)
	6,689,319	5,870,641
Dlite ó údaráis áitiúla, ó chomhlachtaí tithíochta ceadaithe agus ó institiúidí ardoideachais	106,174	97,835
Iomlán na n-iasachtaí agus airleacan d'údaráis áitiúla, do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe agus do institiúidí ardoideachais	6,795,493	5,968,476

Is le GAT a bhaineann dliteanais maidir le haon chaillteanais chreidmheasa a d'fhéadfadh teacht chun cinn maidir leis an €1.12 milliún (2021: €1.12 milliún) atá fós dlite do na húdaráis áitiúla ó na hiasachtaithe bunúsacha ar mhorgáistí a ceadáíodh roimh mhí na Bealtaine 1986 a bhfuil an bhunmhaoín atá faoi mhorgáiste mar urrús leo. Tá soláthar dar luach €0.43 milliún (2021: €0.43 milliún) aitheanta i leith na n-iasachtaí sin. Tá breis sonraí ina leith sin le fáil i Nóta 18 (a). Tá an soláthar seo bunaithe ar an meastachán is fearr de chuid GAT ar luach reatha an tsreafa airgid thirim a bheidh ann amach anseo i gcomparáid le luach iompair na n-iasachtaí faoi mar a bhí an 31 Nollaig 2022 agus é faoi réir ag athruithe sna toimhdí bunúsacha agus d'fhéadfadh go méadófaí nó go laghdófaí é i mblianta amach anseo.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

13. Iasachtaí agus airleacain d'údaráis áitiúla, do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe agus do institiúidí ardoideachais (ar lean)

I gcomhthéacs (a) gur comhlachtaí reachtúla faoin Acht Rialtais Áitiúil, 2001 agus faoi achtacháin eile iad na húdaráis áitiúla, (b) go bhfuil teacht isteach nó cistí na n-údaráis áitiúil ina n-urrús i leith gach suim atá dlite don Ghníomhaireacht a íoc go cuí léi ag údaráis áitiúla (mar a leagtar síos sa chomhaontú idir gach údarás áitiúil faoi seach agus an GAT), agus (c) go gceadaíonn an tAire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht gach iasacht a thugtar ar airleacan d'údaráis áitiúla, agus (d) tuiscint an Bhoird go dtacaíonn an Rialtas láir le húdaráis áitiúla chun a n-oibleagáidí i leith na GAT a chomhlíonadh; (e) ní dheachaidh aon chaillteanais don GAT de bharr a hiasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla i ndiaidh 1986; is é tuairim an Bhoird nach fiú le háireamh é aon riosca creidmheasa, seachas riosca ceannasach, maidir le hiasachtaí a thugtar ar airleacan d'údaráis áitiúla ar nó i ndiaidh 27 Bealtaine 1986 agus ní thaifeadtar aon fhorálacha caillteanais iasachta i leith na n-iasachtaí sin. Tagair le do thoil do Nóta 18 (a) le haghaidh breis sonraí.

Tosaíodh ar iasachtaí a thabhairt do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe go díreach in 2012 agus aithnítear caillteanais de bhar na n-iasachtaí seo sa mhéid go dtagann caillteanais dá leithéid chun cinn. Níor tháinig aon chaillteanais dá leithéid chun cinn in 2022 agus ní mheastar aon soláthar a bheith riachtanach i leith na n-airleacan seo faoi mar a bhí cúrsaí ag 31 Nollaig 2022.

Tosaíodh ar iasachtaí a thabhairt do institiúidí ardoideachais go díreach in 2019 agus aithnítear caillteanais de bhar na n-iasachtaí seo sa mhéid go dtagann caillteanais dá leithéid chun cinn. Níor tháinig aon chaillteanais dá leithéid chun cinn in 2022 agus ní mheastar aon soláthar a bheith riachtanach i leith na n-airleacan seo faoi mar a bhí cúrsaí ag 31 Nollaig 2022.

14. Féichiúnaí eile agus infháltais

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Méideanna dlite le ciste an PRMR	3,562	3,308
Infháltas úis taisce	5	-
Infháltais ag baint le pinsin	30	71
Iomlán féichiúnaí eile agus infháltais	3,597	3,379

15. Urrúis fiachais in eisiúint

Nótaí faoi Ráthaíocht	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
GN Údaráis Áitiúla	2,509,649	3,704,309
Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta	3,010,000	1,665,000
Ciste Comhshaoil	0	0
NR maidir le Coiste PRMR	21,341	15,070
Urrús GN Institiúid Ardoideachais	3,055	5,097
Ráta seasta GN Údaráis Áitiúla	45,048	0
Iomlán na Nótaí faoi Ráthaíocht a tugadh ar airleacan	5,589,093	5,389,476
Ús is iníoctha ar Nótaí faoi Ráthaíocht	19,846	9,958
Urrúis fiachais iomlána a eisíodh	5,608,939	5,399,434

Tagann na nótaí faoi ráthaíocht faoi lánráthaíocht an Aire Airgeadais.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

16. Iasachtaí Bainc

Iasachtaí Bainc	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Idir aon agus dhá bhliain	45,616	51,047
Idir dhá agus cúig bliana	-	-
Tar éis breis is cúig bliana	886,046	778,213
Iomlán	931,662	829,260

Bíonn na hiasachtaí bainc faoi ráthaíocht iomlán ag an Aire Airgeadais, ach amháin áis bheag amháin ar luach díreach that €2 mhilliún leis an mBanc Eorpach Infheistíochta chun críocha iasachtaí gan ráthaíocht do thionscadail uisce, dramhaíola agus chomhshaoil. Tugtar níos mó mionsonraí faoi aibíocht na suimeanna a bheidh dlite tar éis breis is bliana i Nóta 18 (c).

17. Scéim pinsin

Feidhmíonn GAT scéim pinsin le sochair shainithe a chlúdaíonn gach fostaí buan (ach amháin fostaíthe a earcaíodh tar éis an 31 Nollaig 2012). Maoinítear an scéim pinsin seo go himheánach.

Ar an 25 Meitheamh 2020 a rinneadh an luacháil iomlán achtúireachta is deireanaí agus úsáid á bhaint as Modh Chreidiúint Réamh-Mheasta an Aonaid.

Ar an 31 Nollaig 2020 b'ionann luach an mhargaidh ar shócmhainní an chiste agus €4.07 milliún (2021: €5.80 milliún). Tá an tuarascáil achtúireachta ar fáil lena grinnscrúdú ag comhaltaí na scéime.

Chun críche Shochair Scoir FRS 102, Alt 28, Leasa Foirne, tá na sonraí luachála is deireanaí tugtha cothrom le dáta go dtí an 31 Nollaig 2022 ag achtúire cáilithe neamhspleách a rinne an luacháil ar bhonn mhodh chostas réamh-mheasta an aonaid.

Seo a leanas na gnéithe is tábhachtaí den bhonn tuisceana achtúireachta a úsáideadh:

	31 Nollaig 2022 %	31 Nollaig 2021 %	31 Nollaig 2020 %
Ráta ardaithe ar thuarastail	4.25	3.80	2.80
Ráta ardaithe ar íocaíochtaí pinsin	2.0	2.00	2.00
Ráta lascaíne	3.70	1.45	0.60
Toimhde boilscithe	2.75	2.30	1.30
Ionchais Saoil			
Tar éis dul ar scor – fear in aois a 65	23.6 bliain	23.6 bliain	23.6 bliain
Tar éis dul ar scor – bean in aois a 65	25.5 bliain	25.5 bliain	25.5 bliain
Tar éis dul ar scor – fear in aois a 62.5	26.0 bliain	26.0 bliain	26.0 bliain
Tar éis dul ar scor – bean in aois a 62.5	28.0 bliain	28.0 bliain	28.0 bliain

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

17. Scéim pinsin (ar lean)

Féadtar anailís a dhéanamh ar (easnamh)/bharrachais na scéime mar seo a leanas:

	31 Noll 2022 €'000	31 Noll 2021 €'000	31 Noll 2020 €'000	31 Noll 2019 €'000	31 Noll 2018 €'000
Sócmhainní pinsin	4,069	5,803	5,661	5,222	4,497
Dlíteanais phinsin	(4,406)	(6,439)	(7,264)	(5,966)	(4,580)
Easnamh	(337)	(636)	(1,603)	(744)	(83)

Arna bhunú ar na toimhdí sin, leagtar amach sa tábla seo a leanas margadhluach shócmhainní na scéime le sochair shainithe chomh maith leis an luacháil is deireanaí maidir le dlíteanais na scéime arna n-uasdátú i ndáil le gluaiseachtaí sna toimhdí airgeadais:

	Luach ar 31 Nollaig 2022 €'000	Luach ar 31 Nollaig 2021 €'000	Luach ar 31 Nollaig 2020 €'000
Cothromais	-	641	1,778
Bannaí	4,069	5,066	3,616
Maoín	-	54	151
Airgead tirim agus sócmhainní eile	-	42	116
Iomlán mhargadhluach shócmhainní na scéime	4,069	5,803	5,661
Luach láithreach ar dhlíteanais na scéime pinsin	(4,406)	(6,439)	(7,264)
Glan easnamh iomlán pinsin aitheanta sa ráiteas ar staid an airgeadais	(337)	(636)	(1,603)

Tá ioncam an úis ar shócmhainní plean i gcomhair 2022 ríofa bunaithe ar an ráta lascaine don bhliain roimhe, mar a bhí, 1.45%. Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2023, beidh ioncam an úis ar shócmhainní plean bunaithe ar ráta lascaine 3.70%.

Seo a leanas na hathruithe ar luach cóir na hoibleagáidí sochair shainithe:

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Luach reatha oibleagáidí na sochar sainithe ag 1 Eanáir	(6,439)	(7,264)
Costas seirbhíse reatha agus roimhe seo	(279)	(261)
Costas Úis	(93)	(43)
Ranníocaíochtaí ó fhostaithe	(22)	(24)
(Caillteanas)/gnóthachan achtúireachta	2,390	1,086
Sochair íoctha	37	67
Luach reatha oibleagáidí na sochar sainithe ag 31 Nollaig	(4,406)	(6,439)

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

17. Scéim pinsin (ar lean)

Mar seo a leanas na hathruithe i luach cóir na sócmhainní sa phlean:

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Luach cóir ar shócmhainní an phlean ar 1 Eanáir	5,803	5,661
Úa ioncain ar shócmhainní an phlean	85	35
Ranníocaíochtaí ó fhóistoirí	206	216
Ranníocaíochtaí ó fhóistithe	22	24
(Caillteanas/gnóthachan) achtúireachta	(2,011)	(66)
Sochair íoctha	(36)	(67)
Luach reatha oibleagáidí na sochar sainithe ag 31 Nollaig	4,069	5,803

Stair na ngnóthachan agus na gcaillteanas achtúireachta:

	31 Noll 2022 €'000	31 Noll 2021 €'000	31 Noll 2020 €'000	31 Noll 2019 €'000	31 Noll 2018 €'000
An difríocht idir toradh ionchais agus toradh iarbhir ar shócmhainní	(2,011)	(66)	171	497	(221)
Arna lua mar chéatadán de shócmhainní scéime	49.4%	1.1%	3.0%	9.5%	4.91%
Gnóthachain agus (caillteanas) achtúireachta ar dhliteanas na scéime	2,390	1,086	(1,013)	(1,158)	346
Arna lua mar chéatadán de dhliteanas na scéime	54.3%	16.9%	13.9%	19.40%	7.55%
Iomlán ghnóthachain agus (caillteanas) achtúireachta	379	1,020	(842)	(661)	125
Arna lua mar chéatadán de dhliteanas na scéime	8.6%	15.8%	11.6%	11.10%	2.73%

Suim charnach achtúireachta agus caillteanas a aithníodh sa Ráiteas Ioncain Cuimsitheach:

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Suim charnach ar 1 Eanáir	(2,907)	(3,927)
Aithníodh i rith na tréimhse	379	1,020
Suim charnach ar 31 Nollaig	(2,528)	(2,907)

Cuirtear na suimeanna a bhaineann leis an scéim shochar sainithe a aithníodh sa Ráiteas Ioncain Cuimsitheach i láthair i Nóta 8.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

17. Scéim pinsin (ar lean)

Ranníocaíochtaí Ionchais ó Fhostóirí:

	2023 €'000	2022 €'000
Ranníocaíochtaí Ionchais ó Fhostóirí	240	228

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais

Réamhrá agus léargas ginearálta

Tharlódh nochtheadh i gcás GAT do rioscaí mar seo a leanas ón úsáid a bhaineann sí as ionstraimí airgeadais:

- riosca creidmheasa
- riosca leachtachta
- rioscaí margaidh (lena n-áirítear ráta úis, boilsciú agus airgeadra). Cuirtear eolas i láthair sa nóta seo faoin nochtheadh a bhaineann do GAT maidir le gach ceann de na rioscaí thuas chomh maith le heolas faoi chuspóirí, faoi bheartais agus faoi nósanna imeachta na GAT chun an baol ó rioscaí a mheas agus a bhainistiú.

Creat bainistíochta riosca

Is ar Bhord na Stiúirthe atá an fhreagracht fhoriomlán maidir le Creat Bainistíochta Rioscaí a chur ar bun do GAT agus maoirseacht a dhéanamh ina leith. Tá beartais bainistíocht riosca GAT curtha ar bun na rioscaí a bhíonn roimh GAT a shonrú agus a anailísiú, chun teorainneacha agus rialuithe cuí a leagan síos agus chun monatóireacht a dhéanamh ar rioscaí agus ar chloí le teorainneacha. Déantar athbhreithniú rialta ar bheartais agus ar chórais bhainistíochta rioscaí d'fhonn athruithe ar riocht an mhargaidh, ar tháirgí agus ar na seirbhísí a tháirgtear a léiriú. Áirítear beartais ar úsáid hionstraimí díorthaigh airgeadais i Lámhleabhar Beartas agus Nósanna Imeachta na GAT. Tacaíonn siad seo le GAT agus cinntíonn go gcomhlíonann sí a ceanglais faoi Shonraíocht agus Ceanglais an Aire Airgeadais arna n-eisiúint faoi fhorálacha an Achta um Idirbhearta Airgeadais Chuideachtaí Áirithe agus Chomhlachtaí Eile, 1992 agus cuireann siad sárchleachtas maidir le húsáid ionstraimí díorthaigh cisteáin san áireamh. Is í an phríomhaidhm a bhíonn le hionstraimí díorthaigh airgeadais a úsáid comhréir a dhéanamh maidir le riosca nó riosca maidir le hathruithe ionchais ar rátaí malairte eachtraí i ndáil le sócmhainní agus dlíleanais GAT a chur ar neamhní. Ní úsáideann GAT díorthaigh faoi láthair.

Cé go leagan an tábla thíos amach cuspóir na hiasachta a cuireadh ar fáil d'údaráis áitiúla, measann an Ghníomhaireacht go bhfuil dhá chatagóir iasachtaí go príomha aici le húdaráis áitiúla, mar atá, iad sin a ceadaíodh roimh agus i ndiaidh an 27 Bealtaine 1986 agus catagóir ar leith d'iasachtaí do CTCanna agus d'institiúidí ardoideachais. Ní hionann an phróifíl maidir le riosca creidmheasa i ndáil leis na trí chatagóir.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

(a) Riosca Creidmheasa

Is éard is riosca creidmheasa ann ná riosca caillteanais airgeadais do GAT sa chás go dteipeann ar chustaiméir nó ar fhrithpháirtí le hionstraim airgeadais na dualgais faoin gconradh a chomhlíonadh agus is i ndáil le hiasachtaí agus airgead a thugann an GAT ar airleacan dá cuid custaiméirí, údaráis áitiúla na hÉireann, comhlachtaí tithíochta ceadaithe agus institiúidí ardoideachais, is mó a thagann sé i gceist. Leagtar uasnochtadh na GAT do riosca creidmheasa amach sa tábla thíos.

Sócmhainní airgeadais	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Iasachtaí ar airleacan d'údaráis áitiúla	3,355,873	3,329,248
Iasachtaí ar airleacan do chomhlachtaí ceadaithe tithíochta	3,214,303	2,421,660
Iasachtaí ar airleacan d'institiúidí ardoideachais	119,568	120,158
Iomlán na niasachtaí a tugadh ar airleacan	6,689,744	5,871,066
Lúide comhsholáthar – Údaráis Áitiúla	(425)	(425)
	6,689,319	5,870,641
Dlite ó údaráis áitiúla, ó CTCanna agus ó institiúidí ardoideachais	106,174	97,835
Airgead tirim sa bhanc agus ar láimh	182,020	624,464
Dlite ó fhiachóirí agus infháltas eile	0	3,379
	6,977,513	6,596,319

Ceadaítear do GAT airgead a tabhairt ar airleacan dóibh seo a leanas faoi láthair:

- údaráis áitiúla, an Ghníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil agus an earnáil dheonach tithíochta d'fhonn a úsáid acusan chun críche ar bith a bhfuil údarás leis faoi Achtanna na dTithe 1966 go dtí 2009.
- údaráis áitiúla do thionscadail chaipitil arna n-údarú faoi alt 17 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha), 2002.
- institiúidí ardoideachais ar son soláthar nó bainistíocht cóiríocht do mhic léinn, seilbh a fháil ar thalamh don aidhm seo agus
- le cistí a thabhairt ar iasacht don Ghníomhaíocht Forbartha Talún agus don Ghníomhaireacht Tithíochta.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Déantar iarmhéideanna dlite ó Údaráis Áitiúla, ó CTCanna agus ó institiúidí ardoideachais a chatagóiriú mar a leanas:

Iarmhéid dlite ar airleacain	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Iasachtaí bainteach le morgáiste tithíochta *	1,096,633	1,077,123
Fóirdheontas caipitil agus cíosa	722,891	773,622
Maoiniú Idirlinne	365,842	424,211
Éadail talún	344,165	370,343
Iasachtaí eile tithíochta nach mbaineann le morgáistí	826,343	683,949
Airleacain atá dlite ó údaráis áitiúla	3,355,874	3,329,248
Airleacain atá dlite ó chomhlachtaí tithíochta ceadaithe	3,214,302	2,421,660
Airleacain atá dlite ó institiúidí ardoideachais	119,568	120,158
Olliomlán na n-iarmhéideanna dlite ar airleacain	6,689,744	5,871,066

* Tá €1.15m d'iasachtaí a eisíodh roimh 1986 san áireamh sna hiasachtaí Morgáiste a bhaineann le Tithíocht (2021: €1.15m).

Beartais agus Nósanna Imeachta le riosca creidmheasa a bhainistiú

Tá dliteanas ar GAT maidir le haon chaillteanas creidmheasa a eascraíonn ar mhorgáistí a tugadh roimh Bhealtaine 1986 agus a bhfuil an bhunmhaoín atá faoi mhorgáiste agus árachas cosanta morgáiste mar urrús leo. Bíonn comhthaobhacht ar láimh ag na húdaráis áitiúla i bhfoirm leasanna morgáistí maidir leis an maoin agus bhíonn árachas cosanta morgáiste ag iasachtaithe aonair. Ní thagann an GAT faoi dhliteanas i leith aon chaillteanas lagaithe a d'fhéadfadh teacht chun cinn ach amháin sa chás nach leor luach na comhthaobhachta sin chun an fiachas a scaoileadh.

Tá urrús ag GAT ar iasachtaí tar éis Bealtaine 1986, nuair a urscaoileadh muirir agus íocaíochtaí tosaíochta, ar ioncaim nó ar chistí na n-údaráis áitiúla d'íocaíocht dlite don GAT de na suimeanna dlite uile. Maidir le hiasachtaí do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe (CTCanna), ceadaítear don GAT faoi alt 17 d'Acht na dTithe (Foráil Ilghnéitheach) 2002 iasachtaí a thabhairt do CTCanna agus d'institiúidí ardoideachais agus don Gníomhaireacht Tithíochta faoi alt 51 den Acht um Pleanáil agus Forbairt (Tithíocht) agus um Thionóntachtaí Cónaithe 2016.

Faoi Thionscnamh um Léasú Tithíochta Sóisialta na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, ligean an Roinn sin, trí údaráis áitiúla, aonaid tithíochta cuí ó CTCanna amach ar leas, a thugtar ar cíós do thionóntaí tithíochta sóisialta atá ainmnithe ag údaráis áitiúla. Ceannaíonn nó tógann na comhlachtaí réadmhaoín agus maoinítear sin trí airgeadas i bhfoirm iasachtaí a thiomsaíonn an CTC (ón GAT nó ón earnáil phríobháideach). Maoineoidh ioncam a gheobhaidh na CTCanna ó léas, a thóg an Roinn sin amach ar feadh tréimhse chomh fada le 30 bliain, aisiocaíocht iasacht na Gníomhaireachta.

Tá Beartas Creidmheasa ceadaithe ag GAT maidir le hiasachtaí a thabhairt do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe agus d'institiúidí ardoideachais a cheadaigh an Bord i mí Mheitheamh 2013, agus a tugadh cothrom le dáta i mí Bealtaine 2022. Coinníonn an Coiste Creidmheasa rioscaí creidmheasa laistigh de theorainneacha an Bhoird agus tuairiscíonn faoi chreidiúnacht CTCanna.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Iasachtaithe lagaithe agus dlite thar téarma

Ní dhéantar measúnú ar mheastacháin maidir le luach cóir ach amháin sa chás go meastar iasacht faoi leith a bheith dlite thar téarma nó lagaithe. Seo mar leanas sainmhíniúchán maidir le dlite thar téarma agus lagaithe:

Is ionann iasacht lagaithe agus iasacht a gcinneann an GAT gur dócha nach mbeifear in ann an phríomhshuim agus an t-ús ar fad atá dlite a bhailiú de réir théarmaí an chonradh a ghabhann leis an iasacht. Sainmhínítear iasachtaí, a bhfuil íocaíochtaí úis nó íocaíochtaí príomhshuime faoin gconradh i ndáil leo, mar iasachtaí atá dlite thar a dtéarma. Ní raibh aon iasachtaí de chuid na GAT ná airgead ar airleacan dlite thar a dtéarma ar an 31 Nollaig 2022 (2021: nialas). Tá sonraí iasachtaí a bhí faoi réir athchaibidlíochta i rith na bliana i gcuid na n-Iasachtaí Athchaibidlíochta den nóta seo.

Anailís ar iasachtaí d'údaráis áitiúla agus do chomhlachtaí ceadaithe tithíochta	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
iasachtaí roimh 1986	1,141	1,141
iasachtaí tar éis 1986	3,354,732	3,328,107
iasachtaí do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe	3,214,303	2,421,660
iasachtaí d'institiúidí ardoideachais	119,568	120,158
	6,689,744	5,871,066
Comhsholáthar		
iasachtaí roimh 1986	(425)	(425)
iasachtaí eile	-	-
	6,689,319	5,870,641

Ní fiú le háireamh é aon riosca creidmheasa, seachas riosca ceannasach, maidir le hiasachtaí a thugtar ar airleacan d'údaráis áitiúla ar nó i ndiaidh 27 Bealtaine 1986 agus ní thaifeadtar aon soláthair le haghaidh caillteanas ar iasachtaí i leith na n-iasachtaí seo. Is comhlachtaí iad údaráis áitiúla atá comhdhéanta faoi reacht. Tá gach iasacht a thugtar ar airleacan d'údaráis áitiúla ceadaithe ag an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht. Is é tuairim láidir an Bhoird nach n-eascaíonn riosca creidmheasa, sa chomhthéacs seo.

Aithnítear caillteanais de bharr iasachtaí a tugadh do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe agus s'institiúidí ardoideachais go díreach, sa mhéid go dtagann caillteanais chun cinn. Níor tháinig aon chaillteanais dá leithéid chun cinn in 2022.

Tá Bord na Stiúrtóirí freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar riosca creidmheasa na Gníomhaireachta lena n-áirítear:

- beartais chreidmheasa a chur le chéile i gcomhar leis an mBainistíocht maidir le coinníollacha comhthaobhachta, nósanna imeachta um doiciméadú agus cúrsaí dlí faoi chuimsiú na gceanglas reachtúla;
- an córas údarúcháin agus faomhadh a leagan síos maidir le frithpháirtithe nua (comhlachtaí nach údaráis áitiúla iad) agus rialacha maidir leis an gcomhchruinniú iasachta ina;
- athbhreithniú a dhéanamh maidir leis an gcomhlíontas i gcás beartas agus nósanna imeachta inmheánacha;
- monatóireacht a dhéanamh ar an gcaoi a nochtar an beartas maidir le hiasachtaí;
- aon iasachtaí a thugtar do CTCanna faoi théarma alt 17 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha) 2002 a cheadú agus a chinntiú go mbíonn gach iasacht a thugtar ar airleacan ag teacht le Beartas Creidmheasa na Gníomhaireachta;

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

- acmhainneacht chreidmheasa gach CTC a mheas agus a cheadú a thabhairt dá réir sin sula gceanglaíonn an GAT aon Mháistir-Chomhaontú maidir le hiasacht;
- aon iasacht a thugtar d'institiúidí ardoideachais faoi alt 51 den Acht um Pleanáil agus Forbairt (Tithíocht) agus um Thionóntachtaí Cónaithe 2016 a cheadú;
- cinntiú go mbíonn an cháipéisíocht ar fad a bhaineann le hábhar cruinnithe i gcás an iarratais ar chreidmheas; agus
- an riosca creidmheasa a choinneáil laistigh de theorainneacha ceadaithe an Bhoird.

An Próiseas le Riaráiste Morgáistí a Réiteach (PRMR)

I mí Lúnasa 2012, sholáthair an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht a cúnamh d'údaráis áitiúla maidir le bheith ag déileáil le riaráiste a lucht faighte iasachtaí, trí bheith ag eisiúint treoirlínte lenar tugadh mionsonraí faoin bPróiseas a bhí beartaithe le Riaráiste Morgáistí a Réiteach (PRMR). Léiríonn siad seo Cód Iompair an Bhainc Ceannais maidir le Riaráiste Morgáiste agus tá sé de rún acu cur chuige a chaighdeánú i leith an ardaithe atá ag teacht ar leibhéal na riaráistí in Eanáil na nÚdarás Áitiúil. Is éard atá i gceist leis an bPróiseas le Riaráiste Morgáistí a Réiteach (PRMR) ná próiseas ina bhfuil cúig chéim a luadh i dtreoirlínte na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht.

Sa chaoi go ndéanfar caillteanais amach anseo a fhritháireamh agus chun maolú a dhéanamh ar thionchar na srianta airgeadais atá le cur i bhfeidhm ar shruthanna ioncaim na n-údarás áitiúil, bhunaigh an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta préimh PRMR chun tosú ar chúlchistí a charnadh. Tá PRMR tar éis a bheith i bhfeidhm d'údaráis áitiúla ón 1 Deireadh Fómhair 2012 trí phréimh a fheidhmiú i leith gach cuntais iasachta ar ráta athraitheach ag údaráis áitiúla a bhaineann le morgáistí.

Gearrtar préimh 0.80% de PRMR ar iasachtaí mhorgáiste le ráta athraitheach (ón 1 Eanáir 2014) agus gearrtar ráta 0.25% ar iasachtaí mhorgáiste Rebuilding Ireland (do iarratais iasachta ón 1 Eanáir 2018 go 14 Eanáir 2020, le méadú ráta go 0.995% do iarratais ó 15 Eanáir 2020). Bailíonn an GAT seo ar bhonn leathbhliantúil thar ceann Phainéil Bhreithniúcháin PRMR agus coinneofar i gcountas ar leith é, ar a mbeidh ús á thuilleadh, agus é de rún ag an GAT go dtarraingeofar air, de réir mar is gá, nuair a thabharfar an t-údarú cuí. Ceannaítear Nóta faoi Ráthaíocht le Ciste PRMR i gcomhair na suimeanna a chruinnítear thar a gceann.

Bhunaigh Cumann na mBainistíochta Cathrach agus Contae Painéal Breithniúcháin chun ciste PRMR a fheidhmiú agus chun iarratais ar chúnamh ó údaráis áitiúla faoin Scéim a mheasúnú. Tá Bainisteoir Contae, na Ceannasaithe Airgeadais agus Bainisteoir Feidhmiúcháin ar na Seirbhísí Bainistíochta Tithíochta ar an bPainéal seo.

Déanfaidh údaráis áitiúla iarratais ar cúnamh ó Chiste Prémhe PRMR ar bhonn leanúnach. Cuirfear cinntí chun iarratais a cheadú/cuid díobh a cheadú in iúl don Ghníomhaireacht, a dhéanfaidh socruithe ansin go n-íocfar an tsuim cheadaithe ó Chiste PRMR leis an údarás a rinne an t-iarratas, de réir treoracha a gheobhaidh siad ón bPainéal.

Ba cheart béim a leagan air nach mbeidh de ról ag an nGnomhaireacht i gCiste PRMR ach an Prémh PRMR a bhailiú, thar ceann na n-údarás áitiúil, agus na cistí sin a íoc faoi mar a iarrann an Painéal Breithniúcháin, de réir na dtreoracha a luadh thuas.

Réiteach Ciste PRMR

	€'000
Fáltais chuig Ciste PRMR	72,807
Íocaíochtaí amach as an gCiste PRMR	(51,529)
Ús tuillte	63
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2022	21,341

Léiríonn an tábla thuas gluaiseachtaí airgeadais ó thús an chiste.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Iasachtaí Ath-idirbheartaithe

Is ionann iasachtaí faoi théarmaí ath-idirbheartaithe agus iasachtaí a ndearnadh athstruchtúrú ina leith mar gheall ar chúinsí buiséid agus i gcás go bhfuil lamháltais déanta ag GAT nach mbeadh san áireamh murach sin.

Féachann GAT le bheith ag obair leis na húdaráis áitiúla le struchtúir chuí iasachtaí a fhorbairt dóibh gur fearr a bheidh siad ag teacht le cúinsí airgeadais na n-údarás féin. Maidir leis seo, féadfaidh GAT téarmaí sínte a sholáthar le haghaidh iasachtaí, tréimhsí saor ó ús nó ath-idirbheartaíocht eile a thairiscint de réir mar is cuí.

Le linn 2022, rinne GAT ath-idirbheartaíocht i leith luach €26.43 milliún (2021: €76.78 milliún) d'iasachtaí nár bhain le morgáiste agus €nialas (2021: €6.05 milliún) i leith iasachtaí a bhain le tithíocht.

Tharla an ath-idirbheartaíocht seo i gcomhthéacs €3.36 billiún d'iasachtaí a tugadh ar airleacain d'údaráis áitiúla faoi mar a bhí 31 Nollaig 2022 agus mar sin, is ionann é agus gníomhaíocht ath-idirbheartaíochta circa 0.79% in 2022 (2021: 2.49%).

Tugadh tréimhsí úis amháin d'iasachtaí ath-idirbheartaithe nach mbaineann le morgáiste agus iasachtaí a bhaineann le morgáiste, agus tugadh sosanna íocaíochta d'iasachtaí a bhaineann le morgáiste ar feadh trí go sé théarma míosúla, nach raibh lagú nó dí-aithint na sócmhainní iasachta bunaidh mar thoradh orthu toisc nach raibh siad suntasach modhnú téarmaí. Scoirfidh an GAT de na hiasachtaí sin a mheas mar ath-idirbheartaíocht a luaithe a bheidh bliain d'aisíocaíochtaí sceidealta cothrom le dáta caite tar éis ath-idirbheartaíochta. Maidir leis seo, measann an GAT go ndéanfar ath-idirbheartaíocht ar €26.43 milliún d'iasachtaí (2021: €82.83 milliún) amhail an 31 Nollaig 2022 agus €0.17 milliún (2021: €0.38 milliún) d'ioncam úis aitheanta ar na sócmhainní seo.

31 Nollaig 2022	Líon na n-iasachtaí	Luach Iompair €'000
Líon tosaigh na n-iasachtaí a ndearnadh ath-idirbheartaíocht ina leith – staid tosaigh	105	82,833
Ath-idirbheartaíocht ina leith i rith na bliana	13	26,434
Aisíochta i rith na bliana	-	-
Lúide iasachtaí nach meastar ath-idirbheartaíocht a bheith déanta ina leith a thuilleadh	(105)	(82,833)
Líon na n-iasachtaí a ndearnadh ath-idirbheartaíocht ina leith – staid deiridh	13	26,434
31 Nollaig 2021	Líon na n-iasachtaí	Luach Iompair €'000
Líon tosaigh na n-iasachtaí a ndearnadh ath-idirbheartaíocht ina leith – staid tosaigh	401	254,016
Ath-idirbheartaíocht ina leith i rith na bliana	105	82,833
Aisíochta i rith na bliana	-	-
Lúide iasachtaí nach meastar ath-idirbheartaíocht a bheith déanta ina leith a thuilleadh	(401)	(254,016)
Líon na n-iasachtaí a ndearnadh ath-idirbheartaíocht ina leith – staid deiridh	105	82,833

Tráth 31 Nollaig 2022, níor aistríodh aon iasachtaí le haghaidh éadail talún, tráth a dtagtha in aibíocht (2021: €nialas), le bheith ina n-iasachtaí blianachta a bheadh le híoc ar ais thar tréimhse suas le 30 bliain. Níor fabhraíodh aon úis ar iasachtaí a athraíodh ar theacht in aibíocht dóibh ag 31 Nollaig 2022 (2021: €nialas).

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Comhchruinniúcháin

Is le húdaráis áitiúla a mbíonn uile faoi cheadú ón Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, a bhaineann gach iasacht agus suim airgid ar airleacan.

Gné eile den riosca creidmheasa maidir leis an nGníomhaireacht oiread agus atá GAT nochta d'institiúidí (Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta go príomha), a bhfuil infheistíochtaí gearrthéarmacha aici léi. Faomhann an Bord beartas um nochtheadh infheistíochta agus contrapháirtí go tréimhsiúil. Ní thagann infheistíochtaí chun cinn faoi láthair ach amháin i gcomhthéacs bhainistíocht leachtachta an lae inniu. Amhail an 31 Nollaig 2022 bhí infheistíochtaí ag GAT le luach €170 milliún (2021: €200 milliún) i Nótaí Cistáin le GBCN.

Is é Banc Aontais Éireann cpt an fhrithpháirtí maidir le hairgead tirim faoi láthair, agus suim de €11.98 milliún ina seilbh an 31 Nollaig 2022 (2021: €423.46 milliún). Ar an 31 Nollaig 2022, ba é BBB- (2021: BBB-) an rátáil do Bhanc Aontais Éireann ag Standard and Poor's.

(b) Riosca Leachtachta

Is ionann riosca leachtachta agus an riosca go mbeadh deacracht ag GAT maidir le hoibleagáidí óna dliteanais airgeadais a shásamh.

Tá €3.01 billiún de idirbhearta le ráta seasta eagraithe le GBCN ag GAT.

Déileálann an GAT le ráta seasta comhaontaithe le GBCN ar fiú €720m é, le dátaí aibíochta idir 2027 agus 2030 agus déileálann luach €2.01 billiún de dhéileálacha le GBCN ar a bhfuil dátaí aibíochta idir 2032 agus 2052. Chomhaontaigh an GAT freisin go ndéileálann ráta seasta leis an BEI agus BCE ar fiú €886m iad le dátaí aibíochta idir 2028 agus 2047. Tá €45m de ráta seasta comhaontaithe ag an GAT a dhéileálann le húdaráis áitiúla le dátaí aibíochta in 2025. Déantar iasachtú ar ráta seasta agus fiachas ar ráta seasta a mheaitseáil go maith.

Tá na NR faoi ráthaíocht Aire Airgeadais na hÉireann. I gcodarsnacht leis seo, bíonn meántéarma iasachta bunaidh 26 bliain ag iasachtaí agus infháiltais (2020: 27 bliain). Is ionann seo ag mímhaitseáil shuntasach sa phunann aibíochta, ach i bhfianaise na ndearbhuithe a fuarthas ón GBCN maidir le leanúnachas agus oiread na cistíochta, is é tuairim an Bhoird go bhfuil dóthain acmhainní ar fáil chun freastal d'aon riosca leachtachta a eascródh as seo go ceann an chéad 24 mí eile. Tá NR ag an GAT le húdaráis áitiúla freisin (féach Nóta 15).

Agus riosca leachtachta á bhainistiú, coinníonn Bainisteoireacht GAT cruinnithe rialta leis an GBCN, leis na Bainc, CTCanna agus le rannpháirtithe eile sa mhargadh chun an t-éileamh a bheidh ar iasachtaí amach anseo a mheasúnú, chomh maith le riachtanais mhaoiniúcháin; le rochtain ar fhoinsí maoiniúcháin a chomhaontú; le foinsí agus struchtúir mhalartacha mhaoiniúcháin a lorg; idirbheartaíocht a dhéanamh i leith téarmaí agus coinníollacha agus na tiomantais riachtanacha a fháil maidir le maoiniú. Maidir leis seo, tá an GBCN tar éis a dhearbhuí go bhfuil riachtanais mhaoiniúcháin GAT i gcomhair 2022 curtha san áireamh mar chuid den phróiseas pleanála foriomlán le haghaidh maoiniúcháin Stáit. Tá rochtain ag an GAT ar mhaoiniú gearrthéarmach ó GBCN.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Leagtar amach sa tábla seo a leanas anailís aibíochta ar dhliteanais airgeadais ar bhonn neamhslasaine de réir aibíochta an chonartha atá fanta ag deireadh na bliana.

31 Nollaig 2022	Luach Anonn €'000	Ollsrea- bhadh ainmniúil amach €'000	Níos lú ná 1 mhí €'000	1-3 mhí €'000	3 Mhí go 1 bhliain €'000	1-5 bliana €'000	Níos mó ná 5 bliana €'000
2016 GBCN Ráta Seasta 10 mBliana	(75,000)	(77,829)	(411)	-	(400)	(77,018)	-
2017 GBCN Ráta Seasta €200m	(200,000)	(230,916)	-	(931)	(947)	(47,404)	(181,634)
2018 GBCN Ráta Seasta €130m	(130,000)	(158,690)	-	-	(2,063)	(8,258)	(148,368)
2019 GBCN Ráta Seasta €210m	(210,000)	(260,523)	-	-	(3,200)	(12,818)	(244,505)
2020 GBCN Ráta Seasta €400m	(400,000)	(426,555)	-	(1,647)	-	(6,591)	(418,318)
2021 GBCN Ráta Seasta €650m	(650,000)	(733,018)	-	-	(4,112)	(16,480)	(712,426)
2022 GBCN Ráta Seasta €1,345m	(1,345,000)	(1,774,154)	-	(2,405)	(22,033)	(197,601)	(1,552,114)
Áis Nótaí faoi Ráthaíocht (LA)	(2,509,649)	(2,513,735)	(1,054,109)	(704,953)	(733,804)	(20,868)	-
Áis Nótaí faoi Ráthaíocht (MARF)	(21,341)	(21,351)	(21,351)	-	-	-	-
Nótaí faoi Ráthaíocht (Ciste Timpeallachta)	-	-	-	-	-	-	-
Nótaí faoi Ráthaíocht (Earnáil Institiúidí Ardoideachais)	(3,055)	(3,063)	(171)	-	(2,891)	-	-
Ráta Seasta LA GN	(45,048)	(46,237)	-	(122)	(274)	(45,841)	-
Iasachtaí BEI agus BCE	(931,662)	(1,049,405)	-	(21,678)	-	(125,668)	(902,059)
	(6,520,755)	(7,295,476)	(1,076,042)	(731,736)	(769,724)	(558,549)	(4,159,424)

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

31 Nollaig 2021	Luach Anonn €'000	Ollsreabhadh ainmniúil amach €'000	Níos lú ná 1 mhí €'000	1-3 mhí €'000	3 Mhí go 1 bhliain €'000	1-5 bliana €'000	Níos mó ná 5 bliana €'000
Dlíteanais neamhdhíorthaigh							
2016 GBCN Ráta Seasta 10 mBliana	(75,000)	(78,632)	(409)	-	(395)	(77,829)	-
2017 GBCN Ráta Seasta €200m	(200,000)	(232,794)	-	(931)	(947)	(7,516)	(223,400)
2018 GBCN Ráta Seasta €130m	(130,000)	(160,753)		-	(2,063)	(8,258)	(150,432)
2019 GBCN Ráta Seasta €210m Bliain	(210,000)	(263,715)			(3,191)	(12,827)	(247,696)
2020 GBCN Ráta Seasta €400m	(400,000)	(428,202)		(1,647)	-	(6,591)	(419,964)
2021 GBCN Ráta Seasta €650m	(650,000)	(737,151)			(4,132)	(16,478)	(716,541)
Áis Nótaí faoi Ráthaíocht (LA)	(3,704,309)	(3,708,898)	(946,853)	(944,461)	(1,733,817)	(83,766)	-
Áis Nótaí faoi Ráthaíocht (MARF)	(15,070)	(15,071)	(15,071)	-	-	-	-
Nótaí faoi Ráthaíocht (Ciste Timpeallachta)	-	-	-	-	-	-	-
Nótaí faoi Ráthaíocht (Earnáil Institiúidí Ardoideachais)	(5,097)	(5,101)	(171)	-	(4,929)	-	-
Iasachtaí BEI agus BCE	(829,261)	(862,367)	(1,275)	-	(15,666)	(112,978)	(732,447)
	(6,218,737)	(6,492,684)	(963,779)	(947,039)	(1,765,140)	(326,244)	(2,490,480)

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Bainistíocht an riosca leachtachta

Is é beartas GAT i ndáil leis an riosca leachtachta a chinntiú, trí athbhreithniú go tráthrialta ar an riachtanas maidir le sreabhadh airgid, gur féidir léi a cuid dualgais maoinithe a shásamh go ceann tréimhse cuí amach roimpi.

Ceadaíonn an Bord leasú síor-rialta ar an bPlean Corparáide cúig bliana sa chéad leath de gach bliain. Cuirtear i gcuntas lena linn sin ríomh inmheánach GAT féin i ndáil le hacmhainní, meastacháin faoi iasachtaí ar airleacan, iasachtaí a bheidh ag aibiú i rith na bliana agus roghanna ó thaobh maoinithe. Cuirtear athbhreithniú rialta maidir le riocht airgeadais GAT i láthair an Bhoird chomh maith le cuntais bhainistíochta mhíosúla.

Déanann an Bord athbhreithniú go rialta ar an gclár fiachais reatha, lena n-áirítear tuairisc gach ráithe ar chistí comhoiriúnacha, ar shuimeanna a fuarthas ar iasacht agus suimeanna ar airleacan de réir chineál na n-iasachtaí agus an tráth aibíochta, chomh maith le mionchuntas ar chaipiteal, struchtúr rátaí úis, comhdhéanamh an airgeadra, costais iasachta, agus próifíl aibíochta.

Déanann GAT maoiniú ar a cuid oibriúcháin trí mheascán d'eisiúintí páipéar Eurothrachtála agus Nótaí faoi Ráthaíocht, rótharraingtí bainc agus brabús coinnithe. Bhí €3.01bn de GNanna ceannaithe ag an GBCN mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2022 (2021: €1.67bn).

Mar gheall ar na dearbhuithe atá an GBCN tar éis a thabhairt maidir le leanúnachas agus oiread na cistíochta ar ráta comhlúthach, is é tuairim an Bhoird go bhfuil dóthain acmhainní ar fáil chun freastal d'aon riosca leachtachta a eascródh as seo go ceann an chéad 12 mí eile. Eisíonn GAT Nranna le húdarais áitiúla freisin Cistí MARP (féach Nóta 15). Bíonn áiseanna rótharraingthe na GAT (€50 milliún ar fáil ar 31 Nollaig 2022) faoi réir ag athbhreithniú bliantúil ag bainc éirí na GAT.

Ba é 0.64% é arna thabhairt de réir na bliana i gcomparáid le 0.45% sa bhliain 2021 a bhí i gceist le meánchostas fhiachas na GAT sa bhliain 2022 mar gheall go príomha ar rátaí méadaithe a ghearradh ag GBCN agus rátaí níos airde ag sealbhóirí GN i 2022.

(c) Rioscaí margaidh

Is ionann riosca margaidh agus an baol go rachadh athrú ar phraghsanna an mhargaidh, mar shampla rátaí úis agus rátaí malairte eachtraí, i bhfeidhm ar ioncam GAT nó ar luach na n-ionstraimí airgeadais atá ina seilbh. Is é cuspóir na bainistíochta rioscaí margaidh go laghdófar oiread agus is féidir nó go bhfaighfear réidh go hiomlán le nochtacht do rioscaí an mhargaidh.

Bainistíocht rioscaí margaidh

Dealaíonn GAT rioscaí margaidh a dheighilt ina rioscaí a bhaineann le hathrú ar rátaí athraitheacha úis, i rátaí malairte eachtraí agus i mboilsciú. Déantar bainistíocht ar nochtadh do riosca maidir le rátaí úis trí neamhréir idir a bhfuil faighte ar iasacht agus a bhfuil tugtha ar airleacan ag an GAT faoi scáth gach clár faoi leith - ráta innéacsnaasctha, ráta seasta agus ráta comhlúthach, a chúngú oiread agus is féidir sin. Cuirtear na neamhchinnteachtaí seo a leanas san áireamh agus an beartas á shocrú i leith:

- cásanna in ar féidir le iasachtaithe iasacht a fhuascailt gan phionós;
- cásanna ina bhféadfadh nach mbeadh glacadh i gcónaí ag margáí speisialaithe (e.g. innéacsnaasctha) le heisiúintí agus le fuascailtí; agus,
- cásanna ina bhfuil gnó na GAT faoi réir athruithe i mbeartas rialtais.

Is é cur chuige ginearálta GAT i ndáil le bainistiú nochtadh riosca ó thaobh rátaí úis ná corrlaigh a shaothrú chun cur leis an mbrabúsacht agus beart a dhéanamh chomh maith trí rátaí úis a shocrú lena gcosnaítear an GAT ar rioscaí iarmhairte, de réir mar a fheictear sin, trí thagairt a dhéanamh do chásanna agus do thiomhdí éagsúla. Déanann an Bord measúnú ar an gcás go rialta agus socraíonn leibhéal na gcúlchistí atá de dhíth uair sa bhliain.

Tuairiscíonn an Bhainistíocht don Bhord go rialta maidir leis an Ráta Riosca Úis sa Chlár Comhardaithe.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Tar éis an síneadh a cuireadh leis an aibíocht uasta do nótaí eisithe faoi Chlár Nótaí faoi Ráthaíocht GAT, d'fhaomhaigh an Bord tacar de tháirgí iasachta ar ráta seasta a bhí dírithe ar údaráis áitiúla (ÚÁna) agus comhlachtaí tithíochta ceadaithe (CTCanna) go déanach in 2016. Ina theannta sin, tá rochtain ag GAT ar chistiú fadtéarmach ar ráta seasta do thógáil nua agus do thionscadail iarfheistithe ón mBanc Eorpach Infheistíochta agus ó Bhanc Forbartha Chomhairle na hEorpa araon. Mar gheall air sin, tá beagnach gach gnó nua faoina dtugann Údaráis Áitiúla, CTCanna agus institiúidí ardoideachais bunaithe ar ráta seasta, rud as a n-eascaíonn ráta riosca úis féideartha ar chlár comhardaithe GAT.

Déantar anailís ar na hollliteanais airgeadais thíos:

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Ráta seasta	4,550,984	3,497,322
Ráta Comhlúthach	2,426,529	3,095,617
	6,977,513	6,592,939

Thug GAT airleacain nua ar ráta seasta agus ráta comhlúthach i rith na bliana airgeadais. Ráta seasta €1,159.12 milliún; ráta comhlúthach €1.22 milliún. (2021: Ráta seasta €918.64 milliún; Ráta comhlúthach €15.18 milliún).

Próifíl riosca maidir le ráta úis ar shócmhainní airgeadais mar a bhí ag:

	31 Nollaig 2022	31 Nollaig 2021
Meánráta úis seasta ualaithe	2.17%	2.17%
Meánráta úis comhlúthach ualaithe	1.80%	1.27%
Meántréimhse ualaithe a bhaineann le sócmhainní ar ráta úis seasta	25.5 bliain	23.5 bliain

Is iasachtaí ar feadh 25 go 30 bliain go príomha a eisítear de iasachtaí le CTCanna, institiúidí ardoideachais agus údaráis áitiúla ar ráta seasta ó GAT agus ba iasachtú ráta seasta 27% de na hiasachtaí le údaráis áitiúla agus iasachtaí le CTCanna agus institiúidí ardoideachais 73% atá fágtha. Iasachtaí d'údaráis áitiúla ar feadh tréimhsí idir aon bhliain amháin agus daichead bliain atá i gceist leis na ráta comhlúthach. Bunaithe ar iarmhéideanna iasachta bunaidh ar airleacan, is téarma 27 bliain (2021: 26 bliain) an meán téarma bunaidh ualaithe le haghaidh iasachta bunaidh.

Déantar anailís ar phríomhshuimeanna na ndlíteanas airgeadais thíos:

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Ráta seasta	3,941,095	2,443,214
Ráta comhlúthach	2,579,660	3,775,523
	6,520,755	6,218,737

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Próifíl riosca ráta úis na ndlíteanas airgeadais mar a bhí ag deireadh na bliana dar dáta:

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Meánráta úis seasta ualaithe	1.20%	0.83%
Meántréimhse ualaithe a bhaineann le sócmhainní ar ráta úis seasta (blianta)	20 bliain	21 bliain
Meánráta úis comhlúthach ualaithe	0.47%	0.16%
Meántréimhse ualaithe dá bhfuil dliteanas ar ráta úis athraitheach socraithe (laethanta)	160 lá	198 lá

Áirítear cistiúchán níos fadtéarmaí ar ráta seasta leis an GBCN agus leis an mBanc Eorpach Infheistíochta agus Banc Forbartha Chomhairle na hEorpa le dliteanas ar ráta seasta. Cuimsíonn na dliteanas airgeadais ar ráta comhlúthach iasachtaí bainc agus Nótaí faoi Ráthaíocht.

Léiríonn an tábla seo a leanas sócmhainní airgeadais ag dáta deireadh na bliana:

	Aibíocht mar a bhí an 31 Nollaig 2022 €'000	Athphraghsáil mar a bhí an 31 Nollaig 2022 €'000
Aibíocht agus ráta úis sócmhainní airgeadais		
Suimeanna dlite i mí amháin nó níos lú	288,194	2,455,883
Suimeanna dlite idir aon mhí agus trí mhí	0	0
Suimeanna dlite idir trí mhí agus dhá mhí déag	257,249	4
Suimeanna dlite idir bliain amháin agus dhá bhliain	0	0
Suimeanna dlite idir dhá bhliain agus trí bliana	145,869	1,512
Suimeanna dlite idir trí bliana agus ceithre bliana	23,985	2,184
Suimeanna dlite idir ceithre bliana agus cúig bliana	36,665	3,998
Suimeanna dlite tar éis níos mó ná cúig bliana	6,225,551	4,513,930
	6,977,513	6,977,511

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

	Aibíocht mar a bhí an 31 Nollaig 2021 €'000	Athphraghsáil mar a bhí an 31 Nollaig 2021 €'000
Aibíocht agus ráta úis sócmhainní airgeadais		
Suimeanna dlíte i mí amháin nó níos lú	722,299	3,118,788
Suimeanna dlíte idir aon mhí agus trí mhí	0	-
Suimeanna dlíte idir trí mhí agus dhá mhí déag	459,687	(636)
Suimeanna dlíte idir bliain amháin agus dhá bhliain	6,963	8
Suimeanna dlíte idir dhá bhliain agus trí bliana	15,948	1,696
Suimeanna dlíte idir trí bliana agus ceithre bliana	27,468	2,374
Suimeanna dlíte idir ceithre bliana agus cúig bliana	41,838	4,804
Suimeanna dlíte tar éis níos mó ná cúig bliana	5,318,735	3,465,904
	6,592,938	6,592,938

Léiríonn an tábla seo a leanas aibíocht agus athphraghsáil phríomhshuimeanna na ndlíteanas airgeadais ag dáta deireadh na bliana:

	Aibíocht mar a bhí an 31 Nollaig 2022 €'000	Athphraghsáil mar a bhí an 31 Nollaig 2022 €'000
Aibíocht, bearta leachtachta agus ráta úis dlíteanas airgeadais		
In aibíocht i mí amháin nó níos lú	1,076,937	1,103,253
In aibíocht idir mí amháin agus trí mhí	699,313	716,813
In aibíocht idir trí mhí agus dhá mhí déag	737,095	738,895
In aibíocht i níos mó ná 1 bhliain agus níos lú ná 2 bhliain	20,700	20,700
In aibíocht i níos mó ná 2 bhliain agus níos lú ná 3 bliana	45,048	45,048
In aibíocht i níos mó ná 3 bliana agus níos lú ná 4 bliana	75,000	75,000
In aibíocht i níos mó ná 4 bliana agus níos lú ná 5 bliana	140,000	140,000
In aibíocht i níos mó ná 5 bliana	3,726,662	3,681,046
	6,520,755	6,520,755

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Léiríonn an tábla seo a leanas aibíocht agus athphraghsáil phríomhshuimeanna na ndlitéanas airgeadais ag dáta deireadh na bliana:

	Aibíocht mar a bhí an 31 Nollaig 2021 €'000	Athphraghsáil mar a bhí an 31 Nollaig 2021 €'000
Aibíocht, bearta leachtachta agus ráta úis dlitéanas airgeadais		
In aibíocht i mí amháin nó níos lú	1,013,486	1,042,433
In aibíocht idir mí amháin agus trí mhí	873,951	893,951
In aibíocht idir trí mhí agus dhá mhí déag	1,753,454	1,755,554
In aibíocht i níos mó ná 1 bhliain agus níos lú ná 2 bhliain	83,584	83,584
In aibíocht i níos mó ná 2 bhliain agus níos lú ná 3 bliana	-	-
In aibíocht i níos mó ná 3 bliana agus níos lú ná 4 bliana	-	-
In aibíocht i níos mó ná 4 bliana agus níos lú ná 5 bliana	75,000	75,000
In aibíocht i níos mó ná 5 bliana	2,419,262	2,368,215
	6,218,737	6,218,737

Áiseanna tiomanta neamhtharraingthe

Bhí luach €210 milliún (2021: €55.0 milliún) d'áiseanna tiomanta neamhtharraingthe ag GAT mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2022, is iad seo na suimeanna seo atá fós le tarraingt ar áiseanna tiomanta ceadaithe.

Íogaireacht i leith riosca ráta úis

Bheadh tionchar ag anailís ar íogaireacht GAT i leith ardú nó laghdú i rátaí úis margaidh (ag glacadh leis go mbíonn seasamh cláir chomhordaithe seasta ann) ar ghnóthachain/(caillteanas) don bhliain airgeadais mar seo a leanas:

	100 bp d'ardú comhthreomhar €'000 gnóthachan	100 bp de laghdú comhthreomhar €'000 (caillteanas)	50 bp d'ardú comhthreomhar €'000 gnóthachan	50 bp de laghdú comhthreomhar €'000 (caillteanas)
Ag 31 Nollaig 2022	(584)	584	(292)	292
Ag 31 Nollaig 2021	(8,723)	(7,386)	(4,362)	(1,387)

Rinneadh na figiúirí thuas a ríomh trí mhaoiniú Nótaí faoi Ráthaíocht ar ráta athraitheach ar na dátaí thuas leis na hiarmhéideanna gan íoc ar íasachtaí ar airleacan ar ráta athraitheach a fhritháireamh. Glactar le meánfhigiúr lárphointe don bhliain de réir an fhéilire, ó thaobh méaduithe ar rátaí úis thuas. Ní bhíonn suimeanna ar airleacan ar ráta seasta ná maoiniú ar ráta seasta íogair maidir le hathruithe i rátaí úis an mhargaidh agus, dá bhrí sin, ní chuirtear san áireamh san anailís seo iad.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Luach Cóir

Leagtar amach sna táblaí seo a leanas luach cóir na sócmhainní agus na ndliteanas airgeadais mar a bhí an 31 Nollaig 2022 agus an 31 Nollaig 2021. Táthar den tuairim gur meastachán réasúnta ar an luach cóir an tsuim ghlanluacha a luaitear le gach sócmhainn nó dliteanas eile nach ar a luach cóir atá sé á iompar. Cuirtear faisnéis le haghaidh iasachtaí i láthair thíos:

	Luach Annon €'000	Luach Cóir €'000
31 Nollaig 2022		
Sócmhainní airgeadais		
<i>Íasachtaí agus Infháiltais:</i>		
Ráta seasta	4,550,983	5,227,443
Ráta comhlúthach	2,426,530	2,575,016
	6,977,513	7,802,459
Dlíteanais airgeadais		
Ráta seasta	3,940,095	3,979,158
Ráta comhlúthach	2,579,660	2,579,660
	6,520,755	6,558,818

Táthar den tuairim gur meastachán réasúnta ar an luach cóir an tsuim ghlanluacha a luaitear le gach sócmhainn nó dliteanas eile nach ar a luach cóir atá sé á iompar. Cuirtear faisnéis le haghaidh iasachtaí i láthair thíos:

	Luach Annon €'000	Luach Cóir €'000
31 Nollaig 2021		
Sócmhainní airgeadais		
<i>Íasachtaí agus Infháiltais:</i>		
Ráta seasta	3,497,322	3,598,590
Ráta comhlúthach	3,095,617	4,158,969
	6,592,939	7,757,559
Dlíteanais airgeadais		
Ráta seasta	2,443,214	2,490,413
Ráta comhlúthach	3,775,523	3,775,523
	6,218,737	6,265,936

Feidhmíonn GAT i margadh sách speisialta lena bhfreastalaítear ar riachtanas le maoiniú d'údaráis áitiúla agus don tithíocht shóisialta. Is deacair mar sin faisnéis mhargaidh a fháil ar a ríomhaí luach cothrom dá sócmhainní agus dliteanas innéacsnaasctha agus ar ráta seasta. Táthar tar éis luachanna cothroma sócmhainní agus dliteanas airgeadais ar ráta seasta a lascainiú agus úsáid á baint as torthaí bhannaí ábhartha de chuid Rialtas na hÉireann de réir mar a bhí ar dháta an ráiteas ar staid an airgeadais. Tá seo bunaithe ar a nochta is atá an GAT do rioscaí ceannasacha faoi mar a phléitear sa chuid den nóta seo a bhaineann le rioscaí ó thaobh leachtachta. Faoi mar a bhí amhlaidh sa bhliain roimhe, taispeántar sócmhainní agus dliteanais ar ráta comhlúthaigh ar an luach par atá dlite dóibh toisc gur téarma gearrthéarmach a n-aibíochtaí.

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

18. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Is ionann luach cóir shócmhainní na GAT arna ríomh agus €7.80 billiún (2021: €7.76 billiún) agus tá luach cothrom a cuid dliteanas measta ag €6.56 billiún (2021: €6.27 billiún). D'fhéadfadh suim difriúil go maith teacht chun cinn dá mbeadh duine le húsáid a bhaint as toimhdí malartacha le luach cothrom a ríomh. Agus sin á roghnú mar mhodheolaíocht, socraíodh gur thug a luach trí thagairt do rátaí inathraitheacha, léargas níos cruinne ar an scéal agus go rabhtas in ann idir shócmhainní agus dhliteanas a mheasúnú ar bhonn cosúil le chéile.

19. Gluaiseacht in airgead tirim, acmhainní leachtacha agus airgeadú

Anailís ar athruithe ar ghlansuim an fhiachais	Ag 31 Nollaig 2021 €'000	Sreabhadh Airgid €'000	Gluaiseachtaí Neamh-airgid €'000	Ag 31 Nollaig 2022 €'000
Airgead tirim agus a choibhéis	624,465	(442,445)	-	182,020
Rótharraingt	-	-	-	-
	624,465	(442,445)	-	182,020
Nótaí faoi Ráthaíocht	(5,389,475)	(199,618)	-	(5,589,093)
Iasachtaí Baine	(829,260)	(102,402)	-	(931,662)
Ús iníoctha ar áiseanna	(9,958)	(9,890)	-	(19,848)
	(6,228,693)	(311,910)	-	(6,540,603)
Glanfhiachas	(5,604,228)	(754,355)	-	(6,358,583)

B'ionann na fáiltais ó iasachtaí a eisíodh le linn 2022 agus €53.53 billiún (2021: €54.31 billiún) agus b'ionann aisíocaíocht iasachtaí le linn 2022 agus €53.58 billiún (2021: €54.33 billiún).

20. Scairchaipiteal

Tá 30,000 gnáthscair ann ar luach €1.30 (2021: 30,000 scair ar luach €1.30), iad údaraithe, leithroinnte, glaoite agus láníoctha sa chaoi agus go mb'ionann a luach iomlán agus €39,000 ar an 31 Nollaig 2022 (2021: €39,000).

21. Réiteach an bharrachais choinnithe

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Barrachas coinnithe ag tús na bliana	366,079	293,897
Gnóthachan aitheanta iomlán don bhliain airgeadais	72,705	72,182
Barrachas coinnithe ag deireadh na bliana	438,784	366,079

Nótaí a ghabhann leis an ráitis airgeadais (ar lean)

22. Réiteach chistí na scairshealbhóirí

	31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Cistí scairshealbhóirí ag tús na bliana	366,118	293,936
Gnóthachan aitheanta iomlán don bhliain airgeadais	72,705	72,182
	438,823	366,118

23. Ceangaltais maidir le hiasachtaí

Maidir le hiasachtú ionchais de chuid GAT do CTCanna agus d'institiúidí ardoideachais, ceadáíodh iarratais ar iasachtaí de €1.10 billiún ach nár tarraingíodh síos an 31 Nollaig 2022 (2021: €1.45 billiún).

24. Imeachtaí tar éis ráiteas um staid airgeadais

Níor tharla aon imeacht suntasach tar éis dheireadh na bliana a d'fhágfadh go dteastódh nochtadh nó coigeartú ar na cuntais.

25. Dlíteanas Teagmhasach

Níl aon díbhinn le fógairt i gcomhair 2022.

26. Faomhadh na Ráiteas Airgeadais

D'aontaigh na Stiúrthóirí na Ráitis Airgeadais iniúchta, atá de réir an leagan amach atá ceadaithe ag an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, ar an 30 Márta 2023.

Faisnéis Chorparáideach

Rúnaí

Tom Conroy, ACMA, CGMA

Oifig Chláraithe

46 Faiche Stiabhna,
Baile Átha Cliath 2.
D02 WK60

Uimh. Chláraithe: 87513

T +353 1 872 5722

R cosec@hfa.ie

G www.hfa.ie

Iniúcháirí

JPA Brenson Lawlor Cuntasóirí Cairte,
Comhlacht Iníúcháireachta Reachtúla,
Cearnóg Argyle,
Bóthar Morehampton,
Domhnach Broc,
Baile Átha Cliath 4.

Aturnaetha

McCann FitzGerald,
Riverside One,
Cé Sir John Rogerson,
Baile Átha Cliath 2.

Baincéirí

Bainc-Aontas Éireann cpt.,
7/12 Sráid an Dáma,
Baile Átha Cliath 2.

An Ghníomhaireacht Airgeadais Tithíochta cpt
46 Faiche Stiabhna
Baile Átha Cliath 2
Éire

T +353 1 872 5722
R cosec@hfa.ie
www.hfa.ie

HFA

An Ghníomhaireacht
Airgeadais Tithíochta
Housing Finance Agency

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland